Ghidul de exprimare corectă în limba română se adresează tuturor celor interesați să vorbească și să scrie corect în limba română, în conformitate cu normele impuse de Academia Română. Ghidul a fost conceput sub forma unui îndreptar al greșelilor pe care elevii, studenții și formatorii din învățământ le fac frecvent, pot să-l consulte cu ușurință. Lucrarea se adresează deopotrivă, jurnaliștilor care, prin profesia practicată, sunt, în același timp, moderatori și modelatori ai limbii române actuale.

ISBN 978-973-30-2101-8

Ghid de exprimare corectă în
04 86605 21701 0
LEI 200.000 LG 20.00

ELENA UNGUREANU

GHID DE EXPRIMARE CORECTĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

abțibild ? acțibild

complet ? complect

să aibă ? să aibe

DIDACTICA

Editura Didactică şi Pedagogică R.A.
www.edituradp.ro

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

de pe piața media argumentează foamea de informație a românilor, sintagmă care definește starea de spirit a unui popor căruia i s-a interzis dreptul la libertatea cuvântului decenii la rând.

După revoluția din '89, aflați în fața unei explozii informaționale, venită de oriunde, românii nu au avut nici capacitatea, nici experiența unei selecții a canalelor de transmitere a informației, fapt care a determinat apariția unor efecte negative în formarea, mai ales, a tinerilor. Modificările comportamentale s-au manifestat, poate, în modul cel mai spectaculos, în sfera discursului, care a devenit instrumentul eficace în construirea propriei imagini, în arta convingerii și a manipulării maselor, în susținerea unor platforme electorale etc. Numeroase „vedete" au ocupat scena vieții românești, impunând, conștient ori inconștient, stiluri și comportamente după măsura lor, devenind „modele" pentru tinerii aflați în perioada sensibilă a formării.

Pornind de la această realitate, **Ghidul** a fost conceput ca un dicționar în care cuvintele apar în ordine alfabetică. Fiecare cuvânt este prezentat în coloana din stânga în forma lui corectă, formă înregistrată de **Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, ediția 2005,** iar în partea dreaptă apar formele greșite ale cuvântului, marcate, în mod intenționat, în culoarea roșie, culoare specifică activității de corectare a greșelilor, dar și de evidențiere clară a acestora. După prezentarea formelor corecte și a celor greșite, ghidul oferă explicații detaliate despre cuvântul aflat în discuție: **etimologie, pronunțare, valoare morfologică, sensul/sensuri, articulare, forme de plural** etc. Explicațiile sunt susținute de exemple, care conțin forme corecte, marcate prin scrisul italic / italic bold, și forme greșite, marcate prin culoarea roșie.

Menționăm că inventarul termenilor cuprinși în **Ghid** este limitat, dar este un început și o încercare de a elimina, în primul rând, greșelile tipice din exprimarea curentă a multor vorbitori.

Elena Ungureanu

ABREVIERI

adj.	– adjectiv
alb.	– albaneză
angl.	– anglicism
cond.	– condițional-optativ
conj.	– conjunctiv
dem.	– demonstrativ
D.	– dativ
engl.	– engleză
f.	– feminin
fr.	– franceză
G.	– genitiv
G.-D.	– genitiv-dativ
germ.	– germană
hot.	– hotărât
ind.	– indicativ
inf.	– infinitiv
intranz.	– intranzitiv
it.	– italiană
lat.	– latină
loc.	– locuțiune
loc. adv.	– locuțiune adverbială
loc. adj.	– locuțiune adjectivală
m.	– masculin
magh.	– maghiară
m.m.c.p.	– mai mult ca perfect
n.	– neutru

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ELENA UNGUREANU

GHID DE EXPRIMARE CORECTĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

EDITURA DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ, R.A.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

© **EDP 2008.** Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice și Pedagogice, R.A.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNGUREANU, ELENA
Ghid de exprimare corectă în limba română /
Ungureanu Elena. - București: Editura Didactică și Pedagogică, 2008
Bibliogr.
ISBN 978-973-30-2101-8

811.135.1'367.3

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, R.A.
Str. Spiru Haret, nr. 12, sector 1, cod 010176, București
Tel.: (021)315.38.20
Tel./fax: (021)312.28.85
e-mail: office@edituradp.ro
www.edituradp.ro

Director general: **Dáné Károly András**
Redactor-șef: **Dan Dumitru**
Redactor: **Elena Ionescu**
Tehnoredactor: **Liviu Păcurar**
Coperta: **Otilia Borș**

Comenzile pentru această lucrare se primesc:
- prin poștă, pe adresa editurii
- prin e-mail: comenzi@edituradp.ro
  marketing@edituradp.ro
  comercial@edituradp.ro
- prin tel./fax: (021)313.34.70; (021)315.73.98

© **EDP 2008**. Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice și Pedagogice, R.A.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNGUREANU, ELENA
Ghid de exprimare corectă în limba română /
Ungureanu Elena. - București: Editura Didactică și Pedagogică, 2008
Bibliogr.
ISBN 978-973-30-2101-8

811.135.1'367.3

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, R.A.
Str. Spiru Haret, nr. 12, sector 1, cod 010176, București
Tel.: (021)315.38.20
Tel./fax: (021)312.28.85
e-mail: office@edituradp.ro
www.edituradp.ro

Director general: **Dáné Károly András**
Redactor-șef: **Dan Dumitru**
Redactor: **Elena Ionescu**
Tehnoredactor: **Liviu Păcurar**
Coperta: **Otilia Borș**

Comenzile pentru această lucrare se primesc:
- prin poștă, pe adresa editurii
- prin e-mail: comenzi@edituradp.ro
  marketing@edituradp.ro
  comercial@edituradp.ro
- prin tel./fax: (021)313.34.70; (021)315.73.98

SUMAR

Cuvânt-înainte 5
Abrevieri 7
Semne și convenții grafice 8
Sigle 8
ÎNDREPTAR 9
Pleonasmul 13
Atașarea articolului cu cratimă 14
Conjugarea, hiatul, desinența, rădăcina 18
Atașarea articolului fără cratimă 21
Diftongul, triftongul 23
Conversia 24
Verbe tranzitive / intranzitive 25
Paronimele / sinonimele 35
Sufixul / prefixul 40
Afereza 42
Omonimele 50
Curriculum Vitae 54
Flexibil / neflexibil 89
Scrierea pronumelui /adjectivului negativ *niciunul – niciun* 94
Metateza 98
Scrierea și pronunțarea după *ș* și *j* 103
NORME ORTOGRAFICE, ORTOEPICE ȘI MORFOLOGICE ALE LIMBII ROMÂNE 139
GREȘELI COTIDIENE 148
Bibliografie 157

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

CUVÂNT-ÎNAINTE

Apariția recentă a două lucrări de mare importanță pentru normarea limbii române literare: **Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române** și **Gramatica limbii române**, ambele apărute sub egida Academiei Române, a fost un răspuns la nevoia de actualizare a normelor limbii cu evoluția firească a lexicului și a posibilităților combinatorii ale cuvintelor în fluxul comunicării. Academicianul Eugen Simion salută apariția DOOM-ului, subliniind că este *o lucrare necesară, așteptată de marele public, o lucrare de interes național, care, ..., va fi utilizată de aici înainte ca unică sursă pentru aplicarea corectă a normelor academice în domeniul ortografiei limbii române*. Credem că este necesar să medităm asupra sintagmei ***unică sursă*** și să înțelegem invitația pe care academicianul o adresează tuturor, inclusiv specialiștilor în domeniu, care trebuie să promoveze și să aplice normele cuprinse în actualul DOOM.

În spiritul celor enunțate mai sus, prezenta lucrare, intitulată **Ghid de exprimare corectă în limba română,** se adresează tuturor celor interesați să vorbească și să scrie corect în limba română, în conformitate cu normele impuse de Academia Română. Ghidul a fost conceput sub forma unui **îndreptar al greșelilor** pe care elevii, studenții și formatorii din instituțiile de învățământ pot să-l consulte cu ușurință. Lucrarea se adresează, deopotrivă, jurnaliștilor care, prin profesia practicată, sunt, în același timp, moderatori și modelatori ai limbii române actuale, asumându-și un rol esențial nu numai în formarea diverselor opinii (politice, sociale, economice, religioase, sportive etc.), ci și în formarea unui comportament lingvistic care trebuie să fie corect. Creșterile spectaculoase ale ratingului unor emisiuni de radio și de televiziune, numărul mare de publicații

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ngr. – neogreacă
nr. – număr
perf. s. – perfect simplu
pl. – plural
pop. – popular
prez. – prezent
pron. – pronume
sg. – singular
sl. – slavă veche
subst. – substantiv
tc. – turcă
tranz. – tranzitiv
val. – valoare
vb. – verb

SEMNE ȘI CONVENȚII GRAFICE

[...] – paranteză mare
(...) – paranteză mică
< – provine din
/ – bară oblică, separă variantele
- – cratimă, desparte diferite secvențe lingvistice
* – asterisc, anunță trimiteri la subsol
„ ” – ghilimele, încadrează un citat, o normă
’ – accent

SIGLE

DEX – *Dicționarul explicativ al limbii române*
DOOM1 – *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția I
DOOM2 – *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a
DN – *Dicționar român de neologisme*
GA1 – *Gramatica limbii române*, ediția I
GA2 – *Gramatica limbii române*, ediția a II-a

ÎNDREPTAR

A

A

CORECT	GREȘIT
DEȚINĂTOR **A** DOUĂ PREMII	DEȚINĂTOR **AL** DOUĂ PREMII
POSESORI **A** CINCI DIPLOME	POSESORI **AI** CINCI DIPLOME
SPAȚIU DE ÎNREGISTRARE **A** DATELOR	SPAȚIU DE ÎNREGISTRARE **AL/ALE** DATELOR

Explicație:

a – întrebuințat în „n” situații contextuale, are valori morfologice diferite:

– **substantiv:** *„A” este prima literă a alfabetului;*

– **prepoziție**, exprimând posesia: *Ei sunt posesorii a cinci diplome.* În exemple de tipul: *posesori/posesorii a două premii,* construcția sintactică: *a două premii* exprimă o relație de genitiv: **în condiții determinate, nominalul cu formă de acuzativ se asociază cu prepoziția *a* pentru exprimarea unei relații de genitiv** [1];

– **articol genitival** (posesiv): *carte a* elevului. Greșelile întâlnite frecvent în cazul articolului posesiv sunt consecințele necunoașterii acordului. **Articolul posesiv se acordă în gen și număr cu obiectul**

[1] *Gramatica limbii române,* Editura Academiei Române, București, 2005, p. 614.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

posedat, nu cu posesorul: carte a elevului (**nu** carte al elevului), **cărți ale** elevului (**nu** cărți al elevului), **băiat al** mamei (**nu** băiat a mamei) etc.;

– **verb auxiliar**, ajută la formarea perfectului compus: *a mers, a citit;*

– **pronume demonstrativ de depărtare, forma populară**: *A* (cu sensul: *aceea) din spate să vină în față;*

– **adjectiv pronominal demonstrativ, forma populară**: *A* (cu sensul: *acea) femeie vorbește continuu;*

– **articol demonstrativ**, forma populară: *Fata a* (cu sensul: *cea) mică este frumoasă;*

– **interjecție:** *A!, Aa!*

ABIA

CORECT	GREȘIT
ABIA	ABEA

Explicație:

abia < lat. *ad vix,* adverb cu mai multe înțelesuri, în funcție de contextul în care apare:

– **un înțeles modal** – *cu greutate, anevoie, doar, numai, măcar: Abia vine;*

– **un înțeles cantitativ**, intensiv: *foarte puțin, aproape deloc: Abia se vede;*

– **un înțeles temporal**: *de foarte puțin timp, tocmai, îndată ce, imediat ce: Abia a intrat în casă.*

Se desparte în silabe: *a-bia.*

Forma greșită *abea,* prezentă în discursul multor vorbitori, este de factură populară și constă în înlocuirea lui „i" cu „e", fenomen care explică influența vocalei „a" (o vocală care se pronunță cu gura larg deschisă) asupra semivocalei antepuse „i", mult mai apropiată, ca deschidere, de vocala „e", decât de vocala „i". Deschiderea cavității bucale pentru „a" este de 15 mm, pentru „e" este de 12 mm, iar

pentru „i" este de 6 mm. Efortul fizic de emitere se reduce, astfel, cu 50% în cazul formei *abea,* formă care nu este recomandată în vorbirea îngrijită. Să nu uităm că vorbitorii de limba română se dovedesc extrem de inventivi în economia lingvistică a comunicării. Iată un posibil dialog:

– *Un'te'ci? / Unde te duci?*

– *Mă'c la moară s-a'c-'n sac. / Mă duc la moară să aduc un sac.*

A ABSOLVI

CORECT	GREȘIT
EU **ABSOLV** CURSURILE	EU **ABSOLVESC** CURSURILE
EL/EA **ABSOLVĂ** ȘCOALA	EL/EA **ABSOLVEȘTE** ȘCOALA
EL **SĂ ABSOLVE** LICEUL	EL **SĂ ABSOLVEASCĂ** LICEUL

Explicație:

a absolvi < germ. *absolvieren* < lat. *absolvere* – verb, conjugarea a IV-a, cu sensul: *a termina un an școlar, a termina un ciclu de învățământ; a scuti de pedeapsă.*

DOOM2 impune scrierea și pronunțarea formelor flexionare: eu ***absolv,*** tu ***absolvi,*** el/ea ***absolvă,*** noi ***absolvim,*** voi ***absolviți,*** ei/ele ***absolvă*** – indicativ prezent, renunțându-se la formele: eu absolvesc, tu absolvești, el absolvește... ei/ele absolvesc, iar pentru modul conjunctiv, timpul prezent sunt corecte formele: eu ***să absolv,*** tu ***să absolvi,*** el/ea ***să absolve...*** ei/ele ***să absolve,*** renunțându-se și în cazul acestui mod la formele: eu să absolvesc, tu să absolvești, el/ea să absolvească... ei/ele să absolvească, cu precizarea expresă: *numai* ***absolvă,*** **nu** *și* absolvește, ***să absolve,*** **nu** să absolvească[1].

Verbul *a absolvi* este folosit și cu sensul: *a ierta,* având aceleași forme de exprimare.

---

[1] *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române,* Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ABȚIBILD

CORECT	GREȘIT
ABȚIBILD	ACȚIBILD

Explicație:

abțibild < germ. *Abziehbild,* substantiv neutru, cu sensul: *imagine în culori imprimată pe un strat subțire de colodiu, care se dezlipește de pe o hârtie și se aplică pe o altă suprafață;* sens figurat: *nimicuri, șmecherii.*

Mulți vorbitori folosesc în exprimare forma greșită acțibild, înlocuind sunetul *b* cu sunetul c: Acțibildul *a fost lipit pe geam.*

Pronunțarea și scrierea corectă: *abțibild.*

Forma de plural: *abțibilduri.*

ACELA

CORECT	GREȘIT
FATA **ACEEA**	FATA **ACEA**
BĂIATULUI **ACELUIA**	BĂIATULUI **ACELA**
FETEI **ACELEIA**	**FETEI** ACEEA
ACEEAȘI FATĂ	**ACEIAȘI** FATĂ
ACEIAȘI BĂIEȚI	**ACEEAȘI** BĂIEȚI

Explicație:

acela/aceea sunt forme care fac parte din clasa pronumelui/adjectivului pronominal demonstrativ **de depărtare**.

Identitatea în pronunțare a formelor: *aceea* (feminin singular)/ *aceia* (masculin plural) duce la confuzii și erori atunci când sunt redate în scris. Greșelile pot fi evitate prin conștientizarea formei de feminin singular, înlocuind mental pronumele cu substantivul de genul feminin substituit: *Fata a plecat/**Aceea** a plecat,* **nu** Aceia *a plecat.* În cazul adjectivului pronominal se va face acordul în gen și număr cu substantivul determinat: ***Aceea*** (pronume, gen feminin, nr. singular) *este sora mea/**Fata aceea*** (adjectiv pronominal) *este sora mea.* ***Aceia*** (pronume, genul masculin, nr. plural) *sunt colegii mei / **Băieții aceia*** (adjectiv pronominal) *sunt colegii mei.* Formele adjectivului pronominal de G.-D. sg. se acordă în gen, număr și caz cu substantivul determinat: *I-am dat băiatului **aceluia** / fetei aceleia o carte*; incorect: *I-am dat băiatului acela / fetei acelea o carte.*

aceeași / aceiași, pronume/adjectiv demonstrativ **de identitate**;

– *aceeași* exprimă identitatea pentru genul feminin, numărul singular: ***Aceeași*** (pronume) *m-a căutat/**Aceeași fată*** (adjectiv pronominal) *m-a căutat;*

– *aceiași* exprimă identitatea pentru genul masculin, numărul plural: ***Aceiași*** (pronume care înlocuiește un substantiv masculin, nr. plural, ex.: *oamenii) m-au căutat/**Aceiași oameni*** (adjectiv pronominal demonstrativ de identitate) *m-au căutat.*

Un spor de atenție, bazată pe logică, ajută la selecția formei contextuale corecte.

În comunicare trebuie să evităm:

– formularea pleonastică (vezi caseta 1): *tot același, tot aceiași* etc.*;*

– folosirea formelor populare sau regionale: *ăsta, asta, aista, ăst, ăla, ăl* etc. Aceste forme pot fi întâlnite în operele literare, ale căror personaje provin din medii sociale diferite, limbajul fiind o caracteristică importantă în crearea cadrului specific.

Fac excepție construcțiile: ***astă-vară, astă-noapte, astă-iarnă, una ca asta*** etc., care s-au impus în vocabularul curent al vorbitorilor și sunt acceptate ca forme corecte.

Caseta 1

> ***Pleonasmul este un fapt lingvistic care desemnează o eroare de exprimare, constând în folosirea alăturată a unor cuvinte sau construcții cu același înțeles:*** *drept pentru care, amploare mare, a urca sus, a coborî jos* etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ACQUIS-UL*

CORECT	GREȘIT
ACQUIS-UL	ACQUISUL

Explicație:

acquis < fr. *acquis* [pronunțat *aki*], întâlnit în sintagma *acquis-ul comunitar,* substantiv neutru, folosit cu sensul: *drepturile și obligațiile statelor Uniunii Europene.*

Termenul *acquis* este un cuvânt de circulație internațională, intrat recent în limba română și neadaptat la ortografia noastră, de aceea forma articulată enclitic se scrie cu cratimă: *acquis-ul,* conform normelor DOOM2 (vezi caseta 2).

Cuvântul se desparte în silabe: *ac-quis.*

Nu are formă de plural.

Caseta 2

> ***Cratima leagă articolul hotărât enclitic sau desinența de cuvintele greu flexionabile, împrumuturi și nume de locuri a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare:*** *acquis-ul, Bruxelles-ul, show-ul, bleu-ul* etc.

ACUM

Explicație:

acum < lat. *eccum modo,* adverb, înregistrat în dicționarul limbii române cu sensul: *în prezent, în clipa de față, imediat, îndată, cu puțin înainte, adineauri.*

* Am considerat oportună explicația acestui neologism, deoarece este folosit frecvent de politicieni, jurnaliști, analiști etc. în mesaje publice, transmise către mase largi de receptori pe diverse canale de comunicare.

DOOM2 înregistrează forma corectă ***acum***, dar și variantele populare: ***acuma*** / **acuși** / **acușa** / **acușica**, întâlnite în limbajul curent.

Noi recomandăm folosirea formei literare ***acum.***

ADVERTISING*

Explicație:

advertising < engl. *advertising* [pronunțat *advertaĭsing*], substantiv neutru, cu sensul *publicitate.* Acest cuvânt, intrat recent în limba română, este folosit, mai ales, de către specialiștii care își desfășoară activitatea în domeniul publicitar.

Articolul hotărât enclitic se atașează fără cratimă: *advertisingul.*

Se desparte în silabe: *ad-ver-ti-sing.*

Neologismul *advertising* se află în concurență cu sinonimul (vezi caseta 8) neologic: *publicitate,* intrat pe filieră franceză, care s-a adaptat specificității limbii române și care a dezvoltat chiar o bogată familie lexicală: *publicitar, publicistic, publicistică* etc.

Trăim un timp în care domeniul reprezentat de cei doi termeni *(advertising / publicitate)* este prezent în mai toate compartimentele vieții cotidiene, iar limba, într-o dinamică firească, înregistrează orice tendință de înnoire și reține termenul care devine funcțional în procesul comunicării curente.

AFLUENȚĂ

CORECT	GREȘIT
AFLUENȚĂ	AFLUENȚĂ MARE

Explicație:

afluență < fr. *affluence,* substantiv feminin, cu sensul: *mulțime de oameni care se îndreaptă spre un anumit loc, îmbulzeală, cantitate mare, abundență, belșug. În magazin era o* ***afluență*** *de nedescris.*

* Am considerat oportună explicația acestui neologism, pentru că este folosit, mai ales, în limbajul jurnalistic, deși mulți receptori, spre care se îndreaptă mesajul, nu cunosc sensul cuvântului.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Exprimarea: *În magazin a fost afluență mare* este greșită.
Construcția afluență mare este un **pleonasm** (vezi caseta 1).

AFRODIZIAC

CORECT	GREȘIT
AFRODIZIAC	AFRODISIAC

Explicație:

afrodiziac < fr. *aphrodisiaque,* adjectiv variabil cu patru forme: *afrodiziac, afrodiziacă, afodiziaci, afrodiziace,* cu sensul: *care stimulează simțurile sexuale.* Termenul neologic s-a adaptat la scrierea românească, impunându-se forma *afrodiziac,* cu *-z-,* în dezavantajul formei etimologice cu -s-, formă utilizată de mulți vorbitori în comunicare: *Am cumpărat un gel afrodisiac* / corect: *Am cumpărat un gel* ***afrodiziac.***

Cuvântul *afrodiziac* funcționează și ca substantiv de genul neutru, cu sensul: *substanță care stimulează simțurile sexuale: A luat un* ***afrodiziac.***

AFTERSHAVE*

CORECT	GREȘIT
AFTERSHAVE	AFTER-SHAVE
AFTERSHAVE-UL	AFTERSHAVEUL

Explicație:

aftershave < engl. *aftershave* [pronunțat *aftărșeĭv*], substantiv neutru, cu sensul: *soluție folosită după bărbierit.*

Este neologism, neadaptat la grafia limbii române.

* Am considerat oportună explicația acestui neologism, având în vedere prezența produsului pe piață și, inevitabil, a termenului în limbajul curent al vorbitorilor.

Articolul hotărât enclitic se adaugă după cratimă, conform normelor cuprinse în DOOM2 (vezi caseta 2): *aftershave-ul.*

Forma de plural: *aftershave-uri.*

ACTÓR

CORECT	GREȘIT
ACTÓR	ÁCTOR

Explicație:

actor < fr. *acteur,* substantiv neologic, genul masculin, cu sensul: *artist care interpretează roluri în piese de teatru sau în filme.*

Forma corectă a acestui cuvânt este aceea care are accentul pe vocala *o: actór,* **nu** pe vocala *a:* áctor.

Cercetări recente demonstrează extinderea sferei semantice a acestui cuvânt, dincolo de zona sa proprie, cea artistică. Autorul G. Gruiță explică acest fenomen prin raportarea termenului la sensul lui de bază din limba engleză: *făptuitor, agent, autor al unei acțiuni,* care se adaugă, în limba română, celui de *artist.*

Astfel, sintagma *actor politic* cunoaște o ascensiune la modă, autorul subliniind că *discursul politic pe probleme internaționale a fost poate primul care a impus în română acest altoi semantic*[1].

A AGREA

CORECT	GREȘIT
EU **AGREEZ** IDEEA	EU **AGREZ**
TU **AGREEZI** JOCUL	TU **AGREZI**
EL/EA **AGREEAZĂ**	EL/EA **AGREAZĂ**
NOI **AGREĂM**	NOI **AGREEM**
VOI **AGREAȚI**	VOI **AGREIAȚI**
EI/ELE **AGREEAZĂ**	EI/ELE **AGREAZĂ**

[1] G. Gruiță, *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul,* Editura Paralela 45, Pitești, 2006.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

a agrea < fr. *agréer*, verb tranzitiv, cu sensul: *a fi de acord cu, a simpatiza, a îmbrățișa o idee, a vedea cu ochi buni*. Este verb de conjugarea I (vezi caseta 3), cu infinitivul în **-a**, nu în -ea, deci nu poate fi încadrat în categoria verbelor de conjugarea a II-a (vezi caseta 3).

Cele două vocale finale: *-ea* formează un *hiat* (vezi caseta 3), adică aparțin a două silabe diferite: a-gr**e-a**, de aceea terminația infinitivului este **-a**.

Caseta 3

Conjugarea este tipul de flexiune specifică verbului, care constă în schimbarea formei verbale în funcție de categoriile gramaticale: mod, timp, număr, persoană, aspect, diateză. În limba română există patru conjugări, în funcție de terminația infinitivului prezent:

– **conjugarea I** cuprinde verbe terminate în **-a**: *a plec**a**, a cre**a**, a d**a*** etc.;

– **conjugarea a II-a** cuprinde verbe terminate în **-ea**: *a b**ea**, a ved**ea*** etc.;

– **conjugarea a III-a** cuprinde verbe terminate în **-e:** *a zic**e**, a spun**e*** etc.;

– **conjugarea a IV-a** cuprinde verbe terminate în **-i** și **-î:** *a ven**i**, a priv**i**, a coborî, a hotărî* etc.

Hiatul este grupul de două vocale, aparținând aceluiași cuvânt, care fac parte din silabe diferite: *i-de-e, po-e-zi-e.*

Desinența este sunetul sau grupul de sunete care se adaugă la rădăcina/radicalul/tema unui cuvânt în timpul flexiunii: *cânți, cântă, carduri, case.*

Rădăcina cuvântului este elementul ireductibil al unui cuvânt (care nu mai poate fi descompus în alte părți)**, *comun tuturor cuvintelor care fac parte din aceeași familie*: (a) *agre**a**, agre**at**, agre**abil**, ne**agre**at*, (să) *agre**ăm*** etc.

Radicalul cuvântului include rădăcina și afixele (sufixe și prefixe)**, *atașate la rădăcina cuvântului și prezente în cuvintele derivate***. Ex.: în cuvântul *școală*, **școl** este rădăcină**, *școlar*** este radicalul**,** de la care se formează alte cuvinte: *școlăresc, școlărească, școlărește, școlărime* etc. (radical+sufixele: *-esc, -ească, -ește*).

Greșelile tipice care apar în cazul acestui verb se întâlnesc în folosirea formelor de la indicativ prezent, persoana a III-a singular și plural, în exprimarea scrisă: el/ea agrează – ei/ele agrează; formele corecte sunt: el/ea ***agreează*** – ei/ele ***agreează.***

Este important de știut că verbul ***a agrea*** se conjugă după modelul verbului ***a lucra***, ca urmare, desinențele prezentului indicativ se adaugă la *rădăcina* (vezi caseta 3) **verbului de conjugat: *agre-*** , ca în cazul verbului **a lucra – *lucr-:***

a lucra	***a agrea***
Indicativ prezent	**Indicativ prezent**
eu *lucr*+**ez**	eu *agre*+**ez**
tu *lucr*+**ezi**	tu *agre*+**ezi**
el/ea *lucr*+**ează**	el/ea *agre*+**ează**
noi *lucr*+**ăm**	noi *agre*+**ăm**
voi *lucr*+**ați**	voi *agre*+**ați**
ei/ele *lucr*+**ează**	ei/ele *agre*+**ează**

Când sunteți nesiguri de o construcție discursivă care conține verbul *a agrea*, faceți această analogie cu verbul *a crea*.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ALTĂDATĂ
ALTĂ DATĂ

CORECT	GREȘIT
ALTĂDATĂ ERA BINE	**ALTĂ-DATĂ** ERA BINE
VIN **ALTĂ DATĂ**	VIN **ALTĂDATĂ**
ALTĂ DATĂ ESTE ÎN PROGRAM	**ALTĂDATĂ** ESTE ÎN PROGRAM

Explicație:

altădată, adverb, cu sensul: *odinioară, cândva*: *Altădată, oamenii trăiau în armonie;*

altă dată, locuțiune adverbială, cu sens temporal: *în altă împrejurare: Ne vedem altă dată;*

altă dată, construcție sintactică temporală, alcătuită din adjectivul pronominal *altă* și substantivul *dată* (calendaristică): *În program există o altă dată calendaristică.*

ALTFEL

CORECT	GREȘIT
VORBEȘTE **ALTFEL**	VORBEȘTE **ALT FEL**

Explicație:

altfel < adverb, format din cuvântul *alt* + cuvântul *fel,* cu sensul: *în alt chip, altcum, altcumva, altminteri: A procedat altfel.*

Adverbul *altfel* nu trebuie confundat cu substantivul *fel* (un fel/două feluri), precedat de adjectivul pronominal *alt: Gândește altfel* (nu alt fel)/*A comandat un alt fel* (nu altfel) *de mâncare.*

AMPLOARE

CORECT	GREȘIT
A LUAT **AMPLOARE**	A LUAT **AMPLOARE MARE**

Explicație:

amploare < fr. *ampleur,* substantiv feminin, cu sensul: *însușirea de a fi amplu, de a fi mare, larg, dezvoltat.* Construcția amploare mare este un pleonasm (vezi caseta 1).

ANGRO

CORECT	GREȘIT
VÂNZARE **ANGRO**	VÂNZARE **EN GROS**
ANGROUL S-A DESCHIS	**EN GROS-UL** S-A DESCHIS
ANGROURILE SUNT MARI	**EN GROS-URILE** SUNT MARI

Explicație:

angro < fr. *en gros,* adverb, cu sensul: *în cantitate mare, cu ridicata;*

angro < fr. *en gros,* substantiv, cu sensul: *magazin, depozit cu vânzare angro.*

Cuvântul *angro* este neologism, adaptat la grafia românească, de aceea se scrie exact cum se pronunță, iar articolul hotărât enclitic și desinența de plural se adaugă fără cratimă (vezi caseta 4): *angroul / angrouri.*

Caseta 4

> **DOOM2** ***recomandă atașarea fără cratimă a articolului la împrumuturile – chiar neadaptate sub alte aspecte – care se termină în litere din alfabetul limbii române pronunțate ca în limba română:*** *bordul, clickul, gadgetul, itemul, trendul, weekendul.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ANTIC

Explicație:

ántic / antíc < fr. *antique,* adjectiv variabil cu patru terminații: *ántic, óntică, ántici, ántice/antíc, antícă, antíci, antíce,* cu sensul: *care aparține antichității, privitor la antichitate, specific acesteia, străvechi.*

Problema acestui cuvânt, legată de accentuarea corectă, a fost clarificată în DOOM2, ***prin acceptarea ambelor variante drept forme corecte: ántic,*** cu accentul pe vocala *a,* și ***antíc,*** cu accentul pe vocala *i.*

Facem mențiunea că, până la apariția DOOM2, era acceptată doar varianta *antíc,* cu accentul pe *i.*

A APĂREA

CORECT	GREȘIT
A APĂREA ESTE VERB	**A APARE** ESTE VERB
VOI APĂREA ȘI EU	**VOI APARE** ȘI EU
VA APĂREA ȘI MAMA	**VA APARE** ȘI MAMA
VOR APĂREA ȘI FRAȚII	**VOR APARE** ȘI FRAȚII
(MI)-AR APĂREA GRIJI	**(MI)-AR APARE** GRIJI

Explicație:

a apărea < lat. *apparere,* verb de conjugarea a II-a, cu terminația la infinitiv în diftongul *-ea* (vezi caseta 5), **nu** în *-e*, cum se pronunță, deseori, în mod greșit. Includerea acestor verbe în categoria verbelor de grupa a III-a produce greșeli în lanț, atât la nivelul pronunției, cât și la nivelul redării în scris. Astfel, viitorul indicativ este incorect în formele: eu voi apare, corect: ***voi apărea***; tu vei apare, corect: ***vei apărea***; el/ea va apare, corect: ***va apărea***; noi vom apare, corect: ***vom apărea***; voi veți apare, corect: ***veți apărea***; ei/ele vor apare, corect: ***vor apărea.*** Aceeași greșeală se înregistrează

la modul condițional-optativ, timpul prezent: eu aș apare, tu ai apare, el/ea ar apare, noi am apare, voi ați apare, ei/ele ar apare, corect: eu ***aș apărea,*** tu ***ai apărea,*** el/ea ***ar apărea,*** noi ***am apărea,*** voi ***ați apărea,*** ei/ele ***ar apărea.***

Caseta 5

> ***Diftongul este grupul de două sunete, format dintr-o vocală și o semivocală, rostit în aceeași silabă***: *a-pă-**rea, sea**-ră* etc.
>
> ***Triftongul este grupul de trei sunete, format dintr-o vocală și două semivocale, rostit în aceeași silabă:*** *le-**oai**-că, tă-**iai*** etc.
>
> Sunetele *a, ă, â, î* sunt întotdeauna vocale. Sunetele *e, i, o, u* pot fi vocale sau semivocale: în cuvântul *vin **i*** este vocală, în cuvântul *iarnă **a*** este vocală, iar ***i*** este semivocală în diftongul *ia.*

ASEMENEA

CORECT	GREȘIT
ASEMENEA	**ASEMENI**

Explicație:

asemenea < lat. *assimile,* adjectiv invariabil, cu sensul: *identic, la fel* (în matematică se folosește sintagma: *unghiuri asemenea), atât de bun, atât de mare, atât de puternic: Ai avut șansa de a cunoaște un asemenea om!*

Cuvântul *asemenea* este adverb în construcția **de asemenea,** cu sensul: *tot așa, pe lângă aceasta, încă: De asemenea, subliniez necesitatea înființării...* Sintagma *de asemenea* este folosită, mai ales, în discursul oral, dar apare deseori și în exprimarea scrisă.

Adverbul *asemenea* își schimbă valoarea gramaticală prin conversie (vezi caseta 6) și devine prepoziție când însoțește un substantiv în cazul dativ: *Se comportă **asemenea mentorului** său.* În această situație adverbul *asemenea* funcționează ca prepoziție cazuală de dativ, alături de: *conform, contrar, potrivit* etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Caseta 6

Conversia este procedeul prin care un cuvânt trece de la o parte de vorbire la alta, în funcție de contextul în care apare: *Mă port asemenea ție,* unde *asemenea* este prepoziție care cere cazul dativ, prin schimbarea valorii gramaticale. În exemplul: *Voinicul este Făt-Frumos,* adjectivul *voinicul* a devenit substantiv prin conversie.

A ASOMA

Explicație:

a asoma < fr. *assommer,* neologism adaptat, verb de conjugarea I, cu sensul: *a ameți animalele la abator înainte de sacrificare.*

Explicația acestui cuvânt și rostul lui în limba română sunt bine prezentate în textul următor, preluat din ziarul *Gardianul/6.03.2007: Astfel, potrivit Normelor Uniunii Europene, ciobanii vor trebui să asomeze mieii înainte de sacrificare. Ce înseamnă acest lucru? Conform definiției date de Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA),* ***asomarea reprezintă orice procedeu care, atunci când este aplicat unui animal, cauzează pierderea imediată a cunoștinței până în momentul morții.*** *Mai exact, potrivit legislației europene privind bunăstarea animalelor, mieii vor trebui gazați, electrocutați, loviți sau chiar împușcați cu un pistol special de asomare.*

ASTERISC

CORECT	GREȘIT
ASTERISC	ASTERIX

Explicație:

asterisc < fr. *astérisque, semn grafic scris sub forma unei steluțe [*], care trimite la o explicație, la o notă bibliografică, cu referire la termenul marcat cu asterisc.*

Pronunțarea și scrierea corectă a cuvântului este ***asterisc,*** **nu** asterix.

Folosirea *asteriscului,* ca semn grafic de trimitere la subsolul paginii, este concurată de *notarea cifrică la umăr.*

A (SE) AȘEZA

CORECT	GREȘIT
EL **AȘAZĂ** SCAUNELE	EL **AȘEAZĂ** SCAUNELE

Explicație:

a (se) așeza < lat. *assediare,* verb de conjugarea I, tranzitiv (vezi caseta 7), cu sensul: *a pune lucrurile într-o anumită ordine, a rândui, a aranja;* reflexiv, cu sensul: *a se stabili într-o anumită localitate, a se așeza pe pat/pe scaun, a se depune, a se liniști.*

Greșeala frecvent întâlnită în flexiunea acestui verb se regăsește, în scris, la persoana a III-a singular și plural*: așează* – formă greșită, ***așază*** – formă corectă. Conform normelor ortografice, *se scrie și se pronunță*: ***așază, deșartă, înșală, tânjală.***

Caseta 7

Sunt tanzitive verbele care cer sintactic și semantic un complement direct: *citesc o carte.* Limba română conține numeroase verbe tranzitive: *a scrie, a povesti, a relata, a cânta* etc.

Sunt intranzitive verbele / expresiile verbale / locuțiunile verbale care nu acceptă un complement direct: *vin la cursuri, mi-am adus aminte de ceva* etc.

Unele verbe, ca: *a fugi, a veni, a merge* ***sunt întotdeauna intranzitive.*** Alte verbe pot fi tranzitive, dar și intranzitive: *a ajunge, a da, a ține* etc., în funcție de contextul în care apar: *Ține* (val. tranz.) *o carte în mână. Ține* (val. intranz.) *de comportamentul fiecăruia.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A (SE) AUZI

CORECT	GREȘIT
AM AUZIT CEVA	AM AUZIT CU URECHILE MELE

Explicație:

a (se) auzi < lat. *audire*, verb de conjugarea a IV-a, cu valoare tranzitivă și intranzitivă (vezi caseta 7), cu sensuri multiple: *a percepe ceva cu ajutorul auzului, a afla o veste (știre, informație), a înțelege, a asculta, a pricepe;* reflexiv impersonal: *a se vorbi, a se zvoni.*

Verbul are valoare intranzitivă în unele expresii și locuțiuni verbale: *a nu mai voi să audă de cineva, a lua cunoștință de ceva* etc.

Deseori, verbul *a auzi* este folosit de către vorbitori în expresia cu un evident conținut pleonastic (vezi caseta 1): am auzit cu urechile mele. Explicația acestui pleonasm ține de intenția vorbitorului de a da mai multă credibilitate spuselor sale.

A AVEA

CORECT	GREȘIT
EL **SĂ AIBĂ**	**SĂ AIBE** **SĂ AIVE** **SĂ AIVĂ**
EU **AVUSEI** PARTE	**AVUSĂI**
TU **AVUSEȘI** PARTE	**AVUSĂI**
EU **AVUSESEM** CEVA	**AVUSĂSĂM**
TU **AVUSEȘEȘI** CEVA	**AVUSĂSĂI**

Explicație:

a avea < lat. *habere*, verb, aparține conjugării a II-a și are un bogat conținut semantic: *a poseda, a deține, a conține, a cuprinde,*

a fi înzestrat... Intră în componența a numeroase locuțiuni și expresii verbale: *a avea nădejde, a avea drag (de cineva), ce-am avut și ce-am pierdut* etc.

Ca verb auxiliar, ajută la formarea mai multor timpuri și moduri compuse: modul **indicativ**, timpurile: **perfect compus** – ***am*** *mers*, și **viitor – forma populară** – ***am*** *să merg*; modul **condițional-optativ**, timpurile: **prezent** – ***aș*** *merge*, și **perfect** – ***aș*** *fi mers*, modul **prezumtiv,** timpurile **prezent** – ***ar*** *fi mergând*, și **perfect** – ***ar*** *fi mers* (formă omonimă cu paradigma condiționalului perfect).

Problemele pe care le ridică flexiunea acestui verb țin de lipsa de cunoaștere a formelor corecte și preluarea lor din limbajul popular/familial. Astfel, perfectul simplu și mai mult ca perfectul indicativ sunt utilizate în vorbire cu forme greșite, de tipul: *avusăi, avusăsem, avusăsei* etc., care se regăsesc și la alte verbe cu un conținut fonetic asemănător: *fusăi, mersăi, fusăsem, fusăsei, (mă) dusăi* etc. Aceste forme nu sunt acceptate în exprimarea literară, de aceea este necesar să cunoaștem conjugarea corectă a verbului *a avea* (poate fi extinsă și la celelalte verbe cu un comportament lingvistic asemănător) la modurile și timpurile care, din punctul nostru de vedere, înregistrează cele mai multe greșeli tipice.

Indicativ

perfect simplu	mai mult ca perfect
eu avui / avusei	avusesem
tu avuși / avuseși	avuseseși
el/ea avu / avuse	avusese
noi avurăm / avuserăm	avusesem / avuseserăm
voi avurăți / avuserăți	avuseseți / avuseserăți
ei/ele avură / avuseră	avusese / avuseseră

Perfectul simplu are două forme: una scurtă: el/ea *avu* și alta lungă: el/ea *avuse*, prin introducerea grupului de sunete *-se*, care se dublează la timpul **mai mult ca perfect**: *avusese.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

De asemenea, erori apar în flexiunea conjunctivului prezent, persoana a III-a singular și plural, prin folosirea în comunicare a formelor greșite: să aibe, să aive, să aivă. Mulți vorbitorii nu cunosc forma corectă, care este aceeași pentru singular și pentru plural: **SĂ AIBĂ:** *Românii trebuie* ***să aibă*** dreptul la libertate.

Conjunctiv prezent

eu să am	noi să avem
tu să ai	voi să aveți
el/ea să aibă	**ei/ele să aibă**

AVERSĂ

CORECT	GREȘIT
AU LOC **AVERSE**	AU LOC **AVERSE TORENȚIALE DE PLOAIE**

Explicație:

aversă < fr. *averse,* substantiv, genul feminin, cu sensul: *ploaie torențială de scurtă durată: Au fost anunțate averse în sudul țării.*
Exprimarea averse torențiale de ploaie este pleonastică (vezi caseta 1).

B

BANDĂ

CORECT	GREȘIT
BENZILE RULANTE MERG	**BANDELE RULANTE** MERG
BANDELE DE LĂUTARI CÂNTĂ	**BENZILE DE LĂUTARI** CÂNTĂ

Explicație:

bandă < fr. *bande,* substantiv feminin, cu sensuri diferite, consemnate în dicționarele limbii române: 1. *grup de oameni întovărășiți în vederea atingerii unui scop, șleahtă, clică; mică trupă de muzicanți, taraf de lăutari;* 2. *fâșie cu care se împodobește marginea unui obiect de îmbrăcăminte, bandă rulantă, bandă magnetică, bandă de circulație, bandă de frecvență.*

Pluralul cuvântului *bandă* are forme diferite ca expresie și conținut. Astfel, o formă de plural este ***bande***: *Bandele de tâlhari atacă locuințele părăsite / Bandele de lăutari cultivă adevărata muzică românească.* O altă formă de plural este ***benzi***: *Benzile de circulație sunt marcate cu o vopsea vizibilă / benzile rulante / benzile magnetice / benzile de frecvență* etc.

Lipsa de cunoaștere corectă a formelor și a sensurilor diferite ale acestui cuvânt duce, inevitabil, la folosirea eronată a acestora în diferite situații de comunicare: benzile (corect: ***bandele***) de lăutari, bandele (corect: ***benzile***) rulante etc.

BANNER

CORECT	GREȘIT
BANNERUL ESTE UTIL	**BENER-UL** ESTE UTIL

Explicație:

banner < engl. *banner* [pronunțat *benăr*], intrat în limba română cu sensul: *panou suspendat, confecționat din material ușor pentru a fi expus stradal, pe care se află diverse texte publicitare.* Este un neologism neadaptat la grafia limbii române, dar consoana finală, specifică alfabetului român, permite articolului hotărât enclitic să se atașeze fără cratimă: *bannerul / bannerele,* conform recomandărilor DOOM2 (vezi caseta 4).

BESTSELLER

CORECT	GREȘIT
BESTSELLER	**BESTSELER**
	BEST-SELER

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

bestseller < engl. *best-seller* [pronunțat *bestselăr*], substantiv neologic, genul neutru, neadaptat la grafia limbii române, cu sensul: *carte de mare succes comercial*. Articularea enclitică a substantivului se face prin atașarea fără cratimă, conform recomandărilor DOOM2 (vezi caseta 4): *bestsellerul / bestsellerurile:* Cartea *Harry Potter*, de J. K. Rowling, este un *bestseller*.

Forma de plural este *bestselleruri*.

BOGDAPROSTE

AMBELE FORME SUNT CORECTE

BODAPROSTE **BOGDAPROSTE**

Explicație:

bogdaproste < sl. *bog da prosti*, interjecție, cu sensul de mulțumire pentru un bun căpătat de pomană. Intră în componența unor locuțiuni: de bogdaproste, *ca un pui de bogdaproste – sărac, zdrențăros: Ești ca un pui de bogdaproste.*

Forma *bodaproste* este de factură populară și s-a impus în vorbirea românilor pe lângă forma etimologică *bogdaproste*. Explicația este legată de prezența acestui termen în limbajul oamenilor simpli, neșcoliți, care nu au cunoștințe despre etimologia cuvântului. Hotărârea autorilor DOOM2 de a înregistra cele două forme, aflate în variație liberă, susține criteriul pragmatic al lucrării.

BRAINSTORMING*

Explicație:

brainstorming < engl. *brainstorming* [pronunțat *breinstorming*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *reuniune / întâlnire în*

* Termen de specialitate, folosit de vorbitorii instruiți în domeniu. Înregistrarea termenului în *Ghid* a fost determinată de folosirea lui în diverse situații de comunicare.

care fiecare participant propune soluții pentru rezolvarea unei probleme.

Termenul este utilizat de un grup restrâns de vorbitori.

Articolul hotărât enclitic se atașează direct substantivului, fără cratimă, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4): *brainstormingul.*

BRANDUL*

CORECT	GREȘIT
BRANDUL	BRAND-UL

Explicație:

brand < engl. *brand* [pronunțat *brend*], substantiv neologic, genul neutru, înregistrat cu sensul: *marcă recunoscută pe piață, firmă de prestigiu.*

Conform recomandărilor DOOM2 (vezi caseta 4), articolul se atașează fără cratimă: *brandul.*

Forma de plural: *branduri / brandurile.*

BRIZBIZ

CORECT	GREȘIT
ROCHIA ARE **BRIZBIZURI**	ROCHIA ARE **BRIZBRIZURI**

Explicație:

brizbiz < fr. *brise-bise*, substantiv, genul neutru, cu sensul: *perdeluță transparentă, care acoperă numai partea de jos a ferestrei, volănașe, panglicuțe, dantele și alte artificii vestimentare femeiești.* Analiza contextuală a acestui cuvânt pune în evidență o tendință de

* Termenul este folosit de o anumită categorie de vorbitori, implicați în activități în care *brandul* joacă un rol foarte important: modă, afaceri etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

extinsie semantică de la nivelul propriu spre cel figurat: *Discursul a fost presărat cu tot felul de brizbizuri* (în acest context sensul este peiorativ).

Forma articulată: *brizbizul.*

Forma de plural: *brizbizuri / brizbizurile.*

BROKER*

Explicație:

broker < engl. *broker* [pronunțat *brokăr*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *agent de bursă care cumpără și vinde acțiuni, intermediar în afaceri, asistent al managerului.*

Articolul hotărât enclitic se atașează direct substantivului, fără cratimă, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4): *brokerul.*

Forma de plural: *brokeri.*

BUNĂVOINȚĂ

CORECT	GREȘIT
E PLIN DE **BUNĂVOINȚĂ**	E PLIN DE **BUNĂ-VOINȚĂ** **BUNĂ VOINȚĂ**

Explicație:

bunăvoință – substantiv compus din adjectivul *bună* și substantivul *voință,* genul feminin, cu sensul: *purtare binevoitoare față de cineva, îngăduință, tragere de inimă, râvnă, zel, sârg.* Substantivul se scrie într-un cuvânt, fără cratimă (cuvânt compus prin sudură): *A dat dovadă de multă bunăvoință.* Mulți vorbitori folosesc în exprimarea scrisă formele greșite: bună voință (în două cuvinte) sau bună-voință (în două cuvinte despărțite prin cratimă): *Așteaptă de la el bună-voință / bună voință.* Această greșeală poate fi explicată prin raportarea la cuvintele compuse care se scriu cu cratimă: *bună-credință, bună-cuviință, bună-creștere, bună-dimineața* (nume de floare).

* Termen profesional, folosit de vorbitorii instruiți în domeniu. Înregistrarea termenului în *Ghid* a fost determinată de folosirea frecventă a cuvântului de vorbitori implicați în afaceri bursiere.

BUSINESS

CORECT	GREȘIT
ARE UN **BUSINESS** BUN	ARE UN **BUSINES**

Explicație:

business < angl. *business* [pronunțat *biznis*], substantiv neologic, neadaptat la grafia limbii române, genul neutru, cu sensul: *afacere, ocupație, muncă.* Termenul *business* nu „a prins" prea mult la publicul român, fiind folosit de un grup restrâns de vorbitori, în general, în comunicarea orală și în literatura de specialitate. Cuvântul este concurat de sinonimul: *afacere.*

Articolul enclitic se atașează fără cratimă, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4): *bussinesul.*

Forma de plural: *businessuri.*

businessman [pronunțat *biznismen*], substantiv masculin, format din substantivele *business* + *man,* cu sensul: *om de afaceri.* Ca și *business,* neologismul *businessman* este concurat de sintagma: *om de afaceri: X este un recunoscut om de afaceri.*

Conform normelor DOOM2, acest neologism are forma articulată: *businessmanul* (vezi caseta 4).

Forma de plural: *businessmani.*

C

CACOFONIA

Explicație:

cacofonia < grecescul *kakos,* în traducere: *care sună urât,* denumește un fenomen lingvistic, frecvent întâlnit în limbajul

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

vorbitorilor de limba română, care constă **în reluarea aceloraşi sunete** dintr-un cuvânt sau din finalul unui cuvânt la **începutul cuvântului următor**: *promoroaca care îi albea mustaţa, care redau, învăţ la latină, se separă, de debranşat* etc. Cacofoniile cele mai supărătoare, care creează un evident disconfort auditiv, sunt acelea care conţin grupul de sunete: *ca, că: marcă care, unica categorie, ştiu că cartea, am dorit ca cuvântul meu* etc.

Sunt acceptate, oficial, cacofoniile: *Ion Luca Caragiale, biserica catolică, tactica cavalerească*, precum şi toate numele proprii care nu pot fi evitate: *Leca Cătălin, Sala Laurenţiu* etc.

Cacofoniile pot fi evitate prin reformulare. Astfel, textul: *Marca care rezistă pe perioade determinate...* poate fi reformulat: *Marca cea mai rezistentă în perioade bine determinate...*

Evitarea celorlalte cacofonii este mai dificilă, pentru că ele fac parte din exprimarea noastră curentă: *M-am dus acasă să iau o cerere rezolvată de departamentul...* Totuşi, atenţia sporită ajută la eliminarea lor.

CARACTÉR

CORECT	GREŞIT
ARE **CARACTÉR**	ARE **CARÁCTER**

Explicaţie:

caractér < fr. *caractere*, cu sensul: *ansamblul trăsăturilor esenţiale, particularitate, însuşire.* Problema acestui cuvânt este legată de accent. Pronunţarea cu accentul pe a doua silabă este greşită: carácter.

Forma corectă are accentul pe ultima silabă: *caractér: Are un caractér puternic.*

CARD*

CORECT	GREŞIT
CARD	**CART**

* Termenul s-a impus în limba română ca urmare a folosirii acestui instrument bancar de o categorie tot mai mare de indivizi.

Explicaţie:

card < engl. *card*, substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *cartelă magnetică cu ajutorul căreia poţi ridica banii depozitaţi într-un cont sau poţi face plăţi în sistem electronic: Banii mei sunt pe card* / **nu** pe cart.

Pluralul substantivului: *carduri.*

Cele două cuvinte: *card / cart* sunt paronime (vezi caseta 8), sensul cuvântului ***cart***: *serviciu de patru ore, executat permanent, pe schimburi, pe bordul unei nave, de membrii echipajului,* sens total diferit de cel al cuvântului **card.**

Caseta 8

> ***Paronimele sunt cuvintele cu formă*** (înveliş sonor – litere) ***aproape identică, dar cu înţeles total diferit:*** *complement/compliment, emigrant / imigrant, propoziţie / prepoziţie* etc.: *Am învăţat complementul / Am primit un compliment.*
>
> ***Sinonimele sunt cuvintele cu formă diferită, dar cu acelaşi înţeles:*** *zăpadă–nea–omăt, dragoste–iubire, vocabular–lexic* etc.

CARE

CORECT	GREŞIT
FATA **PE CARE** AI VĂZUT-O	FATA **CARE** AI VĂZUT
CARTEA **ALE CĂREI** PAGINI...	CARTEA **ALE CĂRUI** PAGINI...
BĂIATUL **CĂRUIA** ÎI DAI... ESTE	BĂIATUL **CARE** ÎI DAI... ESTE

Explicaţie:

care – pronume şi adjectiv pronominal relativ, reprezentând în discurs *o entitate şi, simultan, cu rol de conector interpropoziţional* [1].

[1] *Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Rolul de conector (element de legătură) în frază apropie pronumele și adjectivul pronominal relativ de conjuncții și de adverbe relative, cu mențiunea că atât pronumele cât și adjectivul pronominal relativ se integrează în structura sintactică a frazei, îndeplinind diferite funcții sintactice în subordonata din care face parte. Ca entitate, pronumele relativ poate fi subiect, nume predicativ, complement, îndeplinind funcțiile sintactice ale substantivului înlocuit, iar ca adjectiv pronominal îndeplinește funcția sintactică de atribut adjectival.

Greșelile, frecvent întâlnite în comunicare, se datorează lipsei de cunoaștere a clasei morfologice a pronumelui, o clasă bogată și eterogenă.

Pronumele relativ este flexibil (își schimbă forma după gen, număr, caz):

	singular	**plural**
N.	**care**	**care**
Ac.	**pe care**	**pe care**
G.	**(al, a, ai, ale) căruia/căreia**	**(al, a, ai, ale) cărora**
D.	**căruia/căreia**	**cărora**

Exemple:

L-am cunoscut pe băiatul ***care*** *te iubește* – pronumele *care* substituie substantivul *băiatul: L-am cunoscut pe băiatul / băiatul –* ***care*** *te iubește; care* – subiect.

Omul ***pe care*** *îl vezi este tatăl meu* – pronumele *pe care,* precedat de prepoziția *pe,* substituie substantivul *(pe) omul: Omul / pe om –* ***pe care*** *îl vezi / este tatăl meu; pe care* – complement direct.

Am citit cartea ***ale cărei*** *pagini sunt îngălbenite de vreme* – pronumele *ale cărei* substituie substantivul **feminin**, cazul genitiv, *ale*

cărții: Am citit cartea / ale cărții – ***ale cărei*** *pagini sunt îngălbenite de vreme; ale cărei(a)* – atribut pronominal genitival.

Am citit textul ***ale cărui*** *litere sunt ilizibile* – pronumele *ale cărui* substituie substantivul **neutru,** cazul genitiv, *ale textului: Am citit textul / ale textului –* ***ale cărui*** *litere sunt ilizibile; ale cărui* – atribut pronominal genitival.

Băiatul, căruia îi zâmbești, este student – pronumele *căruia* substituie substantivul *băiatul,* cazul dativ: *Băiatul este student / băiatului –* ***căruia*** *îi zâmbești; căruia* – complement indirect.

Fata, căreia îi zâmbești, este studentă – pronumele *căreia* substituie substantivul *fata,* cazul dativ: *Fata este studentă / fetei –* ***căreia*** *îi zâmbești; căreia* – complement indirect.

Greșeli frecvente:

– eliminarea prepoziției *pe* din construcțiile cu acuzativ:

Am citit cartea care mi-ai recomandat-o – construcție greșită.

Am citit cartea ***pe care*** *mi-ai recomandat-o* – construcție corectă.

Sunt două fregate bune, care le putem reface – construcție greșită.

Sunt două fregate bune, ***pe care*** *le putem reface* – construcție corectă.

– lipsa de cunoaștere a formelor de genitiv/dativ:

Fata, ai cărui părinți sunt în Spania, este elevă – construcție greșită.

Fata, ***ai cărei (ai fetei)*** *părinți sunt în Spania, este elevă* – construcție corectă.

Fata, căruia îi faci ochi dulci, este sora mea – construcție greșită.

Fata, ***căreia (fetei)*** *îi faci ochi dulci, este sora mea* – construcție corectă.

Băiatul, ale cărei ghete sunt noi, este fratele meu – construcție greșită.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

*Băiatul, **ale cărui (ale băiatului)** ghete sunt noi, este fratele meu* – construcție corectă.

Băiatul, căreia îi faci semne, îmi este cunoscut – construcție greșită.

*Băiatul, **căruia (băiatului)** îi faci semne, îmi este cunoscut* – construcție corectă.

– folosirea greșită a articolului posesiv:

Fetele,/ ale căror părinți (părinți ale fetelor ???) sunt preocupați de educație,/ cresc în armonie cu natura – construcție greșită.

*Fetele,/ **ai căror** părinți (părinți **ai** fetelor) sunt preocupați de educație,/cresc în armonie cu natura* – construcție corectă.

Băieții, a căror părinți (părinți a băieților ???) lipsesc de la ședințe,/ chiulesc de la ore – construcție greșită.

*Băieții, / **ai căror** părinți lipsesc de la ședințe,/chiulesc de la ore* – construcție corectă.

Fetele,/ a căror merit (merit a fetelor ???) este răsplătit,/sunt fericite – construcție greșită.

*Fetele,/ **al căror** merit (merit **al** fetelor) este răsplătit,/sunt fericite* – construcție corectă.

*Fetele,/ **cărora** (fetelor) le acorzi încredere,/ devin responsabile* – corect.

*Băieții,/ **cărora** (băieților) le acorzi încredere,/ devin serioși* – corect.

CASH*

CORECT	GREȘIT
PLATA SE FACE **CASH**	PLATA SE FACE **CU BANI CASH**

* Existența reală a două posibilități de plată: *card* sau *cash* a impus folosirea în limbajul curent a celor doi termeni.

Explicație:

cash < engl. *cash* [pronunțat *cheș*], adverb, cu sensul: *bani lichizi, numerar, plată directă.* Exprimarea: *Plătiți cu bani cash?* este greșită, deoarece conține un pleonasm (vezi caseta 4).

Construcția: *Plătiți cash?* este corectă și suficientă.

Cuvântul *cash* este un neologism neadaptat la grafia limbii române, de aceea articolul hotărât enclitic se atașează cu cratimă: *cash-ul* (vezi caseta 2).

CASIER / CASIERIE

CORECT	GREȘIT
CASIER	**CASER**
CASIERIE	**CASERIE**

Explicație:

casier < it. *cassiere,* neologism adaptat, cu sensul: *persoană care se ocupă de încasări și plăți într-un magazin sau într-o instituție: A venit **casierul** instituției.*

casierie – cuvânt format din substantivul *casier+**sufixul** -ie* (vezi caseta 9), cu sensul: *încăpere, serviciu, birou, ghișeu într-o instituție unde se primesc, se păstrează și se distribuie banii: Am ridicat banii de la **casierie.***

Greșeala des întâlnită în cazul celor două cuvinte constă în înlăturarea hiatului (vezi caseta 3) din a doua silabă: *ca-ser, ca-se-ri-e* (forme greșite)*: Am trecut pe la casierie, dar cas(i)erul nu era acolo.*

Formele corecte sunt: ***casier, casierie.***

Despărțirea corectă în silabe a cuvintelor: *ca-**si-er**, ca-**si-e**-ri-e.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Caseta 9

Sufixul este sunetul sau grupul de sunete atașate la rădăcina sau la radicalul unui cuvânt pentru a forma cuvinte sau forme gramaticale noi: *casă* + sufixul *-uță* = *căsuță*, *școlar* + sufixul *-esc* = *școlăresc*, *cânt* + *ă* = *cântă* etc.

Prefixul este sunetul sau grupul de sunete care se atașează în fața unui cuvânt pentru a forma un cuvânt nou: *stră* + *vechi* = *străvechi*, *a* + *tipic* = *atipic* etc.

CĂPȘUNĂ

FORME CORECTE DE PLURAL

AM MÂNCAT DOUĂ **CĂPȘUNI**
AM MÂNCAT DOUĂ **CĂPȘUNE**

Explicație:

căpșună < etimologie neclară (probabil *căpușă* + sufixul lat. *onem*), substantiv, genul feminin, cu sensul: *fruct fals al căpșunului, format din îngroșarea receptaculului floral în care sunt îngropate fructele propriu-zise, asemănător cu fraga, dar mai mare ca aceasta, de culoare roșie, cărnos, parfumat și gustos.*

Pluralul substantivului este *căpșune: Am mâncat două căpșune,* dar forma prezentă în limbajul curent al vorbitorilor este *căpșuni: Am cumpărat două kilograme de căpșuni,* formă preluată de la pluralul substantivului *căpșun,* care denumește arbustul. Acest fapt a determinat înregistrarea în DOOM2 a două forme de plural pentru substantivul *căpșună*: *căpșuni, căpșune.* [1]

Aceleași norme se aplică și în cazul substantivului *cireașă* / pl. *cireși, cireșe.*

---

[1] *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române,* Editura Univers Enciclopedic, București, 2005, p.129.

CEEA CE

CORECT	GREȘIT
CEEA CE	CEA CE

Explicație:

ceea ce – pronume, formă neutră, cu sensul: *faptul care: Ceea ce urmează este ceea ce așteptați.* Greșeala întâlnită, adesea, în cazul acestui pronume, constă în scrierea cu un singur *„e"* în interiorul formei: *cea ce*;

ceea ce intră în componența locuțiunii prepoziționale *în ceea ce privește* și nu-și schimbă forma în fluxul vorbirii; de aceea, este greșit să se folosească exprimări de genul: în ceea ce privesc problemele..., încercând să se stabilească un acord între locuțiunea prepozițională cu formă fixă și substantivul care urmează. În orice situație contextuală, locuțiunea prepozițională *în ceea ce privește* **nu-și schimbă forma**: *În ceea ce privește casele demnitarilor.../ În ceea ce privește prețul produselor expuse...*

CEL

CORECT	GREȘIT
LOCUL BĂIATULUI **CELUI** ÎNALT	...BĂIATULUI **CEL** ÎNALT
ROLUL FETEI **CELEI** HARNICE	...FETEI **CEA** HARNICĂ
LOCUL BĂIEȚILOR **CELOR** ÎNALȚI	...BĂIEȚILOR **CEI** ÎNALȚI
ROLUL FETELOR **CELOR** HARNICE	...FETELOR **CELE** HARNICE

Explicație:

cel, cea, cei, cele – din *acel,* cu **afereza** lui *a* (vezi caseta 10), articol demonstrativ care leagă un substantiv articulat cu articol hotărât sau un nume propriu de persoană de determinantul său,

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

substantivizează un adjectiv sau un numeral sau formează gradul superlativ al adjectivelor și al adverbelor: *omul cel cuminte, femeia cea harnică, Ștefan cel Mare, cel mic, cel de-al doilea, cel mai mare.*

Caseta 10

Afereza reprezintă accidentul fonetic care constă în căderea unui sunet sau a unui grup de sunete de la începutul unui cuvânt: *acel – **cel,** acolo – **colo, sfeșnic** – fești, **așterne** – șterne* etc.

Articolul demonstrativ se acordă în gen, număr și caz cu substantivul pe care îl însoțește:

	masculin	feminin
N.	***omul cel*** *harnic*	***fata cea*** *harnică*
Ac.	*(pe)* ***omul cel*** *harnic*	*(pe)* ***fata cea*** *harnică*
G.	*al, a ai, ale* ***omului celui*** *harnic* / *al, a, ai, ale*	***fetei celei*** *harnice*
D.	***omului celui*** *harnic*	***fetei celei*** *harnice*

Din perspectiva enunțiativă[1], formele: *cel, cea, cei, cele* sunt pronume semiindependente, care s-au desprins din pronumele demonstrativ de depărtare, reprezentând *o marcă suplimentară de individualizare.* Pronumele semiindependent *cel* are forme asemănătoare cu pronumele demonstrativ de depărtare, varianta regională: *cel/cela.*

N. *cel/cela din spate*
Ac. *pe cel/pe cela din casă*
G. *al, a, ai, ale celui/celuia din clasă*
D. *celui/celuia din interior*

[1] *Gramatica limbii române,* Editura Academiei Române, București, 2005.

Atunci când pronumele *cel, cea* însoțesc un substantiv pe care îl determină, acestea devin, prin conversie, adjective pronominale demonstrative de depărtare, forma populară, și îndeplinesc funcția sintactică de atribut adjectival: *L-am cunoscut pe **cel** om / Omul **cela** este șeful meu.*

CELĂLALT

CORECT	GREȘIT
INTRĂ **CELĂLALT**	INTRĂ **CELĂLANT**
CEALALTĂ	**CEALANTĂ**
CEILALȚI	**CEILANȚI**
CELELALTE	**CELELANTE**

Explicație:

celălalt – pronume de diferențiere: *celălalt/nu* acesta, care indică, în același timp, și depărtarea.

Unii vorbitori manifestă tendința de a înlocui, în mod greșit, cel de-al treilea sunet „l" din cuvântul *celălalt* cu sunetul „n": celălant, ceilanți etc. Formele corecte sunt cele cu *„l": Celălalt este fratele meu/ Celelalte au venit mai târziu.*

Limba cunoaște și alte variante folosite în exprimarea familiară și regională: *ălălalt, ailaltă, cellalt, cela* etc. Aceste forme nu sunt recomandate în vorbirea îngrijită.

CHEBAP*

CORECT	GREȘIT
CHEBAP	**CHEBAB**

* Noile produse alimentare, intrate pe piața românească, impun denumirile din țara de proveniență.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

chebap < tc. *chebap*, substantiv neologic, cu sensul: *un preparat din carne de oaie sau de pui, la care se adaugă diverse mirodenii*: *Am cumpărat un chebap de pui.*

Mulți români nu cunosc forma corectă a acestui cuvânt: *chebap*, de aceea folosesc, atât în exprimarea orală, cât și în cea scrisă, forma greșită: chebab: Chebabul *a fost delicios.*

Pluralul substantivului: *chebapuri.*

CHEESBURGER*

Explicație:

cheesburger < engl. *cheesburger* [pronunțat *cizburgăr*], substantiv neologic, genul masculin, înregistrat în DOOM2 cu sensul: *sendviș/ sandvici cu brânză, tartină: Am cumpărat un cheesburger.*

Forma de singular se construiește atât cu articolul nehotărât: *Am luat un cheesburger,* cât și cu articolul hotărât, care se atașează fără cratimă (vezi caseta 4): *Cheesburgerul este delicios.*

Forma de plural: *cheesburgeri.*

CLANȚĂ

CORECT	GREȘIT
CLANȚA ESTE NOUĂ	**CLEANȚA** ESTE NOUĂ

Explicație:

clanță < de la interjecția *clanț*, substantiv feminin, cu sensul: *mâner metalic montat în broasca unei uși;* sens figurativ: *rea de gură.*

Este greșită întrebuințarea formei cleanță: *Mihai și George au cumpărat o cleanță.*

---

* Preparat alimentar existent pe piață, a cărui denumire a intrat în vocabularul curent al cumpărătorilor.

A COBORÎ

CORECT	GREȘIT
COBOARĂ SCĂRILE	**COBOARĂ JOS** SCĂRILE

Explicație:

a coborî < etimologie neidentificată, verb tranzitiv și intranzitiv (vezi caseta 7), conjugarea a IV-a, cu terminația la infinitiv în *-î*, cu sensul: *a se deplasa în jos, a veni în jos din înălțime, a se da jos dintr-un vehicul, a cădea, a apune, a scădea, a schimba înălțimea glasului* etc.

Hotărârea Academiei Române, privind revenirea la *â* în scrierea limbii române, are implicații în scrierea verbelor de conjugarea a IV-a terminate la infinitiv în *-î*. Astfel, se scriu:

– **la sfârșit cu *-î***: la infinitiv prezent: *a coborî,* la modurile și timpurile compuse cu acesta – viitor: *voi coborî,* condițional-optativ prezent: *aș coborî,* la indicativ – perfectul simplu, persoana a III-a, singular: el *coborî,* la imperativ, forma negativă: *nu coborî* !;

– **în interiorul cuvântului cu *-â-*:** la celelalte moduri și timpuri, când acest sunet apare în interiorul verbului se scrie cu *â:* noi *coborâm,* voi *coborâți;* eu *coborâi,* eu *am coborât,* eu *coborâsem* etc.

Greșeala frecvent întâlnită în vorbire constă în exprimarea pleonastică: *cobor jos, cobori în jos* *.

A COLABORA

CORECT	GREȘIT
A COLABORAT CU MIHAI	**A COLABORAT ÎMPREUNĂ CU** MIHAI

---

* În versul eminescian: *Cobori în jos luceafăr blând...* exprimarea *cobori în jos* este considerată licență poetică.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

a colabora < fr. *collaborer,* verb neologic, intranzitiv (vezi caseta 7), conjugarea I, cu sensul: *a participa alături de alții la realizarea unei acțiuni sau a unei opere care se efectuează în comun.*

Exprimarea *a colabora împreună cu* este greșită, deoarece este un pleonasm (vezi caseta 1).

A (SE) COMPLĂCEA

CORECT	GREȘIT
EL **S-AR COMPLĂCEA** ÎNTR-O SITUAȚIE...	EL **S-AR COMPLACE...**

Explicație:

a (se) complăcea* < fr. *complaire,* verb de conjugarea a II-a, cu sensul: *a se mulțumi cu o anumită situație fără a încerca să o depășească.* Formele greșite se întâlnesc la viitor indicativ: *mă voi complace în acestă atmosferă, te vei complace, se va complace, ne vom complace, vă veți complace, se vor complace*; la condițional-optativ prezent: m-aș complace, te-ai complace, s-ar complace, ne-am complace, v-ați complace, s-ar complace.

Pentru a avea o exprimare corectă, atât în comunicarea scrisă, cât și în cea orală, este necesar să rețineți formele impuse de normele gramaticale:

Indicativ viitor

eu *mă voi* ***complăcea***	noi *ne vom* ***complăcea***
tu *te vei* ***complăcea***	voi *vă veți* ***complăcea***
el/ea *se va* ***complăcea***	ei/ele *se vor* ***complăcea***

* Pentru o mai bună înțelegere a formelor corecte ale verbului *a se complăcea,* consultă verbul *a plăcea.*

Condițional-optativ prezent

eu *m-aș* ***complăcea***	noi *ne-am* ***complăcea***
tu *te-ai* ***complăcea***	voi *v-ați* ***complăcea***
el/ea *s-ar* ***complăcea***	ei/ele *s-ar* ***complăcea***

COMPLET

CORECT	GREȘIT
DOSARUL ESTE **COMPLET**	DOSARUL ESTE **COMPLECT**

Explicație:

complet* < fr. *complet,* adjectiv variabil cu patru terminații: *complet, completă, completi, complete,* cu sensul: *care conține tot ceea ce trebuie, întreg, desăvârșit, deplin, împlinit.*

Formele complect, complecți, complectă, complecte nu sunt corecte.

CONJUNCTIV CONJUNCTURĂ

CORECT	GREȘIT
CONJUNCTIV CONJUNCTURĂ	**CONJUCTIV CONJUCTURĂ**

Explicație:

conjunctiv < fr. *conjonctif,* adjectiv, cu sensul: *care leagă, care unește;* ca substantive, este folosit în sintagma *modul conjunctiv,* cu sensul: *mod personal care exprimă o acțiune posibilă sau realizabilă.*

Greșeala întâlnită în cazul acestui cuvânt constă în eliminarea sunetului *n* din interiorul cuvântului: conjuctiv.

Se desparte în silabe: *con-junc-tiv.*

* Forma substantivală **complet** este de genul neutru și poate fi întâlnită în sintagma: *complet de judecată;* forma de plural: *complete de judecată.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

conjunctură < fr. *conjoncture,* substantiv feminin, cu sensul: *totalitatea factorilor care exercită o influență asupra evoluției unui fenomen sau asupra unei situații la un moment dat, concurs de împrejurări.*

Greșeala este aceeași ca la cuvântul prezentat mai sus: conjuctură.

Se desparte în silabe: *con-junc-tu-ră.*

Se scrie și se pronunță corect: ***conjunctor, conjunctiv, conjuncție, conjuncțional.***

A CONTINUA

CORECT	GREȘIT
EU **CONTINUI** LUCRAREA	EU **CONTINUU** LUCRAREA

Explicație:

a continua < fr. *continuer,* verb de conjugarea I, cu terminația la infinitiv în *-a,* cu sensul: *a urma, a nu înceta, a merge mai departe.*

Până la apariția DOOM2, formele verbului *a continua* la modurile indicativ și conjunctiv, timpul prezent, persoana I, erau: eu *continuu,* eu *să continuu.*

Aceste forme, deși erau corecte, nu erau folosite în comunicare decât de un grup restrâns de vorbitori, buni cunoscători ai flexiunii verbului *a continua.* Cei mai mulți vorbitori folosesc: eu *continui,* eu *să continui,* forme care, de altfel, au fost înregistrate în DOOM2 ca forme corecte. Câți dintre noi foloseau în limbajul curent forma: eu (să) *continuu?* Prin poziția adoptată în cazul unor cuvinte, autorii dicționarului au inventariat formele funcționale în comunicare, așa cum sunt ele prezente în limbajul de fiecare zi al majorității vorbitorilor: *verbul* ***a continua*** *are, conform normelor actuale, la* ***indicativ*** *și* ***conjunctiv prezent,*** *persoana I singular, forma: eu (să)* ***continui*** *(****nu*** *eu (să)* ***continuu****)*[1].

[1] DOOM2, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005, p. XCVII.

CONTINUU

CORECT	GREȘIT
CONTINUU	**CONTINU**

Explicație:

continuu < fr. *continu,* cu sensul: *care are loc fără întrerupere, care se prelungește fără pauză, neîntrerupt, neîncetat.*

Se scrie și se pronunță corect în limba română cu doi *u* la sfârșit de cuvânt: *continuu.*

Se desparte în silabe: *con-ti-nu-u,* ultimele vocale aflându-se în hiat (vezi caseta 3).

COPERTĂ

FORME CORECTE

CARTEA ARE **O COPERTĂ** NOUĂ
COPERȚILE CĂRȚII SUNT NOI
COPERTELE CĂRȚII SUNT NOI

Explicație:

copertă < it. *coperta,* substantiv feminin, cu sensul: *învelișul protector al unei cărți, al unei publicații, al unui caiet; scoarță, învelitoare.*

Substantivul *copertă* are două forme de plural, ambele acceptate de DOOM2: ***coperți*** și ***coperte***: *Caietul meu are două coperți colorate / Caietul meu are două coperte colorate.*

COPIL

CORECT	GREȘIT
COPIII SUNT RECEPTIVI	**COPII** SUB 7 ANI NU AU ACCES

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

copil < alb. *kopil,* substantiv, genul masculin, cu sensul: *băiat sau fată în primii ani de viață până la adolescență.*

Pluralul substantivului nearticulat este: ***copíi*** – *Eu am doi copíi.* Cei doi *i* formează un diftong (vezi caseta 6), în care primul *i* este vocala pe care cade accentul cuvântului, iar cel de-al doilea *i* este semivocală și reprezintă desinența de plural*: copíi.*

Forma de plural a substantivului articulat cu articolul hotărât enclitic este ***copíii:*** *Copíii au intrat în vacanță.* O analiză atentă a structurii cuvântului *copiii* va evidenția: primul *i* face parte din rădăcină: *copíl,* cel de-al doilea *i* este desinența de plural, iar ultimul *i* este articolul hotărât enclitic.

Omonimul (vezi caseta 11) cuvântului *copíi* (plural, nearticulat) este *cópii,* substantiv, cu sensul: *copie după un document original,* în care accentul are rol de diferențiere semantică: *Eu am doi copíi / Vreau două cópii ale textului.* Contextul stabilește sensul cuvântului.

Caseta 11

> ***Omonimele sunt cuvintele cu aceeași formă*** (același înveliș sonor), ***dar cu sens diferit***: *Are* ***un port*** *popular original / Acesta este* ***un port*** *la mare etc.*

A COROBORA

CORECT	GREȘIT
A COROBORA	A CORABORA

Explicație:

a corobora < fr. *corroborer,* cu sensul: *a întări, a sprijini, a da putere, a consolida, a confirma: Datele prezentate în raport* ***au fost coroborate*** *cu prevederile art. 2 din Legea nr. ...* Nu trebuie confundat sensul verbului *a corobora* cu cel al verbului *a colabora.* Cele două verbe: *a corobora* și *a colabora* sunt paronime (vezi caseta 8).

COTIDIAN

CORECT	GREȘIT
AM CITIT DOUĂ **COTIDIENE** (cotidiene – ziare)	AM CITIT DOUĂ **COTIDIANE***
LUCRURI **COTIDIENE** (cotidiene – zilnice)	LUCRURI **COTIDIANE**

Explicație:

cotidian < fr. *quotidien,* substantiv neutru, cu sensul: *ziar care apare zilnic.* Este greșită exprimarea: Cotidianul X apare zilnic.

Conform normelor DOOM2, forma de plural este ***cotidiene*** (cu *e* în interiorul cuvântului), nu ***cotidiane***.

cotidian – adjectiv variabil, cu patru forme: *cotidian, cotidiană, cotidieni, cotidiene,* cu sensul: *zilnic, de fiecare zi – griji cotidiene, probleme cotidiene* etc. Forma de plural feminin a adjectivului este omonimă cu forma de plural a substantivului: ***cotidiene***.

A CREA

CORECT	GREȘIT
MIHAI **CREEAZĂ**	MIHAI **CREAZĂ**
NOI **CREĂM**	NOI **CREEM**
VOI **CREAȚI**	VOI **CREIAȚI**
EI / ELE **CREEAZĂ**	EI / ELE **CREAZĂ**
NOI **SĂ CREĂM**	NOI SĂ **CREEM**

Explicație:

a crea < fr. *créer,* verb de conjugarea I, cu terminația în vocala *-a,* aflată în hiat (vezi caseta 3), având sensul: *a întemeia, a face*

---

* Până la apariția DOOM2, forma de plural a substantivului *cotidian* era *cotidiane*. Această formă nu mai este înregistrată în DOOM2.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

un lucru care nu exista înainte, a produce, a înființa, a concepe, a inventa, a născoci, a interpreta în mod original un rol.

Greșelile frecvente se întâlnesc în utilizarea incorectă a formelor indicativului prezent și ale conjunctivului prezent, de aceea trebuie să reținem conjugarea corectă a verbului la aceste moduri și timpuri.

Verbul *a crea* se conjugă după modelul verbului *a lucra:*

a crea	***a lucra***
Indicativ prezent	**Indicativ prezent**
eu cre+**ez**	eu lucr+**ez**
cre+**ezi**	lucr+**ezi**
cre+**ează**	lucr+**ează**
noi cre+**ăm**	noi lucr+**ăm**
cre+**ați**	lucr+**ați**
cre+**ează**	lucr+**ează**
Conjunctiv prezent	**Conjunctiv prezent**
eu să cre+**ez**	eu să lucr+**ez**
să cre+**ezi**	să lucr+**ezi**
să cre+**eze**	să lucr+**eze**
noi să cre+**ăm**	noi să lucr+**ăm**
să cre+**ați**	să lucr+**ați**
să cre+**eze**	să lucr+**eze**

Flexiunea celor două verbe la indicativ și conjunctiv prezent relevă existența unor rădăcini fixe: *cre-* pentru *a crea* și *lucr-* pentru *a lucra,* la care se adaugă desinențele specifice modului și timpului. Greșelile care apar în cazul verbului *a crea* constau în eliminarea uneia din cele două vocale *e:* ei crează (corect: ei *creează*) și sunt determinate de prezența vocalei *e* în rădăcina verbului: *cre-,* la care se atașează desinențele care încep cu vocala *e* (vezi caseta 5); eu ***cre+ez***: *Ei crează un automobil*/corect: *Ei creează un automobil.* Verificarea se poate face cu ajutorul verbului *a lucra.*

În cazul formei de persoana I plural: noi ***creăm***, există tendința greșită de a înlocui vocala *ă* din desinență cu vocala *e:* noi creem. Raportarea la conjugarea verbului *a lucra* ajută la stabilirea formelor corecte.

CREARE

CORECT	**GREȘIT**
CREAREA UNEI OPERE	**CREEREA** UNEI OPERE **CREIEREA** UNEI OPERE

Explicație:

creare – format din verbul (a) *crea*+sufixul *-re* (vezi caseta 9), substantiv feminin, cu sensul: *întemeiere, înființare, inventare; acțiunea de a crea.* Mulți vorbitori folosesc în comunicare formele greșite creerea/creierea: Creerea/Creierea *acestui partid a fost dificilă.* Ei nu cunosc structura acestui cuvânt care să-i ajute în exprimarea corectă: *crea+re = creare.*

Pluralul substantivului: *creări.*

Se desparte în silabe: *cre-a-re/cre-ări.*

În același registru lingvistic se încadrează și celelalte cuvinte formate cu prefix (vezi caseta 9)+verbul *a crea*+sufix – *procreare, recreare:* ***Procrearea*** *în eprubetă a revoluționat lumea/Copiii au nevoie de momente de* ***recreare*** – nu procreere, recreere.

CURRICULUM VITAE

Explicație:

curriculum vitae < lat. *curriculum vitae* (se pronunță: ***curriculum vite*** sau, prescurtat, **CV**–*sivi*), locuțiune substantivală de genul neutru, cu sensul: *cursul vieții, focalizat pe cele mai importante momente ale devenirii unei persoane: naștere, studii, profesie, loc de muncă etc., memoriu de activitate cu date personale.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

În limbajul cotidian se folosește forma abreviată (prescurtată): *CV*, formă care s-a substantivizat: *CV-ul este util la angajare.*

Forma articulată enclitic se scrie cu cratimă: *CV-ul.*

Este necesar să știți că **CV-ul** este un document personal foarte important, pentru că acesta a devenit, în ultima vreme, un instrument de marketing pe piața muncii. Nu există o formă standard pentru CV. Cel care îl întocmește optează pentru o formulă care îl avantajează, în funcție de miza urmărită (vezi caseta 12).

Varianta, acceptată de majoritatea angajatorilor interni și externi, este cea cronologică: ***date personale*** (nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, fax, data nașterii, naționalitatea), ***experiență personală în ordine cronologică*** (începând cu **ultima** ocupație), ***educație și formare*** (instituții de învățământ, organizații profesionale etc.), ***aptitudini și competențe*** (organizatorice, sociale, artistice, tehnice etc.), ***anexe.***

Caseta 12

Model de Curriculum Vitae european*

INFORMAȚII PERSONALE	
Nume şi prenume	**< numele aplicantului >**(nume, prenume)
Adresa	număr, stradă, cod poştal, localitate, țară
Telefon	
Fax	
E-mail	
Naționalitate	
Data naşterii	zi, lună, an

* Sursa modelului prezentat: Internet: www.bucuresti.anofm.ro/cv.htm.

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ	Menționați, pe rând, fiecare experiență profesională pertinentă, începând cu cea mai recentă: – perioada (de la – până la); – numele şi adresa angajatorului; – tipul activității sau sectorul de activitate; – funcția sau postul ocupat; – principalele activități şi responsabilități.
EDUCAȚIE ŞI FORMARE	Descrieți separat fiecare formă de învățământ şi program de formare profesională urmate, începând cu cea mai recentă: – perioada (de la – până la); – numele şi tipul instituției de învățământ şi al organizației profesionale prin care s-a realizat formarea profesională; – domeniul studiat / aptitudini ocupaționale; – tipul calificării / diploma obținută; – nivelul de clasificare al formei de instruire / învățământ.
APTITUDINI ŞI COMPETENȚE PERSONALE	
Limba maternă	
Limbi străine cunoscute	Abilitatea de: a citi/a scrie/a vorbi
Aptitudini şi competențe artistice	Muzică, desen, pictură, literatură etc.
Aptitudini şi competențe sociale	Exemplu: locuiți şi munciți cu alte persoane, într-un mediu multicultural, ocupați o poziție în care comunicarea este importantă sau desfăşurați o activitate în care munca de echipă este esențială: cultură, sport etc.
Aptitudini şi competențe organizatorice	Exemplu: coordonați sau conduceți activitatea altor persoane, coordonați proiecte şi gestionați bugete la locul de muncă, în acțiuni voluntare etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Aptitudini şi competenţe tehnice	Utilizare calculator, anumite tipuri de echipamente, maşini etc.
Permis de conducere	
Alte aptitudini şi competenţe	Competenţe care nu au mai fost menţionate anterior.
INFORMAŢII SUPLIMENTARE	Indicaţi alte informaţii utile care nu au fost menţionate, de exemplu: persoane de contact, referinţe etc.
ANEXE	Enumeraţi documentele ataşate CV-ului, dacă este cazul.

D

DATORITĂ

CORECT	GREŞIT
A REUŞIT **DATORITĂ** MUNCII	A REUŞIT **DIN CAUZA** MUNCII
A RĂCIT **DIN CAUZA** FRIGULUI	A RĂCIT **DATORITĂ** FRIGULUI

Explicaţie:

datorită < lat. *da*+sufixul *-tor*+sufixul *-ită,* prepoziţie care se construieşte cu cazul dativ, alături de alte prepoziţii cu acelaşi regim cazual: *mulţumită, graţie.* Aceste prepoziţii introduc un complement circumstanţial de cauză.

Concurenţa dintre prepoziţia *datorită* şi locuţiunea prepoziţională *din cauza* se bazează pe necunoaşterea sensului celor două instrumente gramaticale, prezente în construcţiile sintactice de cauză; astfel, prepoziţia *datorită* instrumentează o cauză cu efecte pozitive: *A trecut toate probele datorită seriozităţii,* în timp ce locuţiunea prepoziţională *din cauza* indică o cauză cu efecte negative: *A picat examenul din cauza neseriozităţii de care a dat dovadă în pregătire.*

DÂNSUL

CORECT	GREŞIT
PREŞEDINTELE ROMÂNIEI A ŢINUT...	**DÂNSUL** A PREZENTAT...
DOMNIA SA A SUBLINIAT...	**DÂNSUL** A SUBLINIAT...

Explicaţie:

dânsul – pronume personal de persoana a III-a, cu forme de singular şi plural pentru genurile: masculin şi feminin:

sing. *dânsul* (masc.), *dânsa* (fem.)
pl. *dânşii* (masc.), *dânsele* (fem.)

După G. Gruiţă, *dânsul* este o formă pronominală cu trimitere la *genul personal* [1].

Autorul descrie trei variante funcţionale pentru pronumele *dânsul:*

a) varianta regional-arhaică, neliterară, întâlnită în graiul moldovenesc: *N-am văzut căciula, pentru că stăteai tu pe* ***dânsa****;*

b) varianta oficializată cu sinonimia *el/ea,* redusă la genul personal, fără conotaţii de politeţe: *Pe el l-am chemat, dar* ***dânsul*** *m-a refuzat;*

c) varianta în ofensivă în care pronumele *dânsul* funcţionează ca pronume de politeţe: *L-am invitat pe domnul Popescu, dar dânsul n-a putut veni.*

Noi nu recomandăm folosirea formelor pronumelui personal *dânsul / dânsa* ca pronume de politeţe.

DOOM2 îl înregistrează drept ***pronume***.

Conform normelor DOOM2, *toate componentele locuţiunilor pronominale de politeţe: Alteţa Sa Regală, Domnia Sa, Excelenţa Voastră, Înălţimea Voastră, Majestăţile Lor Imperiale, Sfinţia Sa, se scriu cu iniţială majusculă* [2].

[1] G. Gruiţă, *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul şi abuzul,* Editura Paralela 45, Piteşti, 2006, p. 60–69.
[2] DOOM2, p. LX.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

DEALER*

Explicație:

dealer < engl. *dealer* [pronunțat *dilăr*], substantiv neologic, genul masculin, cu sensul: *agent de bursă, vânzător intermediar.*

Termenul *dealer* este concurat de sinonimul (vezi caseta 8): *broker.*

Forma articulată enclitic: *dealerul*, conform DOOM2 (vezi caseta 4). Forma de plural: *dealeri.*

Se desparte în silabe: *dea-ler.*

DECI

CORECT	GREȘIT
AM ÎNVĂȚAT TEORIA, **DECI** ȚI-AM URMAT SFATUL	**DECI, AM ÎNVĂȚAT** **DECI, ȚI-AM URMAT SFATUL**

Explicație:

deci – conjuncție coordonatoare concluzivă, alături de: *așadar, prin urmare, în concluzie.* **Deci** este element de relație în propoziție și în frază și introduce structuri sintactice care conțin concluzii logice ale unor informații exprimate prin părți de propoziții și propoziții cu care se află în raport de coordonare: *Am citit mult, deci sunt un om informat.* Este greșit să începem o comunicare cu **deci,** pentru că enunțul nu ar avea nicio logică, având în vedere rolul concluziv al acestei conjuncții: Deci, am citit mult. Folosirea abuzivă a acestui cuvânt dovedește lacune în comportamentul lingvistic al vorbitorilor. De asemenea, el poate fi încadrat în categoria cuvintelor de umplutură, prin care vorbitorul câștigă timp de gândire pentru construcția enunțului propriu-zis.

* Cuvântul *dealer* a pătruns în limba română odată cu implementarea și dezvoltarea activității bursiere în România.

Nu trebuie să începem comunicarea cu ***deci:*** Deci *ți-am explicat motivul,* ***deci*** *nu uita* – greșit / corect: *Ți-am explicat motivul,* ***deci*** *nu uita.*

DELINCVENT

CORECT	GREȘIT
UN **DELINCVENT** A COMIS.... **DELINCVENȚA** JUVENILĂ ESTE...	UN **DELICVENT** A COMIS... **DELICVENȚA** JUVENILĂ...

Explicație:

delincvent < fr. *délinquant,* neologism adaptat, substantiv cu forme de masculin: *delincvent,* și de feminin: *delincventă,* cu sensul: *persoană care a comis un delict.* Adaptarea neologismului este susținută de prezența altor cuvinte din aceeași familie lexicală, care s-au impus în vocabularul vorbitorilor: *delincvență,* cu sensul: *totalitatea delictelor pe plan social;* sintagma ***delincvență juvenilă,*** cu sensul *totalitatea delictelor comise de tinerii sub 18 ani.* Formele delicvent, delicvență sunt incorecte.

Se desparte în silabe: *de-lin-cvent / de-lin-cven-ță.*

DESIGN

CORECT	GREȘIT
ARE UN **DESIGN** MODERN	ARE UN **DESING** MODERN

Explicație:

design < engl. *design* [pronunțat *dizain*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *creație industrială modernă care are în vedere armonizarea mediului ambiant al omului, plecând de la conceperea obiectelor uzuale până la urbanism și amenajarea siturilor; aspect exterior, fel în care se prezintă un lucru, din punct de vedere estetic.* Greșeala întâlnită adesea, în cazul acestui cuvânt,

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

provine din necunoașterea termenului etimologic și mulți vorbitori folosesc forma incorectă desing: *Desingul magazinului are o concepție modernă.*

Articolul hotărât enclitic se atașează fără cratimă: *designul,* conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4).

Nu are forme de plural.

DESTUL

CORECT	GREȘIT
DESTUL DE MULȚI	DESTUI DE MULȚI

Explicație:

destul – funcționează ca adverb, dar și ca adjectiv; ca adverb, forma *destul* rămâne invariabilă în orice situație de comunicare: *A mâncat destul de mulți pești/Au fost destul de mulți copii,* de aceea este greșită exprimarea: *A mâncat destui de mulți pești / Au fost destui de mulți copii/Au fost destui de mulți vizitatori.*

Ca adjectiv, forma *destul* face acordul cu substantivul pe care îl determină: *A mâncat destui pești/Au fost destui copii/A băut destulă apă/Au fost destui vizitatori.*

DICTATÓR

CORECT	GREȘIT
DICTATÓR	DICTÁTOR

Explicație:

dictatór < fr. *dictateur,* substantiv, genul masculin, cu sensul: *conducător al armatei cu puteri politice nelimitate, conducător de stat care dispune de puteri politice nelimitate, persoană care are o conduită autoritară, care caută să-și impună cu orice preț voința.*

Problema pe care o ridică acest cuvânt este legată de accentuarea greșită. Accentul corect este pe ultima silabă a cuvântului: *-tór,* deci *dictatór* și **nu** dictátor.

DISCOUNT*

Explicație:

discount < engl. *discount* [pronunțat *discáunt*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *reducere de preț la diferite produse comerciale, aflate în stoc: În perioada de discounturi magazinele au mulți clienți.*

Articolul hotărât enclitic se atașează fără cratimă: *discountul,* conform DOOM2 (vezi caseta 4).

Forma de plural: *discounturi.*

A DISPĂREA

CORECT	GREȘIT
A **DISPĂREA** ESTE UȘOR	**A DISPARE** ESTE UȘOR
EI **VOR DISPĂREA** ÎN CEAȚĂ	EI **VOR DISPARE** ÎN CEAȚĂ
AR DISPĂREA DIN NOU	**AR DISPARE** DIN NOU
MI-AR DISPĂREA POFTA	**MI-AR DISPARE** POFTA

Explicație:

a dispărea < fr. *disparaître,* verb de conjugarea a II-a, face parte din familia verbului *a părea,* cu sensul: *a se face nevăzut, a ieși din*

* Termenul a intrat în limbajul curent al unei categorii largi de indivizi, interesați de apariția pe piață a momentelor de *discount.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

câmpul vizual, a nu mai putea fi văzut, a pieri; a se pierde fără urmă, a nu mai putea fi găsit, a înceta să mai existe, a se stinge.

Greșeala frecvent întâlnită în cazul acestui verb constă în încadrarea lui în clasa verbelor de conjugarea a III-a (vezi caseta 3), verbe care au terminația la modul infinitiv în *-e*: *a spune, a face, a zice* etc., situație care duce la construcția unor forme contextuale incorecte, de tipul: A dispare *de pe scena politică, e o problemă de timp* / *Ei* vor dispare *din viața politică, fără să lase vreo urmă* / *El* ar dispare *din peisajul politic, dacă n-ar fi susținut* / Mi-ar dispare *pohta ce-am pohtit.*

Pentru evitarea greșelilor, este necesar să cunoaștem flexiunea corectă a verbului în situațiile prezentate, în care infinitivul verbului ***a dispărea*** rămâne cu formă neschimbată:

Indicativ viitor

eu ***voi dispărea***	noi ***vom dispărea***
tu ***vei dispărea***	voi ***veți dispărea***
el ***va dispărea***	ei ***vor dispărea***

Conjunctiv prezent

eu ***aș dispărea***	noi ***am dispărea***
tu ***ai dispărea***	voi ***ați dispărea***
el ***ar dispărea***	ei ***ar dispărea***

DIVIDEND

CORECT	GREȘIT
DIVIDEND	DIVIDENT

Explicație:

dividend < fr. *dividende*, substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *parte din câștigul unei societăți pe acțiuni repartizat periodic sub formă de bani, acțiuni sau alte drepturi ale acționarilor pentru fiecare acțiune.*

Forma de plural: *dividende.*

DOI / DOUĂ

CORECT	GREȘIT
ORA **DOUĂSPREZECE**	ORA **DOISPREZECE**

Explicație:

doisprezece / douăsprezece – numeral cardinal cu forme diferite pentru exprimarea opoziției de gen: *doi* (masculin) / *două* (feminin) – *doi (doisprezece, douăzeci și doi, o sută doi* etc.) *elevi/două (douăsprezece, douăzeci și două, o sută două* etc.) *eleve.*

În legătură cu indicarea orei se folosește forma de feminin: *ora două, ora douăsprezece, ora douăzeci și două.* Pentru exprimarea datei *se acceptă și formele de masculin*[1]*: doi/două martie, douăsprezece / doisprezece martie, douăzeci și două/douăzeci și doi martie.*

Exprimările: ora doi / ora doisprezece nu sunt recomandate.

Numeralul *doi* cu valoare substantivală din textele de matematică se folosește numai cu forma de masculin: *doi plus doi fac patru, doi supra doi* etc.

DREPT CARE

CORECT	GREȘIT
DREPT CARE	DREPT PENTRU CARE

Explicație:

drept care – locuțiune prepozițională, formată din prepoziția *drept* și pronumele relativ *care*, cu sensul: *prin urmare, în concluzie, deci, așadar.* Greșeala întâlnită frecvent în rândul vorbitorilor constă în folosirea pleonastică a prepoziției *drept* alături de prepoziția *pentru* în formularea drept pentru care: *Am discutat toate amănuntele, drept pentru care am hotărât să ne revedem în curând*

[1] DOOM2, p. XCII.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

(exprimare greșită) / *Am discutat toate amănuntele,* ***drept care*** *am hotărât să ne revedem în curând* (corect).

Mi-a fost rău, ***drept care*** *am luat o pastilă* – corect.

Mi-a fost rău, drept pentru care am luat o pastilă – incorect.

DUMPING

CORECT	GREȘIT
DUMPINGUL	DAMPING-UL

Explicație:

dumping < engl. *dumping* [pronunțat *damping*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *vânzare a mărfurilor sau a unei valute pe piața externă la un preț inferior prețului intern și mondial, pentru a înlătura concurența.*

Forma articulată enclitic este fără cratimă: *dumpingul,* conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4).

Forma de plural: *dumpinguri.*

E

E-MAIL*

CORECT	GREȘIT
E-MAIL	EMAIL

Explicație:

e-mail < engl. *e-mail,* format din *e – electronic+mail* [pronunțat *iméil*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *mesaj electronic, poștă electronică.*

---

* Termenul *e-mail* cunoaște o largă utilizare în rândul vorbitorilor familiarizați cu aparatura electronică, prin care informația circulă cu rapiditate.

Forma articulată enclitic: *e-mailul.*

Forma de plural: *e-mailuri.*

A EMIGRA / A IMIGRA

CORECT	GREȘIT
A **EMIGRAT** DIN ROMÂNIA	**A IMIGRAT** DIN ROMÂNIA
A **IMIGRAT** ÎN AMERICA	**A EMIGRAT** ÎN AMERICA

Explicație:

a emigra < fr. *émigrer,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a-și părăsi patria și a se stabili în altă țară, a se expatria;*

a imigra < fr. *immigrer,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a veni, a se stabili într-o țară străină.*

Cele două verbe sunt paronime (vezi caseta 8), de aceea confuzia sensurilor apare în mod frecvent în limbajul multor vorbitori. În aceeași situație se află și cuvintele: *emigrant/emigranți – imigrant/imigranți:* **Emigranții** sunt cei care pleacă din țara lor și devin **imigranți** în țara în care se stabilesc.

F

FAIRPLAY

CORECT	GREȘIT
FAIRPLAY	FAIR-PLAI

Explicație:

fairplay < engl. *fair-play* [pronunțat *ferplei*], substantiv neologic neadaptat, genul neutru, cu sensul: *respectare corectă și loială a regulilor într-o activitate sportivă sau de alt gen, joc cinstit.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Articolul hotărât enclitic se atașează cu ajutorul cratimei: *fairplay-ul*, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 2).

FAMILIAL / FAMILIAR

Explicație:

familial < fr. *familial*, adjectiv variabil cu patru forme: *familial, familială, familiali, familiale*, cu sensul: *care aparține familiei, privitor la familie, destinat familei: Comportamentul familial influențează personalitatea copilului / Au afaceri familiale* etc.

familiar < fr. *familier*, adjectiv variabil cu patru forme: *familiar, familiară, familiari, familiare*, cu sensul: *care este folosit în vorbirea obișnuită, simplu, fără pretenții;* despre atitudini, comportări etc. – *simplu, prietenos, apropiat sau care este fără respectul cuvenit, ireverențios; care este binecunoscut, obișnuit cuiva.*

Cele două adjective sunt paronime (vezi caseta 8), iar utilizarea lor în diferite situații de comunicare este confuză pentru unii vorbitori care nu cunosc sensurile corecte ale acestor cuvinte: *Se poartă familiar cu toată lumea* (corect) / *Se poartă familial cu toată lumea* (incorect); *A fost educată într-un cadru familial ales* (corect) / *A fost educată într-un cadru familiar ales* (incorect).

FEEDBACK*

Explicație:

feedback < engl. *feed-back* [pronunțat *fidbec*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *proces de corectare și reglare în retur a unui sistem de informații în centrul de comandă al sistemului, conexiune inversă, retroacțiuni.*

Forma articulată enclitic (vezi caseta 4): *feedbackul.*

Forma de plural: *feedbackuri.*

Se desparte în silabe: *feed-back / feed-ba-ckuri.*

---

* Numeroase activități impun prezența *feedbackului* ca o necesitate în ansamblul proceselor de reglare a cererii cu oferta, fapt ce impune prezența termenului în limbajul multor vorbitori.

A FI

CORECT	GREȘIT
EU **SUNT** ANGAJAT	EU **SÂNT** ANGAJAT
EU **FUSEI** LA CURS	EU **FUSĂI** LA CURS
EU **FUSESEM** ACOLO	EU **FUSĂSEM** ACOLO
TU **SĂ FII** CUMINTE	TU **SĂ FI** CUMINTE
FII ATENT CE FACI!	**FI** ATENT CE FACI!
NU FI ATENT!	NU **FII** ATENT!

Explicație:

a fi – 1. verb predicativ de conjugarea a IV-a, cu sensul: *a exista, a se afla, a se găsi într-un anumit loc, a-și avea originea, a se întâmpla* etc. Exemple: *El este aici/El este din Brașov/Ce este când te mănâncă palma dreaptă?* În expresii: *Mi-e sete/Mi-e foame/Mi-e frică;*

2. verb auxiliar, când ajută la formarea conjugării verbelor la diateza pasivă și a unor timpuri compuse ale conjugării verbelor la diateza activă: *este chemat* – indicativ prezent, diateza pasivă, *va fi căutat* – viitor anterior, *să fi spus* – conjunctiv perfect, *aș fi plecat* – condițional-optativ perfect;

3. verb copulativ, când formează cu numele predicativ predicatul nominal într-o propoziție: *Mihai este elev/Ei sunt harnici/ Eu voi fi student.*

Verbul *a fi* se înscrie în categoria cuvintelor cu o mare frecvență în limbajul vorbitorilor de limba română. Greșelile apar atât în exprimarea scrisă, cât și în cea orală și au drept cauză fie necunoașterea formelor corecte, fie pronunțarea regională a anumitor forme. Pentru evitarea acestor greșeli, rețineți formele corecte:

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Indicativ

prezent

eu sunt	noi suntem
tu ești	voi sunteți
el/ea este	ei/ele sunt

perfect simplu

eu fu**sei**	noi fu**serăm**
tu fu**seși**	voi fu**serăți**
el/ea fu**se**	ei/ele fu**seră**

Pentru timpul perfect simplu există și formele scurte: *fui, fuși, fu, furăm, furăți, fură,* folosite, mai ales, în limbajul regional, zona Olteniei.

mai mult ca perfect

eu fu**sesem**	noi fu**seserăm**
tu fu**seseși**	voi fu**seserăți**
el/ea fu**sese**	ei/ele fu**seseră**

Pentru persoana I și a II-a plural sunt acceptate și formele scurte: noi fu**sesem**, voi fu**seseți.**

Conjunctiv

prezent

eu să fiu	noi să fim
tu **să fii**	voi să fiți
el/ea să fie	ei/ele să fie

Forma afirmativă și cea negativă a modului conjunctiv prezent, persoana a II-a singular, se scriu cu doi *i*:

să fii / să nu fii

Imperativ

afirmativ	**negativ**
fii	**nu fi**

La modul imperativ, verbul *a fi* se scrie diferit: cu doi *i* la forma afirmativă: *Fii binevenit!,* și cu un singur *i* la forma negativă: *Nu fi prost!*

FILIGRAN

CORECT	GREȘIT
FILIGRAN	FILIGRAM

Explicație:

filigran < fr. *filigrane,* substantiv neutru, cu sensul: *lucrătură artistică de giuvaergerie, asemănătoare ca aspect cu o dantelă, realizată din fire subțiri de aur, de argint etc., sudate între ele; marcă transparentă imprimată în timpul procesului de fabricație în structura unei hârtii.*

Forma de plural: *filigrane.*

FILOSOFIE / FILOZOFIE

AMBELE FORME SUNT CORECTE

Explicație:

filosofie / filozofie < fr. *philosophie,* substantiv feminin, cu sensul: *știință constituită dintr-un ansamblu închegat de noțiuni și idei, care interpretează și reflectă realitatea sub aspectele ei cele mai generale; concepție generală despre lume și viață. Totalitatea concepțiilor și a principiilor metodologice care stau la baza unei discipline sau științe.*

Noile norme cuprinse în DOOM2 acceptă, ca fiind corecte, ambele forme: *filosofie / filozofie.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

FORTUIT

CORECT	GREȘIT
ÎNTÂLNIREA **FORTUITĂ** I-A APROPIAT	**A FOST FORTUIT** SĂ-L ADUCĂ ACASĂ

Explicație:

fortuit < fr. *fortuit,* adjectiv variabil, cu patru terminații: *fortuit, fortuită, fortuiți, fortuite,* cu sensul: *întâmplător, venit pe neașteptate, neprevăzut: O întâmplare fortuită mi-a schimbat programul.*

Unii vorbitori, care nu cunosc sensul acestui cuvânt, îl folosesc în mod eronat cu sensul cuvântului *forțat,* iar situațiile de comunicare sunt confuze: *El a fost fortuit să citească* (incorect).

Corect: Venirea *fortuită* a lui Mihai l-a dispus.

Întâlnirile *fortuite* i-au apropiat și mai mult.

Cuvântul devine adverb, prin conversie (vezi caseta 6): *Totul s-a întâmplat fortuit* (pe neașteptate) – corect.

FRITEUZĂ

CORECT	GREȘIT
FRITEUZĂ	FRIPTEUZĂ

Explicație:

friteuză < fr. *friteuse,* se pronunță *friteoză,* substantiv feminin, cu sensul: *recipient cu capac pentru prăjit alimentele.*

Cuvântul este pronunțat greșit: fripteuză, prin asociere cu sensul participiului *fript* (de la verbul *a frige*): *Am cumpărat o fripteuză de la magazinul din colț.*

Se desparte în silabe: *fri-teu-ză.*

G

GENUFLEXIUNE

CORECT	GREȘIT
GENUFLEXIUNE	GENOFLEXIUNE

Explicație:

genuflexiune < fr. *génuflexion,* substantiv feminin, cu sensul: *îndoire a genunchilor la gimnastică,* (sens figurat) *ploconeală.*

Mulți vorbitori folosesc, în comunicarea orală sau scrisă, forma incorectă genoflexiune: *Fiecare sportiv face zilnic o sută de genoflexiuni*/corect: *Fiecare sportiv face zilnic o sută de genuflexiuni.*

Se desparte în silabe: *ge-nu-fle-xi-u-ne.*

GENUNCHI

CORECT	GREȘIT
GENUNCHI	GENUCHI

Explicație:

genunchi – substantiv masculin, cu sensul: *parte a piciorului care cuprinde regiunea articulației femurului cu tibia, incluzând și rotula.*

Folosirea formei genuchi este incorectă: *Băiatul și-a rănit genuchiul* /corect: *Băiatul și-a rănit* ***genunchiul.*** Grav este că unii moderatori TV de știri sportive folosesc în comunicare forma incorectă genuchi: *Jucătorul și-a răsucit genuchiul* / corect: *Jucătorul și-a răsucit* ***genunchiul.***

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A GERA / A GIRA

CORECT	GREȘIT
EL **A GERAT** ACTIVITATEA FIRMEI	EL **A GIRAT** ACTVITATEA FIRMEI
El **A GIRAT** INVESTIȚIA CU LOCUINȚA	EL **A GERAT** INVESTIȚIA CU LOCUINȚA

Explicație:

a gera < fr. *gérer,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a administra, a conduce în locul altuia.*

Verbul *a gera* este asemănător ca formă cu verbul *a gira,* cele două verbe sunt paronime (vezi caseta 8), fapt care duce la folosirea eronată a acestora, în diverse *situații* de comunicare, de către vorbitorii nefamiliarizați cu sensurile corecte și diferite ale celor două verbe.

a gira < it. *girare,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a garanta printr-un gir – garanție, chezășie; mențiunea și semnătura scrisă pe dosul unui efect de comerț de către purtător pentru a transmite proprietatea cuiva; garanție pentru cineva: Girez eu pentru tine (mă pun chezășie).*

GREȘEALĂ

CORECT	GREȘIT
GREȘEALĂ	**GREȘALĂ**

Explicație:

greșeală – substantiv feminin, format din verbul *a greși* (preluat din limba slavă: *grěšiti)* plus sufixul *-eală,* cu sensul: *faptă, acțiune care constituie o abatere de la adevăr, de la ceea ce este real, drept, normal, bun; eroare;* în locuțiunea adverbială: *fără greșeală – perfect;*

în locuțiunea adverbială: *din greșeală – fără voie, involuntar, neintenționat.*

Greșeala întâlnită în cazul acestui cuvânt constă în folosirea formei fără diftong greșală: Greșala *ta este gravă* / corect: ***Greșeala** ta este gravă.*

GRIZONANT

CORECT	GREȘIT
ARE PĂRUL **GRIZONANT**	ARE PĂRUL **GRIZONAT**

Explicație:

grizonant < fr. *grisonnant,* adjectiv, cu sensul: *încărunțit, care începe să încărunțească, gri, sur.*

Adjectivul *grizonant* și-a păstrat forma etimologică, de aceea folosirea lui corectă în limba română este *grizonant,* nu grizonat, cum îl folosesc mulți vorbitori: *Îmi place părul tău grizonant.*

H

HILAR / ILAR

AMBELE FORME SUNT CORECTE

ARE UN COMPORTAMENT **HILAR / ILAR**

Explicație:

hilar / ilar < fr. *hilare,* adjectiv variabil, cu patru forme: *ilar, ilară, ilari, ilare,* cu sensul: *care produce râsul, amuzant, hazliu.*

DOOM2 înregistrează ambele forme: *ilar / hilar: Este un personaj ilar / hilar.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

I

A IEȘI

CORECT	GREȘIT
EL **IESE** DIN CASĂ	EL **IASĂ** DIN CASĂ
EL **SĂ IASĂ** DIN CASĂ	EL **SĂ IESE** DIN CASĂ

Explicație:

a ieși < lat. *exire*, verb, cu sensul: *a părăsi un loc, o încăpere, un spațiu închis, plecând afară; a trece din interior în exterior.*

Greșelile întâlnite în cazul acestui verb se întâlnesc în flexiunea verbului la modul indicativ prezent, persoana a III-a singular: *El iasă din încăpere* / corect: *El **iese** din încăpere*, și la modul conjunctiv prezent, persoana a III-a singular: *Trebuie ca el să iese din încăpere* / corect: *Trebuie ca el **să iasă** din încăpere.*

Formele incorecte se întâlnesc în exprimarea neîngrijită a vorbitorilor, de aceea recomandăm evitarea acestora în orice tip de comunicare: scrisă sau orală.

INFERIOR

CORECT	GREȘIT
INFERIOR	MAI INFERIOR

Explicație:

inferior < fr. *inférieur*, cu sensul: *care se află mai jos (cursul inferior al apei), mai mic din punct de vedere numeric, de calitate mai proastă, de importanță mai mică, un rang mai mic decât altul.*

Din punctul de vedere al conținutului, adjectivul *inferior* nu poate avea forme de intensitate (grade de comparație), de aceea folosirea

acestui adjectiv la comparativ sau superlativ este greșită: *Ca pregătire, el este mai inferior*/corect: *Ca pregătire, el este **inferior.***

INVECTIVĂ

CORECT	GREȘIT
I S-AU ADRESAT **INVECTIVE**	I S-AU ADRESAT **INJECTIVE**

Explicație:

invectivă < fr. *invective*, substantiv neologic, genul feminin, cu sensul: *expresie violentă, ofensatoare, vorbă care mustră; insultă, injurie, ofensă; procedeu stilistic care folosește expresii violente, agresive.*

Forma greșită injective este utilizată de vorbitori care nu sunt instruiți și nu cunosc nici forma, nici sensul corect al unor cuvinte. Greșeala poate fi evitată printr-un efort minim de cunoaștere a formei corecte. Dar folosirea acestei forme greșite de către jurnaliști pe canale media la o oră de mare audiență este deosebit de gravă: *Acesta i-a adresat mai multe injective colegului său de echipă.*

Forme corecte: *invectivă* – singular / *invective* – plural.

A INVESTI

CORECT	GREȘIT
A **INVESTIT** TOȚI BANII ÎNTR-O AFACERE	A **ÎNVESTIT** TOȚI BANII ÎNTR-O AFACERE

Explicație:

a investi < fr. *investir*, verb, cu sensul: *a aloca sau a plasa un capital într-o afacere: A investit în imobiliare.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Familia lexicală a acestui cuvânt s-a îmbogățit, fapt ce susține prezența lui în limbajul curent al vorbitorilor: *investiție, investire, investitor, investit.*

Î

ÎN

Explicație:

în < lat. *in*, prepoziție care *indică interiorul spațiului unde are loc o acțiune, unde se află ceva, spre care se îndreaptă o mișcare: Intră **în** casă / Se suie **în** pom*; indică obiectul de care atârnă ceva: *Pune-ți haina **în** cui*; indică timpul care se scurge de la un anumit moment: *Pleci de mâine în două zile* etc.

în – prefix (vezi caseta 9): *îndoi* (în+doi), *îndrăgostit* (în+dragoste+it), *înfășa* (în+fașă) etc.

Derivarea cu prefixul *în-* în cazul cuvintelor care încep cu consoana *n: născut, nor, nou, nărav, noapte, negru, nebun* etc. se face cu păstrarea celor doi *n: **înn**ăscut, **înn**orat, **înn**oit, **înn**ărăvit, **înn**optat, **înn**egrit, **înn**ebunit* etc.

Nu același comportament lingvistic are cuvântul *înot*, unde *în* **nu** este prefix, ci face parte din rădăcina cuvântului: *înot* + *ăm*. Cuvântul *înot* nu poate fi destructurat în elemente componente (ca în cazul cuvântului **în** +doi), pentru că nu există cuvântul ot, de aceea acest cuvânt nu se scrie cu doi *n*, ci numai cu unul singur: *înot*.

ÎNSUȘI / ÎNSĂȘI

CORECT	GREȘIT
EA **ÎNSĂȘI** A PARTICIPAT	EA **ÎNSUȘI** A VENIT
ELE **ÎNSEȘI (ÎNSELE)** AU VORBIT	ELE **ÎNȘIȘI** AU VENIT
EI **ÎNȘIȘI** AU CONFIRMAT	**CHIAR EI ÎNȘIȘI** AU VENIT

Explicație:

însuși / însăși – format din *âns(ul)* + *-mi, -ți, -și,* pronume de întărire, cu forme omonime pentru adjectivul pronominal de întărire. În limba română contemporană se folosește rar ca pronume: *Însumi am fost acolo.* Mai des folosit apare în vorbire ca adjectiv, însoțind un substantiv sau un pronume*: Mihai însuși a fost acolo/Eu însumi am fost acolo.* Pronumele/adjectivul de întărire are forme pentru toate cele trei persoane, singular și plural, masculin și feminin, cu forme specifice pentru cazurile G.-D., feminin:

Rețineți formele corecte:

	masculin	feminin
	singular	
pers. I	eu *însumi*	eu *însămi* / mie ***însemi***
pers. a II-a	tu *însuți*	tu *însăți* / ție ***înseți***
pers. a III-a	el *însuși*	ea *însăși* / ei ***înseși***
	plural	
pers. I	noi *înșine*	noi *însene*
pers. a II-a	voi *înșivă*	voi *însevă*
pers. a III-a	ei *înșiși*	ele *înseși / însele*

Exemple:

*Mihai **însuși** a venit acolo și lui **însuși** i-am dat cărțile de credit.*
*Maria **însăși** a venit aici și ei **înseși** i-am dat cărțile de credit.*
*Băieții **înșiși** au jucat fotbal și fetele **înseși / însele** i-au aplaudat.*

Tendința de exprimare în limba română actuală este de înlocuire a adjectivului pronominal cu adverbele ***chiar, tocmai,*** echivalente din punct de vedere semantic: *chiar el a venit; chiar ea a venit; chiar noi am venit* etc. Acest tip de exprimare este corect și mult mai comod.

Este greșită exprimarea: Chiar el însuși..., chiar ei înșiși... etc., pentru că se formează un pleonasm (vezi caseta 1): chiar... însuși.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A ÎNȘELA

CORECT	GREȘIT
EL **ÎNȘALĂ** PE ORICINE	EL **ÎNȘEALĂ** PE ORICINE

Explicație:

a înșela – verb de conjugarea I, cu sensul: *a induce în eroare, a abuza de buna-credință a cuiva, a amăgi.* Greșeala întâlnită în cazul acestui verb ține de exprimarea scrisă și se manifestă la persoana a III-a, indicativ prezent: *Ei înșeală pe oricine.* Conform normelor ortografice și ortoepice, *după* **ș** *și* **j** *se scrie și se pronunță* ***a*** *în cuvintele* ***așază, înșală, deșartă, tânjală***[1].

ÎNTÂI

AMBELE FORME SUNT CORECTE

CLASA **ÎNTÂI**	CLASA **ÎNTÂIA**

Explicație:

întâi < lat. *antaneus,* numeral ordinal cu valoare adjectivală, considerat invariabil până nu de multă vreme în construcții de genul: *clasa întâi, banca întâi, premiul întâi,* este folosit de numeroși vorbitori acordat cu substantivul pe care îl determină, de tipul: *clasa întâia, banca întâia, intrarea întâia,* de aceea DOOM2 înregistrează ca forme acceptate în exprimare ambele variante: ***clasa întâi / clasa întâia, banca întâi / banca întâia, intrarea întâi / intrarea întâia.*** Dacă numeralul *întâi* este așezat înaintea substantivului, acesta primește, de drept, articolul hotărât: *întâia clasă, întâia bancă, întâia intrare* etc.

[1] Conform DOOM2, p. XLV.

A (SE) ÎNTOARCE

CORECT	GREȘIT
A (SE) ÎNTOARCE	A (SE) ÎNTOARCE ÎNAPOI

Explicație:

a (se) întoarce < lat. *intorquere,* verb, cu sensul: *a se înapoia sau a face să se înapoieze de unde a fost plecat; a reveni sau a face să revină; a schimba radical direcția inițială.* Verbul *a întoarce* intră în componența unor expresii și locuțiuni: *a întoarce foaia, a întoarce casa pe dos; a întoarce vizita; a i se întoarce mațele* etc.

Folosirea verbului *a (se) întoarce* cu adverbul *înapoi* este greșită, deoarece formează un pleonasm (vezi caseta 1). Nu este corectă exprimarea: *S-a întors înapoi acasă,* întrucât verbul *a se întoarce* include sensul adverbului *înapoi.* Verbul *a se întoarce* este sinonim cu verbul *a se înapoia.* Exprimare corectă: *S-a întors acasă.*

ÎNTREPRINDERE

CORECT	GREȘIT
ÎNTREPRINDERE	INTEPRINDERE

Explicație:

întreprindere < format din *întreprinde* + sufixul *-re,* substantiv feminin, cu sensul: *unitate economică de producție, de prestări de servicii sau de comerț; acțiune pornită din inițiativă personală.* Greșeala întâlnită la unii vorbitori constă în folosirea formei *inteprindere* prin înlocuirea sunetului inițial *î* cu sunetul *i* și în elidarea consoanei *r* din grupul *tr.*

Singura formă corectă, acceptată de normele limbii române, este *întreprindere: Întreprinderea X are o concepție revoluționară în promovarea produselor.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ÎNTRUNA

CORECT	GREȘIT
ÎNTRUNA	ÎNTR-UNA

Explicație:

întruna – format din *într+una*, adverb, cu sensul: *mereu, continuu, neîncetat: Vorbește întruna.* Greșeala întâlnită în cazul acestui cuvânt se manifestă în scris: *Vorbește într-una*, și apare în vorbire din cauza confuziei cu prepoziția *întru-* care poate preceda un pronume nehotărât sau un numeral: ***Într-una** din zile vin eu la tine, **într-alta** vii tu la mine* / ***Într-una** din zile vin eu la tine, **a doua** zi vii tu la mine.*

A ÎNVESTI

CORECT	GREȘIT
A FOST ÎNVESTIT ÎN FUNCȚIA DE...	A FOST INVESTIT ÎN FUNCȚIA DE...

Explicație:

a învesti < fr. *investir*, cu sensul *a acorda oficial unei persoane o demnitate, o funcție.* Mulți vorbitori folosesc, în mod eronat, verbul *a investi*, în locul verbului *a învesti*, deși cele două verbe sunt paronime (vezi caseta 8). Cauza confuziei este determinată de necunoașterea sensului celor două verbe, aflate într-o relație de paronimie, singurul element grafic diferențiator fiind sunetul inițial: *a **î**nvesti – a **i**nvesti.*

Cuvântul *a învesti* și-a dezvoltat propria familie lexicală:

învestire *– împuternicire dată cuiva spre a exercita un drept, o autoritate, o atribuție; confirmarea într-o demnitate;*

învestitură *– act prin care cineva este învestit cu o demnitate, ceremonie solemnă prin care o persoană este învestită cu o demnitate, cu un drept.*

J

JOB*

Explicație:

job < engl. *job* [pronunțat *giob*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *slujbă, serviciu, afacere: Majoritatea tinerilor caută **un job** în țară sau în străinătate.*

Forma de plural / plural articulat enclitic: *joburi / joburile.*

JOGGING**

Explicație:

jogging < engl. *jogging* [pronunțat *gioghing*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *alergare ușoară, practicată în mod regulat, pentru întreținerea sănătății.*

Articolul enclitic se atașează direct, conform DOOM2 (vezi caseta 4): *Joggingul face bine organismului uman.*

Substantivul *jogging* se întrebuințează, mai ales, cu forma de singular.

K

KITSCH

CORECT	GREȘIT
TOATE PÂNZELE SUNT **KITSCH-URI**	**KITSHCUL** DEFORMEAZĂ ARTA
TABLOUL ESTE **UN KITSCH**	**KITSHCUL ESTE DE PROASTĂ CALITATE**

* Cuvântul *job* este un termen de circulație internațională și este prezent, mai ales, în limbajul generației tinere din România.

** Termenul *jogging* este folosit în limbajul de specialitate.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

kitsch < germ. *Kitsch* [pronunțat *kitsch*], substantiv neologic neadaptat, genul neutru, cu sensul: *produs artistic de prost gust, reproducere industrială a unor opere de artă în scopul comercializării.*

Articolul hotărât enclitic se atașează cu cratimă (vezi caseta 2): *kitsch-ul.*

Forma de plural: *kitsch-uri,* articulat: *kitsch-urile*

Este greșită exprimarea: Kitshcul (corect: *kitsch-ul*) este de proastă calitate, deoarece construcția este un pleonasm (vezi caseta 1) / corect: *Tabloul aceasta este un* ***kitsch.***

L

LAITMOTIV

CORECT	GREȘIT
LAITMOTIV	LAIT-MOTIV

Explicație:

laitmotiv < germ. *Leitmotiv,* substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *temă care se reia într-o compoziție muzicală, asociată unei idei sau unui personaj; motiv ritmic, melodic și armonic, dintr-o compoziție muzicală, fragment sau motiv muzical repetat; idee reluată într-un discurs, într-o operă literară* etc.

Greșeala întâlnită în cazul acestui cuvânt se întâlnește în forma scrisă: Lait-motivul acestui colind.../corect: *Laitmotivul acestui colind...*

LEADERSHIP

Explicație:

leadership < engl. *leadership* [pronunțat *liderșip*], substantiv neologic, neadaptat la grafia limbii române, genul masculin, cu sensul: *funcție, poziție de lider.*

În literatura de specialitate, *leadershipul* este definit ca *abilitatea unei persoane de a exercita un tip de influență prin intermediul comunicării asupra altor persoane, orientându-le spre îndeplinirea anumitor obiective.*

După unii economiști contemporani[1] *leadershipul este o parte a managementului, este abilitatea de a convinge pe alții să caute în mod entuziast atingerea unor obiective definite. Este factorul uman care asigură coerența unui grup și îl motivează pentru atingerea unor scopuri.*

Termenul *leadership* primește articolul hotărât enclitic fără cratimă (vezi caseta 4): *leadershipul.*

Fiind un termen recent, *leadershipul* nu are încă un sens bine precizat în limba română.

LEASING*

Explicație:

leasing < engl. *leasing* [pronunțat *lizing*], substantiv neologic, neadaptat la grafia limbii române, cu sensul: *contract de închiriere pe o perioadă determinată pentru diferite produse tehnologice oferite de producători pe piață.*

Articolul hotărât enclitic se atașează fără cratimă (vezi caseta 4): *leasingul.*

Se desparte în silabe: *lea-sing.*

LIDER

Explicație:

lider < engl. *leader,* substantiv neologic, adaptat la grafia limbii române, genul masculin, cu sensul: *conducător al unui partid, al unei*

---

[1] K. Davis, *Leadership. Stiluri de conducere,* Internet.

* Termenul *leasing* a pătruns în limbajul vorbitorilor odată cu dezvoltarea unui segment comercial bazat pe un anume tip de cerere și ofertă.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

organizații sindicale etc. sportiv sau echipă sportivă care se găsește în fruntea unei competiții.

Termenul și-a extins sfera semantică în zone ce țin de piața concurențială a diverselor produse comerciale: *Dero X este lider pe piața detergenților.*

LITERAL

CORECT	GREȘIT
AM TRANSCRIS **LITERAL** TEXTUL	AM TRANSCRIS **LITERAR ...**

Explicație:

literal < fr. *litéral,* adjectiv variabil cu patru terminații: *literal, literală, literali, literale,* neologism adaptat, cu sensul: *care se reproduce, literă cu literă, exact, format din litere, textual: transcriere literală, pronunțări literale, scris literal* etc.

Din familia adjectivului *literal face parte* adverbul: *literalmente,* cu sensul: *exact, întocmai.*

LITERAR

Explicație:

literar < fr. *literaire,* adjectiv variabil cu patru terminații: *literar, literară, literari, literare,* neologism adaptat, cu sensul: *care aparține literaturii, care se referă la literatură: limbă literară, comentariu literar* etc. Termenul *literar* se află într-o relație de paronimie cu *literal* (vezi caseta 8), de aceea exprimarea: *comentariu literal* este greșită.

LOBBY*

CORECT	GREȘIT
A FĂCUT **LOBBY** ÎN PARLAMENT / A FĂCUT	**LOBI** ÎN PARLAMENT

* Termen de circulație internațională, folosit de un grup restrâns de vorbitori în situații de comunicare la nivel parlamentar.

Explicație:

lobby < angl. *lobby* [pronunțat *lobi*], substantiv neologic neadaptat, genul neutru, cu sensul: *sală principală într-o bancă, unde se fac operații bancare; grup de persoane cu interese economice sau politice comune; grup de presiune care influențează hotărârile unui parlament.*

Substantivul *lobby nu are formă de plural.*

Conform normelor ortografice din DOOM2, articolul hotărât enclitic se adaugă după cratimă (vezi caseta 2): *lobby-ul.*

Substantivul *lobby* a dezvoltat, deja, o bogată familie de cuvinte:

– *lobbyng,* substantiv neutru, cu sensul: *tratative duse pe culoarele adunărilor legislative;*

– *lobbysm,* substantiv neutru, cu sensul *influențare a parlamentarilor de către unele grupuri, sistem de presiune;*

– *lobbyst,* substantiv masculin, cu sensul: *persoană care are acces la factorii de decizie pe care îi poate influența;*

– *lobbystică,* substantiv feminin, cu sensul: *sistem de presiune în politică, în economie.*

LOOK*

Explicație:

look < engl. *look* [pronunțat *luc*], substantiv neologic neadaptat, cu sensul: *aspect, înfățișare, chip.*

Forma articulată, conform DOOM2, se realizează fără cratimă (vezi caseta 4): *lookul.*

Forma de plural: *lookuri* (pronunțat: *lucuri).*

LUCRATIV

CORECT	GREȘIT
ARE UN JOB **LUCRATIV**	ARE ÎN CASĂ UN **ATELIER LUCRATIV**

* Termen folosit în lumea modei.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

lucrativ < fr. *lucratif,* adjectiv variabil cu patru terminații: *lucrativ, lucrativă, lucrativi, lucrative,* cu sensul: *profitabil, rentabil, care aduce câștig*: *Are un magazin lucrativ / Are o afacere lucrativă* etc.

Este greșit să spunem: *cameră lucrativă, atelier lucrativ* etc. unde *lucrativ* ar putea însemna (*cameră) de lucru, (spațiu) de lucru.*

M

MAIOU

CORECT	GREȘIT
AM UN **MAIOU** ALB	AM UN **MAIEU** ALB

Explicație:

maiou < fr. *maillot,* substantiv de genul neutru, cu sensul: *articol de lenjerie sau de echipament sportiv, care se poartă direct pe piele.*

Forma de plural: *maiouri.*

În exprimarea literară, nu sunt recomandate formele: maieu / pl. maieuri. Acestea se întâlnesc în vorbirea neîngrijită.

MAJORITATEA

CORECT	GREȘIT
MAJORITATEA A VOTAT	**MAJORITATEA AU VOTAT...** **MAREA MAJORITATE...**

Explicație:

majoritatea < fr. *majorité,* substantiv feminin, cu sensul: *partea sau numărul cel mai mare dintr-o colectivitate.* Ca urmare, exprimarea *marea majoritate a elevilor (a parlamentarilor, a oamenilor* etc.) este pleonastică (vezi caseta 1).

În cazul acordului acestui substantiv cu predicatul, **părerile** sunt diferite. Există **acordul substantivului cu predicatul**, conform

normelor gramaticale: *Majoritatea a susținut teza cu subiect unic.* Există însă păreri care susțin **acordul după înțeles**: *Majoritatea (adică elevii) au susținut teza,* și **acordul prin atracție față de cel mai apropiat substantiv**: *Majoritatea elevilor au susținut teza,* păreri care tind să se impună în vorbirea curentă: *Majoritatea **elevilor au susținut** teza cu subiect unic / Majoritatea **parlamentarilor au votat** legea.*

Noi susținem acordul la singular, atunci când substantivul *majoritatea* nu are determinanți: ***Majoritatea a acceptat** intrarea României în NATO,* **nu** Majoritatea au acceptat *intrarea României în NATO.* În cazul în care substantivul *majoritatea* are determinanți sau contextul se raportează la un înțeles clar de plural se poate aplica acordul prin atracție față de cel mai apropiat substantiv sau acordul după înțeles: ***Majoritatea parlamentarilor au acceptat** intrarea României în NATO / De la începutul anului, 11 din cele 41 de fonduri mutuale deschise au reușit să consemneze randamente pozitive și **majoritatea sunt** din categoria celor cu venituri fixe.*

MANAGEMENT

Explicație:

management < engl. *management* [pronunțat, de regulă, *méniğment,* dar și *manağment*], substantiv neologic, genul neutru, cu sensul: *știință care constă în utilizarea tehnicilor de conducere, de organizare și de gestiune a firmelor, instituțiilor, întreprinderilor.* S-a impus în vocabularul limbii române odată cu liberalizarea relațiilor de producție și cu tendința găsirii unor tehnici performante de conducere.

MANAGER*

Explicație:

manager < angl. *manager* [pronunțat *manager*], dar și *meneger,* substantiv neologic, genul masculin, cu sensul: *persoană care*

* Termenul *manager,* intrat în limba română în perioada ce a urmat imediat după 1989, cunoaște o largă utilizare în rândul vorbitorilor.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

conduce, controlează și planifică producția unei instituții, firme, întreprinderi; persoană care răspunde de pregătirea unui grup, de organizarea și planificarea muncii acestui grup și care îl ajută să atingă anumite obiective: Este un bun manager.

Forma articulată enclitic: *managerul.*

Cuvântul *manager* are, deja, o familie de cuvinte operațională: *management, manageriat.*

MASS-MEDIA

CORECT	GREȘIT
MASS-MEDIA ASIGURĂ INFORMAȚIA	MIJLOACE MASS-MEDIA ASIGURĂ INFORMAȚIA
PRODUSELE **MASS-MEDIEI**...	PRODUSELE MASS-MEDIA...

Explicație:

mass-media < engl. *mass media* [pronunțat *mass-media*], substantiv neologic compus, scris cu cratimă, genul feminin, cu sensul: *mijloace de comunicare în masă, presă scrisă și audiovizuală.* Traducerea celor două cuvinte este următoarea: *mass – (de) masă* și *media – mijloace de comunicare,* de aceea exprimarea mijloacele mass-media este pleonastică (vezi caseta 1).

Conform normelor DOOM2, cel de-al doilea termen al substantivului *mass-media,* adică *media,* primește forme specifice de genitiv-dativ: *rolul mass-mediei, mass-mediei românești i se aduc reproșuri* etc.: *Problemele mass-mediei românești țin de cunoașterea deontologiei jurnalistului/Rolul de mediator revine mass-mediei românești.* Conform noilor norme ortografice, ortoepice și morfologice, nu sunt corecte exprimările: *Problemele mass-media românești.../Rolul de mediator revine mass-media românești* / corect: *Problemele* ***mass-mediei*** *românești.../Rolul de mediator revine* ***mass-mediei*** *românești.*

MAXIM
MAXIMUM

CORECT	GREȘIT
NIVELUL **MAXIM** AL APEI	NIVELUL MAXIMUM AL APEI
SCRIE **MAXIMUM** O PAGINĂ	SCRIE MAXIM O PAGINĂ

Explicație:

maxim < fr. *maxime,* **adjectiv variabil**, cu patru forme: *maxim, maximă, maximi, maxime,* cu sensul *cel mai mare: Nivelul maxim al mării / Indicatorii maximi sunt stabiliți de centru* etc.

maximum < fr. *maximum,* **adverb**, cu sensul: *limita superioară peste care nu se poate trece, cel mult: Fiecare a primit maximum două salarii / Scrieți maximum două pagini.*

Mulți vorbitori, care nu cunosc sensurile celor două cuvinte și nici funcționalitatea lor ca părți de vorbire diferite: adjectivul este parte de vorbire flexibilă (vezi caseta 13), în timp ce adverbul este parte de vorbire neflexibilă, fac erori în utilizarea lor: A vorbit maxim o oră / *A vorbit* ***maximum*** *o oră.*

Caseta 13

> ***Flexibile sunt cuvintele care își schimbă forma în timpul vorbirii prin procedeul morfologic al flexiunii.*** Sunt flexibile: *substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, articolul* (cu rolul de integrator enunțiativ), *verbul.*
>
> ***Neflexibile sunt cuvintele care nu-și schimbă forma în timpul vorbirii, participând la realizarea comunicării într-o unică formă.*** Sunt neflexibile: *adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

MEMBRU

CORECT	GREȘIT
MEMBRII ECHIPEI	**MEMBRI** ECHIPEI
DOI **MEMBRI** AI ECHIPEI	DOI **MEMBRII** AI ECHIPEI

Explicație:

membru < fr. *membre,* substantiv comun, cu sensul: *fiecare dintre părțile exterioare, articulate ale trupului omului sau ale animalului, cu forma de plural: membre; persoană care face parte dintr-o colectivitate, cu forma de plural: membri.* Greșeala pe care dorim să o semnalăm se întâlnește în scris la cea de-a doua formă de plural a substantivului: *Mai mulți membri ai comisiei s-au reunit. Doi membri au lipsit* (corect) / *Mai mulți membrii ai comisiei s-au reunit. Doi membrii au lipsit* (greșit). Se poate evita această greșeală prin înlocuirea substantivului *membri/i* cu un alt substantiv: *doi membri (oameni); au venit membrii (oamenii) biroului* etc.

MINIM
MINIMUM

CORECT	GREȘIT
NIVELUL **MINIM** AL APEI	NIVELUL **MINIMUM** AL APEI
SCRIE **MINIMUM** O PAGINĂ	SCRIE **MINIM** O PAGINĂ

Explicație:

minim < fr. *minime,* **adjectiv variabil**, cu patru forme: *minim, minimă, minimi, minime,* cu sensul *extrem de mic: Nivelul minim al mării/ Indicatorii minimi sunt stabiliți de centru* etc.

minimum < fr. *minimum,* **adverb**, cu sensul: *cel puțin, măcar: Fiecare a primit minimum două salarii / Scrieți minimum două pagini.*

Cuvântul *minimum* funcționează și ca substantiv cu sensul: *cel mai mic grad la care un lucru poate fi redus; cea mai mică valoare, cantitate, intensitate necesară la...: **Un minimum** de bun simț se impune în acest moment.*

A MIROSI

CORECT	GREȘIT
EL A VRUT **SĂ MIROASĂ** BINE	EL A VRUT **SĂ MIROASE** BINE

Explicație:

a mirosi < sl. *mirosati,* verb de conjugarea a IV-a, cu sensul: *a simți, a percepe un miros, a apropia nasul de ceva sau de cineva pentru a percepe un miros, a avea un miros; a bănui ceva, a presimți.*

Greșeala în cazul acestui verb se face la modul condițional-optativ, timpul prezent, persoana a III-a singular și plural: *el/ea să miroasă; ei/ele să miroasă,* **nu** *să miroase.*

MONEDĂ

CORECT	GREȘIT
AM DOUĂ **MONEDE** DACICE	AM DOUĂ **MONEZI** DE UN LEU

Explicație:

monedă < ngr. *monédha,* substantiv feminin, cu sensul: *ban de metal care are sau a avut curs legal pe teritoriul unei țări; ban de metal de valoare mică; mărunțiș.*

Greșeala în cazul acestui cuvânt se întâlnește la forma de plural, care este *monede,* **nu** monezi: *Am primit două monede (nu monezi) în valoare de cinci lei fiecare / Monedele (nu monezile) acestea sunt noi.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

MOTTO

CORECT	GREȘIT
MOTTOUL ESTE SUGESTIV	**MOTO-UL** ESTE SUGESTIV

Explicație:

motto < it. *motto,* substantiv neologic adaptat, genul neutru, cu sensul: *citat luat, de obicei, dintr-o operă consacrată sau semnată de un autor celebru, pus la începutul unei lucrări, al unui capitol cu scopul de a releva ideea fundamentală a scrierii respective.*

Conform noilor norme, cuvântul *motto* se scrie cu doi *t,* iar articolul hotărât enclitic se adaugă fără cratimă (vezi caseta 4): *mottoul.*

Forma de plural: *mottouri / mottourile.*

MOȚIUNE

Explicație:

moțiune < fr. *motion,* substantiv neologic adaptat la grafia limbii române, genul feminin, cu sensul: *propunere scrisă, făcută unei adunări de către unul sau mai mulți membri ai acesteia, în scopul adoptării unei hotărâri într-o problemă de actualitate.*

Forma de genitiv-dativ: *moțiunii.*

N

NEGATIV

CORECT	GREȘIT
ARE UN COMPORTAMENT **NEGATIV**	ARE **CEL MAI NEGATIV** COMPORTAMENT

Explicație:

negativ < fr. *négatif,* adjectiv variabil cu patru forme: *negativ, negativă, negativi, negative,* cu sensul: *care exprimă o negare sau un refuz, care neagă ceva; lipsit de însușiri bune, lipsit de calități, rău; care produce rău, care este periculos.*

Adjectivul *negativ* nu acceptă gradele de comparație, de aceea este greșit să construim enunțuri de tipul: *A obținut cel mai negativ rezultat*/corect: *A obținut un rezultat negativ.*

Explicația se aplică și în cazul adjectivului *pozitiv,* adjectiv variabil fără grade de comparație: corect – *A obținut un rezultat pozitiv*/ greșit – *A obținut cel mai pozitiv rezultat din ultima vreme.*

NICIUNUL

CORECT	GREȘIT
NICIUNUL N-A VENIT	**NICI UNUL** N-A VENIT
N-AM PRIMIT **NICIUNA**	N-AM PRIMIT **NICI UNA**
NICIUN ELEV N-A LIPSIT	**NICI UN** ELEV N-A LIPSIT
N-A PRIMIT **NICIO** CARTE	N-A PRIMIT **NICI O** CARTE

Explicație:

niciunul – pronume negativ, cu forme flexibile pentru masculin și feminin: *niciunul, niciuna,* neagă existența persoanelor și impune verbului forma negativă: *Niciunul n-a venit. N-am dat niciuneia nimic* etc.

Formele: *niciunul, niciuna* se scriau, până la apariția noului DOOM, în două cuvinte (elemente componente): *nici unul, nici una.* Conform normelor prevăzute în DOOM2 [1], formele corecte se scriu într-un cuvânt: *niciunul, niciuna* (vezi caseta 14).

[1] DOOM2, p. LXIX.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Caseta 14

Se revine astfel la scrierea într-un cuvânt a tuturor formelor pronumelui: *niciunul, niciuna* ***și ale adjectivului pronominal corespunzător***: *niciun, nicio* etc., ***la fel ca a lui*** *vreunul, vreun* – ***prin aplicarea consecventă a principiului conform căruia compusele trebuie distinse și grafic de îmbinările libere asemănătoare*** – *nici un:*

– adverb+articol: *Nu e nici un om prost, nici un incult;*

– adverb+numeral: *Mă confundați, nu am nici un frate, nici doi;*

– adverb+pronume nehotărât: *Nu-mi place nici unul, nici altul.*

Norma se aplică și în cazul adjectivelor pronominale negative: *niciun, nicio: Niciun student n-a venit la curs / Nicio elevă n-a fost sancționată.*

În noua ortografiere a pronumelui și a adjectivului pronominal negativ se aplică modelul pronumelui și adjectivului pronominal nehotărât: *vreunul, vreuna, vreun (om), vreo (studentă).*

Nu trebuie să confundăm pronumele negativ și adjectivul pronominal negativ: *niciunul (N-a fost niciunul dintre colegi), niciuna (N-a venit niciuna dintre fete), niciun (N-a primit niciun ban de la tine), nicio (La mare n-a fost nicio colegă)* cu **numeralul cardinal cu valoare substantivală sau adjectivală precedat de conjuncția *nici***, situație în care cele două elemente se scriu în două cuvinte: *nici unul, nici una, nici un, nici o: N-a venit nici unul, nici doi, nici zece/N-a venit nici una, nici două, nici trei/N-a primit nici un ban, nici doi bani/N-a luat cu el nici o carte, nici două, nici o sută.*

Nu trebuie să confundăm pronumele negativ și adjectivul pronominal negativ cu **pronumele nehotărât** și cu **adjectivul pronominal nehotărât:** *unul, altul, un, o* forme precedate de conjuncția *nici*, situații contextuale în care cele două elemente se scriu în două cuvinte: *N-a venit nici unul, nici altul/N-a primit nici o carte, nici alte cadouri.*

Nu trebuie să confundăm adjectivul pronominal negativ cu adverbul *nici* urmat de articolul nehotărât *o* al substantivului *dată:*

Nu s-a fixat nici o dată (calendaristică) concretă a concursului.

NIMIC

Explicație:

nimic < lat. *ne mica,* pronume negativ, prin care se neagă existența obiectelor: *N-am cumpărat nimic.* Intră în componența locuțiunii adjectivale *de nimic: om de nimic,* cu sensul: *fără nicio valoare, fără importanță, mărunt, lipsit de caracter, ticălos.* Intră în componența locuțiunii adverbiale *pe nimic: Am vândut casa pe nimic,* cu sensul: *aproape gratuit, degeaba.*

Cuvântul este înregistrat în DOOM2 cu forma literară: *nimic* și cu forma populară, utilizată în vorbire de mulți vorbitori: *nimica.*

Noi recomandăm folosirea formei literare: ***nimic.***

NIVEL

Explicație:

nivel – substantiv comun, cu sensul: *înălțimea la care se găsește un punct, o linie sau o suprafață a unui loc, a unui obiect etc. în raport cu un plan orizontal dat.*

Formele corecte de plural, înregistrate în DOOM2: *niveluri, nivele.*

(AI) NOȘTRI

CORECT	GREȘIT
AI NOȘTRI AU VENIT	AI NOȘTRII AU VENIT
PĂRINȚII NOȘTRI	PĂRINȚII NOȘTRII

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

(ai) noștri – pronume/adjectiv posesiv care desemnează mai mulți posesori și mai multe obiecte posedate. Greșeala tipică în situația acestui cuvânt constă în scrierea cu doi *i: Au sosit ai noștrii. Frații noștrii sunt studenți* / corect: *Au sosit ai noștri. Frații noștri sunt studenți.*

De reținut că forma *ai noștri* se scrie întotdeauna cu **un singur *i.***

Explicația este valabilă și pentru pronumele și adjectivul posesiv *(ai) voștri: **Ai voștri** au plecat / Copiii **voștri** sunt la școală.*

NOU-NĂSCUT

CORECT	GREȘIT
NOU-NĂSCUȚI	NOI-NĂSCUȚI
NOU-NĂSCUTULUI	NOULUI-NĂSCUT
NOU-NĂSCUȚILOR	NOILOR-NĂSCUȚI

Explicație:

nou-născut – substantiv compus din două elemente: *nou* – adverb (parte de vorbire care nu-și schimbă forma) și substantivul *născut* (provenit din verb). Greșeala frecvent întâlnită în cazul acestui cuvânt compus constă în folosirea adverbului *nou* ca adjectiv, parte de vorbire flexibilă: noul-născut, corect: *nou-născutul,* noului-născut, corect: *nou-născutului* etc.

Adverbul *nou* este parte de vorbire neflexibilă (vezi caseta 13) și nu-și schimbă forma în nicio situație contextuală.

NUMAI

CORECT	GREȘIT
A VENIT **NUMAI** EL	A VENIT **NU MAI** EL
NU MAI VINE	**NUMAI** VINE
VINE **NUMAI** MÂINE	VINE **DECÂT NUMAI** MÂINE

Explicație:

numai – adverb care indică restricția sau exclusivitatea, cu sensul: *doar, decât, exclusiv: A venit numai (decât) el / Vine numai (doar) mâine.*

Nu trebuie să confundăm adverbul *numai* cu adverbele *nu* și *mai* care însoțesc un verb la forma negativă: *nu mai vin.*

O

OBSTETRICĂ

CORECT	GREȘIT
AM FOST LA **OBSTETRICĂ**	AM FOST LA **OBSTRETICĂ**

Explicație:

obstetrică < fr. *obstétrique,* substantiv neologic, genul feminin, întâlnit, mai ales, în limbajul medical, cu sensul: *ramură a chirurgiei care se ocupă de sarcină și de naștere.*

Se desparte în silabe: *ob-ste-tri-că.*

Nu are formă de plural.

În familia cuvântului sunt înregistrate cuvintele:

– *obstetrică,* adjectiv, cu sensul: *care aparține obstetricii, referitor la obstetric;*

– *obstetrician,* substantiv, genul masculin, cu sensul: *medic specialist în obstetrică.*

Greșeala constă în folosirea formei *obstretică,* în locul formei corecte *obstetrică,* fapt lingvistic cunoscut sub denumirea de *metateză* (vezi caseta 15).

De asemenea, mulți vorbitori nu cunosc diferențele de sens în cazul cuvintelor: *ginecologie** și *obstetrică*** și construiesc enunțuri cu un conținut neclar.

---

* **ginecologie** – *ramură a științelor medicale care se ocupă cu funcțiile și bolile aparatului genital feminin*

** **obstetrică** – *ramură a științelor medicale care are ca obiect de studiu sarcina și nașterea*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Caseta 15

Metateza este accidentul fonetic prin care sunt permutate unele sunete sau silabe în interiorul cuvântului, pentru a facilita pronunțarea: obstretică, potropop etc.

ODATĂ

CORECT	GREȘIT
A FOST **ODATĂ** CA-N POVEȘTI...	A FOST **O DATĂ** CA-N POVEȘTI

Explicație:

odată – adverb, scris într-un cuvânt, cu sensul: *într-un timp nedeterminat, cândva, odinioară: Trăia odată într-un sat un om înțelept.*

Unii vorbitori fac confuzie în folosirea adverbului *odată* și a numeralului adverbial *o dată: A fost odată* (adverb) *pe la noi, dar nu-mi amintesc ziua/A fost o dată* (numeral adverbial), *nu de două ori.*

Exprimările: *O dată natura era mai ocrotită / Citește odată lecția,* nu sunt corecte, pentru că în primul exemplu cuvântul *odată* este adverb, cu sensul: *cândva: Odată natura era mai ocrotită,* iar în cel de-al doilea exemplu, forma corectă este *o dată,* numeral adverbial: *o dată, de două ori, de trei ori* etc.

De asemenea, nu trebuie să confundăm adverbul *odată* cu substantivul articulat proclitic *o dată: Va veni odată* (adverb) *și răsplata / Ne vom întâlni la o dată* (substantiv) *fixă în fiecare lună.*

OPTSPREZECE

CORECT	GREȘIT
OPTSPREZECE	**OPTISPREZECE** **OPTUSPREZECE**

Explicație:

optsprezece – numeral cardinal compus, format din numeralul cardinal *opt*+prepoziția *spre*+numeralul cardinal *zece.*

Greșeala tipică în cazul acestui cuvânt constă în introducerea sunetului *i* între numeralul *opt* și prepoziția *spre: Am cumpărat optisprezece cărți.*

Forma corectă a acestui numeral este *optsprezece.*

Să reținem și forma corectă a numeralului ordinal: *al optulea: El este al optulea din clasă*/incorect: *El este* al optălea/al optelea.

OR

CORECT	GREȘIT
A VENIT MIHAI, **OR** NU PE EL ÎL AȘTEPTAM	VII **OR** RĂMÂI?

Explicație:

or – conjuncție neologică adversativă, cu sensul: *dar, însă,* care se confundă deseori cu conjuncția disjunctivă *ori.*

Conjuncția *or* este folosită adesea și în discursuri narative, cu un sens concluziv: *deci, așadar, prin urmare: Or, ceea ce urmărea el era să ajungă la un profit cât mai mare.*

Conjuncția *or* este, de regulă, marcată grafic prin virgulă, semn de punctuație specific conjuncțiilor adversative și conjuncțiilor și locuțiunilor conjuncționale concluzive.

ORIGINAL

CORECT	GREȘIT
AM FĂCUT O LUCRARE **ORIGINALĂ**	AM FĂCUT O LUCRARE **ORIGINARĂ**

Explicație:

original < fr. *original,* adjectiv variabil, cu patru terminații: *original, originală, originali, originale,* cu sensul: *autentic, neimitat, nereprodus.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Adjectivul *original* este confundat adesea cu adjectivul *originar*, forma lor fiind asemănătoare, cu excepția consoanei finale și se află într-o relație de paronimie (vezi caseta 8).

Cuvântul *original* devine substantiv prin conversie (vezi caseta 6), fiind înregistrat în DOOM2 și ca substantiv de genul neutru, cu sensul: *act, document, operă literară, pictură, care constituie primul exemplar, produs pentru prima dată într-o anumită formă: Am adus originalul.*

ORIGINAR

CORECT	GREȘIT
PĂCATUL **ORIGINAR**	PĂCATUL **ORIGINAL** BIBLIC

Explicație:

originar < fr. *originaire,* adjectiv variabil cu patru terminații: *originar, originară, originari, originare,* cu sensul: *de la origine, de la începuturi, care își are obârșia în...: Ea este originară din localitatea Iași / Păcatul originar vine de la Adam și Eva.* Sunt greșite exprimările: *Ea este originală din Iași / Păcatul original vine de la Adam și Eva.*

OU

CORECT	GREȘIT
OUĂLE SUNT ROȘII	**OUĂLELE** SUNT ROȘII
COAJA **OUĂLOR** ESTE TARE	COAJA **OUĂLELOR** ESTE TARE

Explicație:

ou < lat. *ovum,* substantiv neutru, cu sensul: *celulă fecundată din care se dezvoltă un nou organism; ou de pasăre protejat de o coajă calcaroasă și alcătuit din două membrane, din albuș și din gălbenuș.*

Formele corecte ale acestui cuvânt: singular: *ou;* plural nearticulat: *ouă – Am cumpărat douăzeci de ouă;* plural articulat – *ouăle* (substantiv + art. hot. *-le*): corect – *Am pus ouăle în frigider* / greșit: *Am pus ouălele în frigider.*

La genitiv-dativ plural articulat: corect – *Culoarea roșie a ouălor este simbolică* / incorect – *Culoarea roșie a ouălelor este simbolică.*

P

PARADIZIAC

CORECT	GREȘIT
ATMOSFERĂ **PARADIZIACĂ**	ATMOSFERĂ **PARADISIACĂ**

Explicație:

paradiziac < fr. *paradisiaque,* neologism adaptat la grafia limbii române, adjectiv cu patru terminații: *paradiziac, paradiziacă, paradiziaci, paradiziace,* cu sensul: *care evocă paradisul, minunat, splendid: Atmosfera paradiziacă este evidentă în poezia eminesciană.*

A PĂREA

CORECT	GREȘIT
A PĂREA ESTE VERB	**A PARE** ESTE VERB
EI **VOR PĂREA** ISTEȚI	EI **VOR PARE** ISTEȚI
LUCRUL **AR PĂREA** DREPT	LUCRUL **AR PARE...**
MI-AR PĂREA RĂU	**MI-AR PARE** RĂU

Explicație:

a părea – lat. *parere,* verb de conjugarea a II-a, cu terminația la infinitiv în diftongul *-ea* (vezi caseta 5), nu în *-e*, cum se pronunță, deseori, în mod greșit: a pare. Includerea acestui verb, din

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

necunoaștere, în categoria verbelor de conjugarea a III-a (vezi caseta 3) produce greșeli în lanț, atât la nivelul pronunției, cât și la nivelul redării în scris.

Astfel, viitorul indicativ este incorect format: eu voi pare, corect: ***voi părea***; tu vei pare, corect: ***vei părea***; el/ea va pare, corect: ***va părea***; noi vom pare, corect: ***vom părea***; voi veți pare, corect: ***veți părea***; ei/ele vor pare, corect: ***vor părea***. Aceeași greșeală se înregistrează la modul condițional-optativ, timpul prezent: eu aș pare, tu ai pare, el/ea ar pare, noi am pare, voi ați pare, ei/ele ar pare, corect: eu ***aș părea,*** tu ***ai părea,*** el/ea ***ar părea,*** noi ***am părea,*** voi ***ați părea,*** ei/ele ***ar părea.***

Exemple care conțin forme corecte:

*El **va părea** fericit/ Noi **vom părea** serioși.*

*Eu **aș părea** încântată/Voi **veți părea** mai mici.*

*Mi-**ar părea** bine să te văd/Mi-**ar părea** rău să nu te văd.*

PĂTRAT

CORECT	GREȘIT
PĂTRAT	PATRAT

Explicație:

pătrat < după lat. *quadratus,* substantiv neutru, cu sensul: *figură geometrică, având laturile egale și unghiurile drepte: Trebuie să desenez două **pătrate.***

Unii vorbitori folosesc în comunicare forma incorectă patrat: *El a făcut un patrat mare.*

Pluralul cuvântului: *pătrate,* nu patrate.

Prin conversie (vezi caseta 6), cuvântul funcționează și ca adjectiv: *cap pătrat, rădăcină pătrată.*

PIUĂ

Explicație:

piuă – substantiv feminin, cu sensul: *instalație sau mașină folosită pentru frecarea și presarea țesăturilor de lână între doi cilindri rotitori; vas de lemn, de metal sau de piatră de diverse forme și mărimi, cu pereții și cu fundul gros, în care se pisează substanțe sau corpuri solide: Mama are în pod două pive.*

Forma de plural a substantivului: ***pive.***

PLAJĂ

CORECT	GREȘIT
PLAJĂ	PLAJE

Explicație:

plajă < fr. *plage,* substantiv feminin, cu sensul: *porțiune de teren, acoperită cu nisip fin, de la baza unei faleze sau de pe panta lină dinspre mare a unui cordon litoral; orice loc pe malul unei ape unde se fac băi de soare.*

Acest cuvânt se scrie și se pronunță corect: ***plajă*** (vezi caseta 16), cu *-ă* la sfârșitul cuvântului, nu plaje: *Avem o plajă superbă la Mamaia.*

La genitiv-dativ are forma: *plajei / M-a impresionat întinderea plajei.*

Forma de plural: *plaje.*

Caseta 16

> ***Substantivele și adjectivele feminine cu tema terminată în ș și j se scriu și se pronunță cu ă la nominativ–acuzativ singular nearticulat***: *plajă, tijă, coajă, ușă, tovarășă, gureșă, fruntașă* etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A PLĂCEA

CORECT	GREȘIT
A **PLĂCEA** ESTE VERB	**A PLACE** ESTE VERB
ȚI-**AR PLĂCEA** SĂ CÂȘTIGI	ȚI-**AR PLACE** SĂ CÂȘTIGI
MI-**AR PLĂCEA** SĂ VIN	MI-**AR PLACE** SĂ VIN

Explicație:

a plăcea < lat. *placere,* verb de conjugarea a II-a cu terminația la infinitiv în *-ea: a plăcea,* cu sensul: *a agrea sau a fi agreat, a simpatiza sau a fi simpatizat; a avea sau a trezi un sentiment de admirație, de plăcere, de iubire față de o persoană, a-i fi drag, a îndrăgi; a avea un sentiment de satisfacție, de mulțumire, de delectare; a-i fi agreabil, a-i conveni.*

Greșelile tipice în cazul verbului *a plăcea* se înscriu în categoria celor întâlnite la verbele încadrate de vorbitori, în mod eronat, în clasa verbelor de conjugarea a III-a, care au terminația în *-e,* or verbele luate de noi în discuție aparțin conjugării a II-a, cu terminația la infinitiv în diftongul *-ea:*

corect	incorect
a părea	– a pare
a apărea	– a apare
a dispărea	– a dispare
a displăcea	– a displace
a plăcea	– a place
a tăcea	– a tace
a plăcea	– a place

Toate verbele enumerate mai sus aparțin conjugării a II-a, pentru că terminația lor la infinitiv este *-ea: a părea,* **nu** -e: a pare.

Lipsa de cunoaștere a formelor corecte ale infinitivului duce la construcții greșite:

– indicativ viitor:
Îmi va plăcea să te aud cântând – corect;
Îmi va place *să te aud cântând* – incorect;

– condițional-optativ prezent:
Mi-ar plăcea să te întâlnesc – corect;
Mi-ar place *să te întâlnesc* – incorect.

POTPURIU

CORECT	GREȘIT
AȚI AUDIAT UN **POTPURIU**	AȚI AUDIAT UN **PURPURIU**

Explicație:

potpuriu < fr. *pot-pourri,* substantiv neologic adaptat la grafia limbii române, genul neutru, cu sensul: *compoziție muzicală care îmbină armonios diferite fragmente din alte compoziții muzicale: Am audiat un potpuriu de muzică populară.*

Cuvântul și-a extins sfera semantică și vom găsi în oferta de meniu a restaurantelor: *potpuriu de brânzeturi.*

Greșeala constă în folosirea formei purpuriu: *Zi-ne, lăutare, un purpuriu!*

Forma articulată enclitic: *potpuriul.*

Se desparte în silabe: *pot-pu-riu.*

A PRECEDA

CORECT	GREȘIT
TEORIA **PRECEDĂ** APLICAȚIA	TEORIA **PRECEDE** APLICAȚIA

Explicație:

a preceda < fr. *précéder,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a premerge, a se întâmpla înainte, a veni înaintea cuiva sau a ceva (în spațiu).* Greșeala tipică în folosirea acestui verb în comunicare se regăsește în folosirea incorectă a formei de persoana a III-a singular: el/ea precede; forma corectă: el/ea *precedă.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A PREFERA

CORECT	GREȘIT
PREFER O CIOCOLATĂ	**PREFER MAI BINE** O CIOCOLATĂ
CARTEA MEA **PREFERATĂ**	CARTEA MEA **CEA MAI PREFERATĂ**

Explicație:

a prefera < fr. *préférer,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a alege pe cineva sau ceva, considerând că e mai bun, mai valoros; a da întâietate, precădere (în raport cu altcineva sau cu altceva), a avea predilecție pentru ceva sau cineva.* Greșeala tipică în cazul acestui cuvânt este de natură pleonastică și se întâlnește adesea în vorbirea curentă a persoanelor care nu cunosc sensul complet al verbului. Este greșit să construim enunțuri de tipul: Prefer mai bine mersul pe jos/ Prefer mai bine înghețata etc., deoarece verbul *a prefera* include semantic pe *mai bine;* construcții corecte: *Prefer mersul pe jos/Prefer înghețata.*

Adjectivul *preferat* are același comportament lingvistic. Vom spune: *emisiunea mea preferată, jocul meu preferat* – corect; incorect – emisiunea mea cea mai preferată, jocul meu cel mai preferat.

PREȘEDINȚIE

CORECT	GREȘIT
PREȘEDINȚIE	**PREȘEDENȚIE**

Explicație:

președinție – substantiv format din substantivul *președinte* și sufixul *-ie,* cu sensul: *funcția de președinte, locul unde își exercită activitatea un președinte și aparatul administrativ aflat în subordinea lui.*

Greșeala întâlnită la mulți vorbitori constă în folosirea formei incorecte președente (președență) în locul formei corecte *președinte* +sufixul *-ie: președință.*

A PRIVI

CORECT	GREȘIT
EU **PRIVII** UIMIT ÎN JUR	EU **PRIVI** UIMIT ÎN JUR
EL **PRIVI** CU MÂNDRIE	**EL PRIVII** CU MÂNDRIE
ÎN CEEA CE PRIVEȘTE	**ÎN CEEA CE PRIVESC**

Explicație:

a privi – verb de conjugarea a IV-a, cu sensul: *a se uita, a-și îndrepta privirea spre ceva sau cineva.* Erorile în cazul acestui verb se manifestă în scris și apar ca urmare a necunoașterii formelor corecte ale modului indicativ, timpul perfect simplu, persoana I, a II-a și a III-a singular: eu *privii,* tu *privișI,* el *privi.*

în ceea ce privește – verbul *a privi* este unul dintre elementele de bază ale expresiei *în ceea ce privește,* cu sensul: *cu privire la, în privința, relativ la,* pe care vorbitorii de limba română o folosesc frecvent în comunicare. Expresia *în ceea ce privește* are o construcție fixă, în sensul că niciunul din termenii componenți nu-și modifică forma, indiferent de contextul în care apare. Eroarea apare în momentul în care unii vorbitori simt nevoia să facă acordul verbului *a privi* cu substantivul care urmează și care este la numărul plural: În ceea ce privesc situațiile nou apărute...; corect – *În ceea ce privește situațiile nou apărute...*

PROPRIU

CORECT	GREȘIT
PROPRIUL FIU	**PROPIU FIU**
PROPRIII FII	**PROPRII FII**

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

propriu < fr. *propre,* adjectiv variabil cu trei terminații: *propriu (cont propriu), proprie (casă proprie), proprii (fii proprii/case proprii),* cu sensul: *care aparține în mod exclusiv cuiva; personal.*

Formele articulate: *propriul cont, propria casă, propriii fii, propriile case.*

Cuvântul *propriu* apare în sintagme consacrate în vorbirea cotidiană: *nume propriu, sens propriu, propriu-zis.*

PROROC

CORECT	GREȘIT
PROROC	PROOROC

Explicație:

proroc < sl. *prorokŭ,* substantiv masculin, cu sensul: *persoană considerată ca interpret al voinței lui Dumnezeu, capabilă să prezică viitorul; persoană care are previziunea evenimentelor; profet.*

Dublarea vocalei *o* în prima parte a cuvântului este greșită și apare la vorbitori care nu cunosc etimologia corectă a termenului.

Același comportament lingvistic au toate cuvintele care fac parte din familia cuvântului *proroc: a prooroci, prorocie, prorocire, prorocesc, prorocitor.*

PUNCT

CORECT	GREȘIT
A PUS **PUNCTUL** PE I	A PUS **PUNTUL** PE I
DIN PUNCTUL DE VEDERE AL...	**DIN PUNCT DE VEDERE AL...**

Explicație:

punct < lat. *punctum,* substantiv neutru, cu sensul: *semn grafic mic și rotund, asemănător cu o înțepătură de ac, folosit ca semn de*

punctuație, pentru a indica pauze între propoziții sau între fraze independente, pentru prescurtarea unui cuvânt sau care se pune deasupra unor litere ale alfabetului limbii române.

Folosirea formei greșite punt se întâlnește destul de rar, în general, în cazul vorbitorilor care nu au o bază educațională minimă.

Cuvântul *punct* este elementul component al locuțiunii *din punct de vedere / din punctul de vedere.* Forma neaccentuată *din punct de vedere* este urmată de un adjectiv: *din punct de vedere moral / estetic, civic, constituțional* etc. Forma articulată *din punctul de vedere* se construiește cu un substantiv sau un pronume în cazul genitiv: *din punctul de vedere al părinților, din punctul de vedere al acelora* etc.

Greșeala înregistrată frecvent în vorbire constă în folosirea formei nearticulate a locuțiunii în construcția cu substantive sau pronume în cazul genitiv: din punct de vedere al aparteneței, din punct de vedere al acestuia / corect: *din punctul de vedere al aparteneței, din punctul de vedere al acestuia.*

R

RATING

Explicație:

rating < engl. *rating* [pronunțat *reiting*], substantiv neologic, cu sensul: *procentaj care urmărește și indică audiența emisiunilor radio și TV.*

Forma de plural s-a adaptat la grafia românească: *ratinguri.*

Articolul hotărât enclitic se adaugă fără cratimă (vezi caseta 4): *ratingul, ratingurile.*

REA-CREDINȚĂ

CORECT	GREȘIT
A DOVEDIT **REA-CREDINȚĂ**	A DOVEDIT **REACREDINȚĂ**

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

rea-credință – substantiv compus dintr-un adjectiv și un substantiv, părți de vorbire separate prin cratimă, cu sensul: *atitudine incorectă, necinstită, perfidie.*

Forma articulată nominativ-acuzativ: *reaua-credință.*

Forma articulată genitiv-dativ: *relei-credințe.*

Greșeala întâlnită în cazul acestui cuvânt constă în scrierea fără cratimă a substantivului: reacredință și poate fi explicată prin analogia pe care vorbitorii o fac cu substantivul *bunăvoință* care se scrie într-un cuvânt.

În situațiile în care între cele două elemente componente se intercalează un adjectiv pronominal, scrierea se face fără cratimă: *reaua sa credință.*

Același comportament lingvistic are substantivul: *rea-voință.*

A REAPĂREA

CORECT	GREȘIT
DORINȚA DE **A REAPĂREA**	DORINȚA DE **A REAPARE**
EL **VA REAPĂREA**	EL **VA REAPARE**
EI **VOR REAPĂREA**	EI **VOR REAPARE**
PROBLEMELE **AR REAPĂREA**	PROBLEMELE **AR REAPARE**

Explicație:

a reapărea – verb de conjugarea a II-a, cu terminația la infinitiv în *-ea*, conform: *a părea, a apărea, a tăcea* etc.

Folosirea formelor greșite ține de lipsa de cunoaștere a verbelor de conjugarea a II-a și încadrarea acestora în categoria verbelor de conjugarea a III-a, cu terminația la infinitiv în *-e*, conform: *a spune, a zice, a face* etc.

Este incorectă exprimarea: *Dorința lui de a reapare pe ecran era mare* / corect: *Dorința lui de* ***a reapărea*** *pe ecran...* / *Problemele ar reapare în sânul familiei* / corect: *Problemele* ***ar reapărea*** *în sânul familiei.*

REFLECȚIE

CORECT	GREȘIT
REFLECȚIILE OMULUI SIMPLU SUNT PROFUNDE	**REFLEXIILE** OMULUI SIMPLU SUNT PROFUNDE

Explicație:

reflecție < fr. *réflexion,* substantiv feminin, cu sensul: *meditație, cugetare, părere.*

Există vorbitori care folosesc cuvântul *reflecție* cu sensul cuvântului *reflexie,* cuvinte paronime (vezi caseta 8)*: A avut o reflexie ciudată asupra întâmplărilor petrecute* / corect: *A avut o reflecție ciudată asupra întâmplărilor petrecute.*

REFLEXIE

Explicație:

reflexie – substantiv comun, cu sensul: *fenomenul de reîntoarcere parțială a luminii, a radiațiilor în mediul din care au venit atunci când întâlnesc o suprafață de separare a două medii.*

Cuvântul *reflexie* este înlocuit în ultima vreme de adjectivul substantivat *reflex* / pl. *reflexe: Vopseaua aceasta dă părului reflexe strălucitoare.*

A RELEVA

CORECT	GREȘIT
A RELEVAT DETALIILE ACCIDENTULUI	**A REVELAT** DETALIILE ACCIDENTULUI

Explicație:

a releva < fr. *relever,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a sublinia, a evidenția, a remarca, a scoate în evidență.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Unii vorbitori confundă verbul *a releva* cu verbul *a revela*, din cauza asemănării formei lor (paronime) și a necunoașterii sensurilor corecte. Este incorect să spunem: *Reporterul revelă amănuntele accidentului de la fața locului* / corect: *Reporterul relevă amănuntele accidentului de la fața locului.*

Cele două verbe se află într-o relație de paronimie (vezi caseta 8).

REPERCUSIUNE

CORECT	GREȘIT
A AVUT **REPERCUSIUNI** NEGATIVE	A AVUT **REPERCURSIUNI** NEGATIVE

Explicație:

repercusiune < fr. *répercussion*, substantiv neologic, cu sensul: *urmare, consecință*. Greșeala frecvent întâlnită la numeroși vorbitori constă în introducerea sunetului *r* în a treia silabă a cuvântului, probabil, prin influența sunetului *r*, prezent în silaba 1 (*re-*) și a 2-a (*-per-*): *repercursiune: Întâmplarea poate să aibă grave repercursiuni* / corect: *Întâmplarea poate să aibă grave* ***repercusiuni.*** Dacă vorbitorii cunosc etimologia corectă a cuvântului *repercusiune*, vor înțelege greșeala pe care o fac, precum și necesitatea evitării acesteia din vorbire.

A REPETA

CORECT	GREȘIT
REPET ÎNTREBAREA **SPUN ÎNCĂ O DATĂ**	**REPET ÎNCĂ O DATĂ** **MAI REPET ÎNCĂ O DATĂ**

Explicație:

a repeta < fr. *répéter*, verb de conjugarea I, cu sensul: *a spune, a face, a produce încă o dată (sau de mai multe ori) ceea ce a fost spus, făcut sau produs; a citi sau a spune încă o dată un rol, o lecție pentru a le reține, pentru a le fixa în memorie sau pentru a le înțelege mai bine conținutul; a avea loc din nou.*

Greșeala întâlnită adesea în cazul acestui cuvânt constă în folosirea lui în contexte pleonastice.

Greșit: *Mai repetă o dată, cu atenție, textul / Nu vreau să mai repet încă o dată textul.*

Corect: *Repetă textul cu atenție / Nu vreau să repet textul.*

Conform definiției cuvântului *a repeta*, sensul este suficient pentru a sugera acțiunea de reluare, de aceea prezența termenilor: *mai, încă o dată* este pleonastică (vezi caseta 1).

A REVELA

Explicație:

a revela < fr. *révéler*, verb de conjugarea I, cu sensul: *a (se) dezvălui, a (se) destăinui, a (se) face cunoscut: Poezia revelă misterul vieții și al morții.* Verbul *a revela* este folosit de către unii vorbitori cu sensul verbului paronim: *a releva.*

Verbul *a revela* este utilizat, în general, în enunțuri (comentarii) care fac referire la domeniul artistic.

S

SALARIU

CORECT	GREȘIT
ARE **UN SALARIU** BUN	ARE **UN SALAR** NESATISFĂCĂTOR

Explicație:

salariu < fr. *salaire*, substantiv cu terminația în ***-iu*** (ca substantivele: *acvariu, scenariu, serviciu*), cu sensul: *retribuție pe care o primește regulat o persoană pentru munca îndeplinită ca angajat.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Greșeala tipică întâlnită în comunicarea unor vorbitori constă în folosirea formei salar: *N-are un salar prea mare.*

SANGUINĂ*

CORECT	GREȘIT
MINA CREIONULUI ESTE FĂCUTĂ DIN **SANGUINĂ**	GRUPA **SANGUINĂ**

Explicație:

sanguină < fr. *sanguine,* substantiv feminin, cu sensul: *mineral de culoare roșiatică-brună care conține oxid feric natural. Creion a cărui mină, roșie-brună, este făcută din sanguină. Desen executat cu creion a cărui mină este făcută din sanguină; litografie care imită un astfel de desen.*

SANGVIN

CORECT	GREȘIT
REZULTATUL **SANGVIN** GRUPĂ **SANGVINĂ**	REZULTATUL **SANGUIN** GRUPĂ **SANGUINĂ**

Explicație:

sangvin < fr. *sanguin,* adjectiv variabil: *sangvină, sangvini, sangvine,* cu sensul: *al sângelui, privitor la sânge, prin care circulă sângele.*

Conform normelor din DOOM2, sensul cuvântului *sangvin(ă)* este diferit de sensul cuvântului *sanguină*[1], cei doi termeni aflându-se într-o relație de paronimie (vezi caseta 8).

---

* Cuvântul este folosit, în general, de vorbitorii inițiați în domeniul artistic.

[1] *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române,* Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.

A SCĂDEA

CORECT	GREȘIT
A SCĂDEA ESTE UȘOR	**A SCADE** ESTE UȘOR
AR SCĂDEA PRODUCȚIA	**AR SCADE** PRODUCȚIA
MI-AR SCĂDEA PRESTIGIUL	**MI-AR SCADE** PRESTIGIUL

Explicație:

a scădea < lat. *excadere,* verb de conjugarea a II-a, cu sensul: *a reduce, a micșora, a diminua, a descrește sau a face să descrească o cantitate, o valoare, un indice; a efectua operația de scădere; a reține o parte dintr-o sumă; a-și micșora volumul, a se face mai mic, a se împuțina.*

Deși acest verb aparține conjugării a II-a, unii vorbitori îl folosesc greșit ca verb de conjugarea a III-a în contexte, de genul: Mi-ar scade prestigiul / Ar scade procentul / Dorința de a scade pierderile este evidentă.

Corect: *Mi-ar scădea prestigiul / Ar scădea procentul / Dorința de a scădea pierderile este evidentă.*

SECOND-HAND

Explicație:

second-hand < engl. *second-hand* [pronunțat *secăndhend*], cu sensul: *la mâna a doua, folosite, magazin în care se vând obiecte la mâna a doua.*

Cuvântul *second-hand* este neologism și în limba română funcționează, în special, ca adjectiv invariabil (adică nu are alte forme), dar se folosește uneori și ca substantiv: *Am cumpărat haine second-hand* (adjectiv) / *S-a deschis un second-hand în oraș* (substantiv).

Cuvântul *second-hand* este înregistrat în DOOM2 ca adjectiv, dar și ca substantiv.

Articolul se adaugă fără cratimă, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4): *second-handul.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

SERINGĂ

CORECT	GREȘIT
SERINGĂ	SIRINGĂ

Explicație:

seringă < fr. *seringue,* substantiv feminin, cu sensul: *instrument medical folosit pentru a introduce sau pentru a scoate din organism un anumit lichid, pentru a lua probe de sânge.*

Cuvântul este format din substantivul *ser* + sufixul *-ingă: seringă.*

Forma incorectă este folosită de unii vorbitori care nu au cunoștințele minime despre acest cuvânt și spun *siringă: Am cumpărat o siringă nouă.*

Forma de plural: *seringi.*

SERVICIU

CORECT	GREȘIT
A VENIT DE LA **SERVICIU**	A VENIT DE LA **SERVICI**

Explicație:

serviciu < fr. *service,* substantiv neutru, cu sensul: *muncă prestată în folosul sau în interesul cuiva, a sluji, a servi unei persoane sau unui scop, unei idei; îndatorire, obligație; ocupație pe care o are cineva în calitate de angajat, slujbă: Am un serviciu confortabil.*

Nu se recomandă folosirea în vorbire a formei incorecte servici: *Am plecat la servici* / corect: *Am plecat la* ***serviciu.***

Forma articulată enclitic: *serviciul.*

Pluralul substantivului: *servicii / serviciile.*

SHOW

CORECT	GREȘIT
SHOW-UL MEDIATIC	**SHOWUL** SPECTACULOS

Explicație:

show < engl. *show* [pronunțat *șou*], substantiv neutru, intrat recent în limba română, cu sensul: *spectacol de varietăți susținut, în principal, de un cântăreț sau de o formație de muzică ușoară.* Sensul acestui cuvânt s-a extins în limba română, fiind utilizat în sintagme care s-au impus în vorbirea curentă: *show mediatic, show sportiv (fotbalistic), show- bussines (cu referire la industria spectacolului)* etc.

În sintagmele: *show parlamentar, show electoral* sensul capătă valoare peiorativă: *Întâlnirea parlamentară a fost un adevărat show.*

Cuvântul *show* nu este adaptat la grafia limbii române, de aceea articolul hotărât enclitic se adaugă după cratimă (vezi caseta 2): *show-ul.*

Forma de plural: *show-uri.*

SPECIOS

CORECT	GREȘIT
AM SESIZAT COMPORTAMENTUL LUI **SPECIOS**	ȘI-A CUMPĂRAT UN COSTUM **SPECIOS**

Explicație:

specios < fr. *spécieux,* adjectiv variabil cu patru terminații: *specios, specioasă, specioși, specioase,* cu sensul: *înșelător, fără valoare, adevărat doar în aparență: A avut un discurs specios.*

Sensul adjectivului *specios* nu este cunoscut de mulți vorbitori, de aceea folosirea lui în diverse situații contextuale cu sensul cuvântului *special* creează confuzii în receptarea mesajului: *Dana a îmbrăcat la nuntă o rochie specioasă* / corect: *Dana a îmbrăcat la nuntă o rochie specială.*

Corect: *Comportamentul lui* ***specios*** m-a derutat.

STAND

CORECT	GREȘIT
STANDUL DE CĂRȚI	**ȘTANDUL** DE CĂRȚI

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

stand < fr., engl. *stand,* germ. *Stand,* substantiv neutru, cu sensul: *spațiu special amenajat pentru expunerea unor produse într-o expoziție, într-un magazin* etc.

Numeroși vorbitori folosesc forma greșită ștand: *Cele mai multe ștanduri cu cărți vechi pot fi găsite la Universitate.*

Pronunțarea corectă este ***stand: Standul*** era plin de curioși.

STAT

CORECT	GREȘIT
AM SEMNAT **STATUL**	AM SEMNAT **ȘTATUL DE PLATĂ**

Explicație:

stat < lat. *status* / it. *stato,* substantiv neutru, cu sensul: *listă, tabel: tabel în care sunt specificate drepturile salariale pe care le au de primit angajații sau colaboratorii unei întreprinderi sau ai unei instituții.*

Mulți vorbitori folosesc pleonastic termenul: Ștatele de plată *au fost predate serviciului de contabilitate.*

Forma corectă este ***stat***: ***Statele*** *au fost predate la contabilitate.*

STATURĂ

CORECT	GREȘIT
ESTE DE **STATURĂ** POTRIVITĂ	CERCETĂTORI CU **STATURĂ** DE ISTORICI

Explicație:

statură < fr. *stature,* substantiv de genul feminin, cu sensul: *înălțime a corpului omenesc, înfățișare, conformație a corpului, talie, făptură, trup, siluetă.*

Unii vorbitori confundă sensul cuvântului *statură* cu sensul cuvântului *statut,* fapt care duce la construcții discursive neclare, uneori hilare: *Acești oameni, cu statură de parlamentari, ne dau lecții* / corect: *Acești oameni, cu* ***statut*** *de parlamentari, ne dau lecții.*

STATUT

CORECT	GREȘIT
EI AU **STATUT** DE PARLAMENTARI **STATUTUL** NU LE PERMITE	EI AU **STATURĂ** DE PARLAMENTARI **ȘTATUTUL** NU LE PERMITE

Explicație:

statut < fr. *statut,* substantiv de genul neutru, cu sensul: *act sau un ansamblu de dispoziții cu caracter oficial prin care se reglementează scopul, structura și modul de funcționare al unei organizații, asociații etc.; lege, regulament, constituție; statut personal, statut oficial;* în sintagma *statut personal – totalitatea legilor care se aplică cetățenilor unui stat.*

Cuvântul *statut* este utilizat, de către unii vorbitori, greșit: *Studiază ștatutul / Ștatutul lui de parlamentar nu-i permite să vorbească altfel.*

Corect: *statut – Studiază* ***statutul*** */* ***Statutul*** *partidului trebuie respectat / Are* ***statut*** *de adevărat parlamentar.*

STENTOR

Explicație:

stentor < fr. *stentor,* substantiv masculin, cu sensul: *voce foarte puternică, răsunătoare, voce de stentor.*

Facem mențiunea că acest cuvânt este rar întâlnit în vorbirea curentă, fiind folosit, în general, de specialiști în domeniul audiovizualului, dar utilizarea lui recentă în emisiuni de mare audiență îngreunează perceperea corectă a mesajului, dacă sensul nu este cunoscut.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A SUFERI

CORECT	GREȘIT
EL/EA **SUFERĂ**	EL/EA **SUFERE**
EI/ELE **SUFERĂ**	EI/ELE **SUFERE**

Explicație:

a suferi < lat. pop. *sufferire*, verb de conjugarea a IV-a, cu sensul: *a încerca, a simți, a îndura o durere fizică sau morală; a avea neplăceri, a suporta consecințele neplăcute ale unui fapt; a răbda, a suporta; a fi supus unei pedepse, a fi condamnat; a tolera, a suporta prezența cuiva sau a ceva, a trece cu vederea; a admite, a permite, a consimți.*

Verbul *a suferi* are aceeași formă la indicativul prezent, pers. a III-a singular și plural: *suferă*. Mulți vorbitori folosesc forma greșită: sufere: *Femeia sufere de frig / Copiii sufere de gripă* / corect: *Femeia suferă de frig / Copiii suferă de gripă.*

La conjunctiv prezent, persoana a III-a singular și plural, forma corectă este: *el/ea să sufere, ei/ele să sufere.*

SUMMIT*

CORECT	GREȘIT
SUMMITUL ȚĂRILOR EUROPENE	**SUMMITUL LA VÂRF** AL ȚĂRILOR EUROPENE

Explicație:

summit < engl. *summit* [pronunțat *samit*], neologism intrat recent în limba română, substantiv, genul neutru, cu sensul: *reuniune politică la cel mai înalt nivel.* Cuvântul *summit* este utilizat de un

* Sensul cuvântului *summit* trebuie cunoscut, în condițiile în care și țara noastră a fost gazda *Summitului NATO* în anul 2008.

număr restrâns de vorbitori, dar numeroase informații media, adresate publicului larg, fac referire la acest termen, al cărui sens nu este cunoscut, uneori, nici de emițători, nici de receptori, fapt ce duce la utilizarea lui pleonastică: Summitul la vârf *al reprezentanților din țările europene va avea loc în aprilie.*

Forma articulată: *summitul.*

Forma de plural: *summituri.*

SUPERIOR

CORECT	GREȘIT
SUPERIOR	**MAI SUPERIOR**

Explicație:

superior < fr. *supérieur*, adjectiv variabil cu patru forme: *superior, superioară, superiori, superioare*, cu sensul: *care este plasat mai sus, deasupra; care este cel mai bun, cel mai important prin calități, merite.*

Adjectivul *superior* nu acceptă gradele de comparație, de aceea este greșită folosirea lui în formule de genul: *mai superior, cel mai superior.*

Cuvântul *superior* funcționează și ca substantiv, cu sensul: *persoană care ocupă un rang, o demnitate mai mare decât cei din subordine: Superiorul lui este rectorul; persoană care conduce o mănăstire catolică, stareț: Superiorul mănăstirii participă la slujba religioasă.*

SUVERAN

CORECT	GREȘIT
ESTE UN STAT **SUVERAN** ȘI INDEPENDENT	ESTE UN STAT **SUZERAN** ȘI INDEPENDENT

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

suveran < fr. *souverain,* adjectiv cu patru forme: *suveran, suverană, suverani, suverane,* cu sensul: *care este deasupra tuturor, care deține autoritatea cea mai mare; suprem, absolut.*

Forma celor două cuvinte, *suveran – suzeran,* este asemănătoare, cu excepția unui sunet care le diferențiază semantic, între cei doi termeni stabilindu-se o relație de paronimie (vezi caseta 8). Pentru a evita greșeala și confuzia este necesar să cunoaștem sensurile corecte ale celor două cuvinte: *Statele europene sunt suverane și independente / Avea un mod suveran de a ține cursurile.*

Cuvântul *suveran* funcționează și ca substantiv, cu sensul: *monarh, rege: Ultimul suveran al României este Mihai de Hohenzollern.*

SUZERAN

Explicație:

suzeran < fr. *suzerain,* adjectiv cu patru forme: *suzeran, suzerană, suzerani, suzerane,* cu sensul: *care exercită autoritate asupra unui stat mai slab: Comportamentul de stat suzeran al Angliei este vizibil în relațiile cu celelalte state din estul Europei.*

Cuvântul *suzeran* are și valoarea morfologică de substantiv masculin, cu sensul: *mare senior în Evul Mediu, mare senior feudal care poseda o feudă de care depindeau alte feude socotite vasale: Moșiile sale îi dau dreptul să se poarte ca un suzeran.*

Ș

ȘI

Explicație:

și < lat. *sic,* cuvânt care cunoaște mai multe valori morfologice, în funcție de contextul în care apare. Mulți vorbitori nu cunosc aceste valori, pe care le prezentăm mai jos:

și – conjuncție cu funcție coordonatoare copulativă:

– leagă părți de propoziție de același fel într-o propoziție (subiecte, nume predicative, atribute, complemente): *Mihaela **și** Mihai sunt harnici, cuminți **și** atenți* etc.;

– leagă propoziții de același fel într-o frază (propoziții principale, propoziții secundare): *A venit toamna **și** bruma a pus stăpânire pe natură / Voia să-l vadă **și** să-l audă* etc.;

– exprimă relația operației matematice a adunării împreună cu prepoziția *cu: Doi **și cu** patru fac șase;*

– ajută la formarea numeralelor compuse: *douăzeci **și** unu, douăzeci **și** doi* etc.;

și – adverb:

– cu sens modal: *chiar, în adevăr, cu adevărat, întocmai, exact, pe deasupra* etc.: *Așa a **și** fost* (*Exact așa a fost*) / *După ce că nu știe nimic, mai e **și** absent* (*După ce că nu știe nimic, pe deasupra mai e absent*);

– cu sens temporal: *imediat, îndată, pe loc: Cum îl văzu, îi **și** spuse ceva* (*Cum îl văzu, imediat îi spuse*);

și – pronume reflexiv, forma neaccentuată:

– însoțește un verb la diateza activă pronominală: ***Și**-a îmbrăcat haina cea nouă;*

– însoțește un verb la diateza reflexivă: ***Și**-a adus aminte. **Și**-a cerut iertare* etc.

T

TALK-SHOW

Explicație:

talk-show < engl. *talk-show* [pronunțat *tocșou*], substantiv neologic intrat recent în limba română, genul neutru, cu sensul: *conversație pe o anumită temă, între mai mulți invitați și un moderator, transmisă la radio sau la televiziune.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Cuvântul nu este adaptat la grafia limbii române, de aceea articolul hotărât enclitic se adaugă după cratimă (vezi caseta 2): *talk-show-ul.*

Forma de plural: *talk-show-uri.*

A TĂCEA

CORECT	GREȘIT
A **TĂCEA** ESTE VERB	A TACE ESTE INCORECT
EU **AȘ TĂCEA,** DAR NU POT	EU **AȘ TACE,** DAR NU POT
CÂND VORBEȘTI TU, NOI	CÂND VORBEȘTI TU, NOI
VOM TĂCEA	VOM TACE

Explicație:

a tăcea < lat. *tacere,* verb de conjugarea a II-a, cu sensul: *a nu vorbi nimic, a se abține să vorbească, a nu se face auzit, a înceta să vorbească, a nu răspunde, a nu riposta, a tăinui, a nu-și exprima fățiș părerea.*

Greșeala frecvent întâlnită în cazul acestui verb constă în folosirea lui ca verb de conjugarea a III-a cu terminația la infinitiv în -e: a tace, va tace, ar tace, or terminația corectă a verbului la modul infinitiv, ca verb de conjugarea a II-a, este diftongul -*ea*, deci formele corecte sunt: *a tăcea, va tăcea, ar tăcea*: *A tăcea este verb de conjugarea a II-a / Eu voi tăcea când tu vei vorbi / Tu ai tăcea, dacă ai vrea.*

Pentru a evita greșelile, este necesar să reținem formele corecte:

a tăcea

Indicativ viitor	Condițional-optativ prezent
eu voi **tăcea**	eu aș **tăcea**
tu vei **tăcea**	tu ai **tăcea**
el va **tăcea**	el ar **tăcea**
noi vom **tăcea**	noi am **tăcea**
voi veți **tăcea**	voi ați **tăcea**
ei vor **tăcea**	ei ar **tăcea**

TEMPORAL

CORECT	GREȘIT
EVENIMENTELE SUNT PREZENTATE **TEMPORAL**	A FOST ANGAJAT **TEMPORAL**

Explicație:

temporal < fr. *temporal,* adjectiv variabil cu patru terminații: *temporal, temporală, temporali, temporale,* cu sensul: *care indică timpul, privitor la timp, care depinde de timp; propoziție temporală, care arată timpul în care se petrece acțiunea din propoziția regentă, având funcțiunea unui complement circumstanțial de timp; conjuncție temporală care introduce o propoziție subordonată temporală.*

Unii vorbitori confundă cuvântul *temporal* cu *temporar: A făcut un studiu temporar* (corect: *temporal) asupra evoluției primatelor / A lucrat temporal* (corect: *temporar) în această instituție.*

Aceste cuvinte cu sensuri diferite se află într-o relație de paronimie (vezi caseta 8): *Evoluția temporală a limbii demonstrează dinamica ei / S-a oprit temporar în orașul nostru.*

TEMPORAR

CORECT	GREȘIT
LUCREAZĂ **TEMPORAR** LA NOI	LUCREAZĂ **TEMPORAL** LA NOI

Explicație:

temporar < fr. *temporaire,* adjectiv variabil cu patru terminații: *temporar, temporară, temporari, temporare,* cu sensul: *care este de scurtă durată, care nu durează decât un anumit timp, vremelnic, trecător, provizoriu; care exercită o activitate un timp limitat: Angajarea temporară în această secție l-a ajutat în profesie.*

Prin conversie (vezi caseta 6), adjectivul *temporar* își schimbă valoarea gramaticală, devenind adverb: *A plecat **temporar** din țară / Locuiește la mare **temporar**.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

TRAFIC

AMBELE FORME SUNT CORECTE

TRÁFIC **TRAFÍC**

Explicație:

trafic < fr. *trafic,* substantiv neutru, cu sensul: *totalitatea transporturilor de mărfuri sau de persoane care se fac pe o anumită cale de comunicație, cu anumite mijloace de transport, într-un interval de timp și în condiții precizate. Totalitatea legăturilor de telecomunicație stabilite într-un interval de timp și în anumite condiții tehnice. Activitate economică având drept scop schimbul de mărfuri și de alte valori. Comerț ilicit. În expresia: A face trafic de influență = a trage foloase ilicite din influența pe care cineva o are asupra cuiva.*

Conform normelor DOOM2, acest cuvânt poate primi accent pe *i* din silaba a II-a: *trafíc* sau pe *a* din prima silabă a cuvântului: *tráfic,* ambele forme fiind corecte (vezi cuvântul *antic* la care se aplică aceleași norme: ántic / antíc).

A TRANSPĂREA

CORECT	GREȘIT
A **TRANSPĂREA** ESTE VERB	A **TRANSPARE** ESTE VERB

Explicație:

a transpărea < fr. *transparaître,* verb de conjugarea a II-a, cu terminația la modul infinitiv prezent în diftongul *-ea,* format din verbul *a părea* și prefixul *trans-,* cu sensul: *a se zări, a se întrezări, a se ghici: Realitatea transpărea din cuvintele spuse de el cu jumătate de gură.*

Greșelile întâlnite frecvent în cazul cuvântului *a transpărea* sunt aceleași ca și în cazul cuvântului *a părea* (vezi explicațiile oferite la cuvântul *a părea*):

– tendința de folosire a verbului *a transpărea,* verb de conjugarea a II-a, ca verb de conjugarea a III-a, cu terminația în *-e: A transpare este o formă greșită a verbului* ***a transpărea***;

– folosirea greșită a verbului *a transpărea* la modul indicativ, timpul viitor: va transpare; corect: *va transpărea: Adevăratul înțeles al mesajului* ***va transpărea*** *din mimica lui*;

– folosirea greșită a verbului *a transpărea* la modul condițional-optativ, timpul prezent: ar transpare; corect: *ar transpărea: Adevărul* ***ar transpărea*** *imediat din comportamentul lui.*

TREABA

CORECT	GREȘIT
ȘI-A VĂZUT DE **TREBURILE** SALE	ȘI-A VĂZUT DE **TREBILE** SALE

Explicație:

treaba < sl. *trěba,* substantiv de genul feminin, cu sensul: *activitate, ocupație, îndeletnicire; muncă, lucru.* Intră în componența a numeroase expresii și locuțiuni: *a avea treabă, a-și vedea de treabă, a se afla în treabă, a se pune pe treabă, a se lua cu treaba* etc.

Deși forma acestui cuvânt este literară, există tendința generală a vorbitorilor elevați de a-l evita în comunicare. Cu toate acestea, remarcăm prezența excesivă a expresiei *mi-am făcut treaba* în limbajul cotidian, mediatizat pe diverse canale audiovizuale, din care aflăm că: Toată lumea și-a făcut treaba. Expresia poate fi înlocuită cu alte construcții echivalente: *A rezolvat o parte din problemele de serviciu. Nu și-a rezolvat sarcinile de serviciu* etc.

Forma corectă de plural: *treburi.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

A TREBUI

CORECT	GREȘIT
EI **TREBUIE** SĂ VINĂ	EI **TREBUIESC** SĂ VINĂ
EL **TREBUIE** SĂ VINĂ	EL **TREBUIEȘTE** SĂ VINĂ

Explicație:

a trebui < sl. *trěbovati,* verb de conjugarea a IV-a, cu sensul: *a avea nevoie, a fi necesar, a se cere, a se putea presupune.*

Verbul *a trebui* este un verb impersonal, adică nu poate avea subiect cu care să facă acordul în număr și persoană. În construcții de tipul: *El trebuie să vină,* pronumele *el* îndeplinește funcția de subiect pe lângă verbul – predicat *să vină: Trebuie să vină el.*

Verbul este, însă, utilizat de mulți vorbitori ca un verb unipersonal, iar DOOM2 acceptă drept forme corecte: *trebuie* – indicativ prezent, *trebuia / trebuiau* – indicativ imperfect singular și plural, *va trebui / vor trebui* – indicativ viitor singular și plural, *să trebuiască* – conjunctiv prezent.

Trebuie să acordăm o atenție sporită în situațiile de folosire a participiilor în construcțiile cu verbul *a trebui,* când se impune acordul în gen și număr cu substantivul determinat*: Trebuie consemnată* (greșit: consemnat) *fapta în procesul-verbal / Trebuie consemnat interesul pentru cartea lui.*

TREND

CORECT	GREȘIT
TRENDUL	**TREND-UL**

Explicație:

trend < engl. *trend,* cuvânt intrat recent în limba română, substantiv de genul neutru, cu sensul: *direcție principală de*

dezvoltare a unui fenomen, a unei evoluții pe termen lung; mișcare economică de lungă durată.

Articolul hotărât enclitic se atașează direct la cuvânt (vezi caseta 4), fără cratimă: *trendul.*

Forma de plural: *trenduri.*

A TRIMITE

CORECT	GREȘIT
SĂ TRIMITĂ	**SĂ TRIMEATĂ**

Explicație:

a trimite < lat. *tramittere,* verb de conjugarea a III-a, cu sensul: *a dispune sau a ruga pe cineva să se ducă undeva; a dispune ca un obiect să fie dus, transportat, predat la o anumită destinație; a expedia; a transmite prin cineva vești, porunci, salutări* etc.

Greșeala pe care o fac unii vorbitori în folosirea acestui verb se întâlnește la modul conjunctiv, timpul prezent prin utilizarea formei incorecte: să trimeată în locul formei corecte: *să trimită: El a vrut să trimită* (**nu** să trimeată) *un cadou perfect.*

Ț

ȚIGARĂ

CORECT	GREȘIT
AVEA **ȚIGARA** ÎN MÂNĂ	AVEA **ȚIGAREA** ÎN MÂNĂ

Explicație:

țigară < germ. *Zigarre,* substantiv de genul feminin, cu sensul: *sul mic făcut dintr-o hârtie foarte fină umplută cu tutun tăiat foarte*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

mărunt, care se aprinde la un capăt, iar din celălalt capăt se trage fumul: Primise o ***ţigară*** (greşit: ţigare) *şi nu ştia unde s-o arunce.*

Formele corecte sunt: *ţigară* (singular) / *ţigări* (plural).

Formele corecte cu articol enclitic: *ţigara / ţigările.*

U

UCRAINEAN

CORECT	GREŞIT
POPORUL UCRAINEAN	POPORUL UCRAINIAN

Explicaţie:

ucrainean – cuvânt care poate fi întâlnit ca adjectiv cu patru terminaţii: *ucrainean, ucraineni, ucraineană, ucrainene,* format prin derivare cu sufixul *-ean,* ataşat la numele ţării *Ucraina,* conform *coreean, clujean, orădean* etc., dar şi ca substantiv, prin conversie (vezi caseta 6).

Sensurile cuvântului:

– ca substantiv – *persoană care face parte din populaţia de bază a Ucrainei sau este originară de acolo;*

– ca adjectiv – *care aparţine Ucrainei, cu referire la populaţia ucraineană; limba ucraineană – limbă de origine slavă vorbită de ucraineni.*

Forma de plural, ca substantiv: *ucraineni* / articulat: *ucrainenii.*

Este bine să reţinem că se scrie şi se pronunţă *italian, belgian, iordanian* (cuvinte care provin de la numele de ţară, nume care au în rădăcină sunetul *i: Italia, Belgia, Iordania),* dar şi: *iranian* (de la *Iran),* *irakian* (de la *Irak),* unde sufixul *-ian* se ataşează direct la numele ţării.

UNÍC / ÚNIC

AMBELE FORME SUNT CORECTE
PEISAJUL ESTE **UNÍC**
PEISAJUL ESTE **ÚNIC**

Explicaţie:

unic < fr. *unique,* adjectiv variabil cu patru forme: *unic, unică, unici, unice,* cu sensul: *unul singur, într-un singur exemplar; care nu se aseamănă cu altul; incomparabil, excepţional.*

Problema acestui cuvânt este legată de accent, vorbitorii oscilând între accentuarea pe vocala *u: únic* şi accentuarea pe vocala *i: uníc.*

Conform normelor DOOM2, sunt acceptate ambele forme: *únic / uníc.*

UNTDELEMN

CORECT	GREŞIT
UNTDELEMN	UNDELEMN

Explicaţie:

untdelemn < substantiv compus din substantivul *unt* + prepoziţia *de* + substantivul *lemn,* cu sensul: *ulei comestibil extras din măsline;* este folosit în expresia *a ieşi deasupra ca untdelemnul* cu sensul: *a birui, a învinge, a se confirma, a se adeveri.*

Forma greşită undelemn apare în vorbirea neîngrijită.

A URCA

CORECT	GREŞIT
URC PE MUNTE	URC SUS PE MUNTE

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație:

a urca < probabil lat. *oriri,* verb de conjugarea I, cu sensul: *a se deplasa dintr-un loc situat mai jos către unul situat mai sus; a (se) sui, a fi înclinat în pantă suitoare, a se așeza pe ceva mai ridicat, a se înălța, a se ridica (până la o înălțime oarecare).*

Folosirea verbului *a urca* în același context cu adverbul *sus* este greșită, creându-se o exprimare pleonastică (vezi caseta 1), nepermisă în forma corectă a limbii române: Urc sus *la tine.*

UȘĂ

CORECT	GREȘIT
UȘĂ METALICĂ	**UȘE** METALICĂ

Explicație:

ușă < lat. *ustia,* substantiv feminin, cu sensul: *deschizătură de formă regulată lăsată în peretele unei clădiri, la un vehicul, la o mobilă, pentru a permite intrarea și ieșirea; ansamblu format dintr-un cadru fix de care se prinde o tăblie mobilă de lemn sau de metal care închide sau deschide această deschizătură.* Intră în expresii și locuțiuni: *Ușa Împărătească – intrarea principală a altarului; a deschide larg ușile – a lăsa intrarea liberă; a bate la ușă – a fi foarte aproape un eveniment; a bate pe la ușile oamenilor – a căuta de lucru pe la alții; a umbla din ușă-n ușă – a cerși.*

În cazul acestui cuvânt există tendința de a-l folosi cu terminația greșită în cazurile nominativ și acuzativ: uș*e* / Clanța de la uș*e* este stricată / corect: *Clanța de la ușă este stricată.* Conform normelor ortografice, ortoepice și morfologice, substantivele și adjectivele feminine cu tema terminată în *ș, j* se scriu și se pronunță cu *ă* (nu cu *e)* la nominativ–acuzativ (vezi caseta 16).

V

A VEDEA

CORECT	GREȘIT
AM VĂZUT	AM VĂZUT CU OCHII MEI

Explicație:

a vedea < lat. *videre,* verb de conjugarea a II-a, cu sensul: *a percepe cu ajutorul văzului, a fi de față, a asista, a fi martor la o întâmplare, la un eveniment; a cerceta cu privirea sau cu mintea; a avea grijă, a îngriji; a-și da seama, a remarca, a constata, a înțelege, a pricepe, a vizita* etc.

Verbul *a vedea* intră în numeroase expresii și locuțiuni: *pe văzute, cum te văd și cum mă vezi, ca să vezi, ce să vezi* etc.

Verbul *a vedea* este folosit incorect de mulți vorbitori în expresia pleonastică: am văzut cu ochii mei. Greșit: *Am văzut cu ochii mei întâmplarea din acea zi* / corect și suficient din punct de vedere semantic: *Am văzut întâmplarea din acea zi.*

O situație asemănătoare se întâmplă în cazul verbului *a auzi,* folosit în expresia pleonastică: am auzit cu urechile mele.

VINDICATIV

CORECT	GREȘIT
ARE UN COMPORTAMENT **VINDICATIV**	A CUMPĂRAT UN CEAI CU EFECTE **VINDICATIVE**

Explicație:

vindicativ < fr. *vindicatif,* adjectiv variabil cu patru forme: *vindicativ, vindicativă, vindicativi, vindicative,* cu sensul: *răzbunător.*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Cuvântul este destul de rar folosit în comunicare și, atunci când se întâmplă, cei mai mulți vorbitori îl utilizează cu sensul eronat: care vindecă: *Medicamentul acesta este vindicativ* (deci, *Medicamentul este răzbunător???*). Această greșeală pote fi explicată prin asemănarea formei adjectivului *vindicativ* cu forma adjectivului *vindecător* (format de la verbul *a vindeca),* cuvinte cu sensuri total diferite, aflate într-o relație de paronimie (vezi caseta 8).

VIRTUOS

CORECT	GREȘIT
ESTE UN OM **VIRTUOS**	ESTE UN OM **VIRTUOZ**

Explicație:

virtuos < fr. *vertueux,* adjectiv variabil cu patru forme: *virtuos, virtuoasă, virtuoși, virtuoase,* cu sensul: *care dovedește respect și consecvență pentru deziderateleetice, înzestrat cu multe virtuți, corect, cast.*

Greșeala apare la vorbitorii care nu cunosc sensurile cuvintelor: *virtuos* și *virtuoz,* cuvinte asemănătoare ca formă, dar diferite din punct de vedere semantic, aflate într-o relație de paronimie (vezi caseta 8).

VIRTUOZ

CORECT	GREȘIT
ESTE UN **VIRTUOZ** AL NAIULUI	ESTE UN **VIRTUOS** AL NAIULUI

Explicație:

virtuoz < fr. *virtuose,* substantiv masculin, cu sensul: *persoană care stăpânește în mod desăvârșit tehnica unui instrument muzical sau tehnica unei arte: Gheorghe Zamfir este un virtuoz al naiului.*

VIS

CORECT	GREȘIT
VISELE NOPȚII SUNT CIUDATE **VISURILE** MELE SUNT LEGATE DE PROFESIE	**VISURILE** NOPȚII SUNT CIUDATE **VISELE** MELE SUNT LEGATE DE PROFESIE

Explicație:

vis < lat. *visum,* substantiv comun, cu sensul: *faptul de a visa, înlănțuire de imagini și de idei care apar în conștiința omului în timpul somnului; gând, idee, aspirație, dorință arzătoare.*

Substantivul *vis* are pentru plural două forme, fiecare formă având un sens distinct, conform normelor DOOM2. Astfel, *visele* fac referire la *imaginile care apar în timpul somnului: Visele* (nu visurile) *m-au frământat toată noaptea,* iar *visurile* se referă la *dorințe, aspirații: Visurile* (nu visele) *copiilor sunt dirijate de visurile părinților.* Lipsa de cunoaștere a sensurilor corecte ale formelor de plural în cazul cuvântului *vis* creează confuzie în exprimarea multor vorbitori.

VIZAVI

CORECT	GREȘIT
LOCUIESC **VIZAVI** DE TINE	LOCUIESC **VIS-À-VIS** DE TINE

Explicație:

vizavi < fr. *vis-à-vis,* adverb, cu sensul: *peste drum, față-n față, în punctul exact opus.* Cuvântul s-a adaptat la grafia limbii române, de aceea se impune scrierea fără cratimă.

Cuvântul *vizavi* și-a extins sfera de utilizare, intrând în componența locuțiunii prepoziționale *vizavi de: vizavi de problema discutată, vizavi de agricultură* etc.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

VOUCHER*

Explicație:

voucher < engl. *voucher* [pronunțat *vaucer*], substantiv neutru, neadaptat la grafia românească, cu sensul: *bon emis de o agenție de voiaj prin care se obține dreptul la anumite servicii.*

Cuvântul *voucher* a intrat recent în limba română, odată cu posibilitatea mișcării cetățenilor într-un spațiu larg care depășește granițele statelor, și se înscrie într-o practică internațională ce vizează domeniul turismului.

Forma articulată, conform normelor DOOM2, este *voucherul.*

W

WEEKEND

Explicație:

weekend < engl. *week-end* [pronunțat *uĭchend*], cuvânt intrat recent în limba română, neadaptat la grafia limbii române, cu sensul: *sfârșit de săptămână.*

DOOM2 înregistrează cuvântul fără cratimă: *weekend,* iar forma de plural este *weekenduri.*

Articolul hotărât enclitic se atașează fără cratimă, conform normelor DOOM2 (vezi caseta 4): *weekendul.*

X

XEROX

Explicație:

xerox < engl. *xerox,* substantiv neologic adaptat, genul neutru, cu sensul: *aparat de multiplicare uscată, prin xerografie.*

Forma articulată enclitic: *xeroxul.*

Forma de plural: *xeroxuri.*

---

* Termenul *voucher* este un instrument financiar, intrat în vocabularul celor care călătoresc în afara țării.

Z

A ZĂCEA

CORECT	GREȘIT
A **ZĂCEA** ESTE VERB	**A ZACE** ESTE VERB
EL **VA ZĂCEA** ÎN PAT	EL **VA ZACE** ÎN PAT

Explicație:

a zăcea < lat. *jacere,* verb de conjugarea a II-a cu terminația la infinitiv în *-ea,* cu sensul: *a sta întins, culcat sau tolănit în pat, pe pământ etc. din lipsă de ocupație, din cauza oboselii etc.; a fi doborât: Copacii zac la pământ; a sta culcat în pat din cauza unei boli grele; (despre sentimente, calități, defecte, deprinderi etc.) a fi în stare latentă; a sta, a fi, a se afla (într-o stare oarecare) de multă vreme, a fi lăsat în părăsire: Plicurile nedesfăcute zăceau teanc;* în expresia: *a zăcea la închisoare* cu sensul *a fi întemnițat.*

Tendința vorbitorilor în cazul verbului *a zăcea* este de a-l utiliza în mod eronat ca verb de conjugarea a III-a cu terminația la infinitiv în *-e* (ca verbele: a face, a zice etc.), fapt ce duce la folosirea unor forme greșite: *Dacă nu se tratează, copiii vor zace în pat* / corect: *Dacă nu se tratează, copiii vor zăcea în pat. Dacă nu-l scol din pat, el ar zace* / corect: *Dacă nu-l scol din pat, el ar zăcea în pat.*

Redăm formele corecte ale verbului *a zăcea* la modurile și timpurile care pun probleme în exprimarea multor vorbitori:

a zăcea

Indicativ prezent	**Indicativ viitor**	**Condițional-optativ prezent**
eu *zac*	***voi zăcea***	***aș zăcea***
tu *zaci*	***vei zăcea***	***ai zăcea***
el *zace*	***va zăcea***	***ar zăcea***
noi ***zăcem***	***vom zăcea***	***am zăcea***
voi ***zăceți***	***veți zăcea***	***ați zăcea***
ei *zac*	***vor zăcea***	***ar zăcea***

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

ZVON

CORECT	GREȘIT
ZVONUL S-A CONFIRMAT	CIRCULĂ **ZVONURI FALSE**

Explicație:

zvon < sl. *zvonŭ*, substantiv, genul neutru, cu sensul: *știre, veste care circulă din om în om, informație neîntemeiată, care nu a fost verificată; zgomot confuz, ușor, nedefinit din natură, produs de ape, frunze, vânt, păsări; sunet depărtat, produs de clopote sau de instrumente muzicale.*

Este greșită folosirea cuvântului în sintagme pleonastice (vezi caseta 1): zvonuri neadevărate, zvonuri false, zvonuri mincinoase, având în vedere sensul cuvântului *zvon* care include explicația: *informație neverificată.*

NORME ORTOGRAFICE, ORTOEPICE ȘI MORFOLOGICE ALE LIMBII ROMÂNE

I. Totalitatea literelor unei limbi, așezate într-o anumită ordine, cunoscută și acceptată de toți vorbitorii, formează **alfabetul** acelei limbi.

Alfabetul limbii române este latin și are 31 (treizeci și una) **de litere, care sunt perechi: literă mare - literă mică:** A a, Ă ă, Â â, B b, C c, D d, E e, F f, G g, H h, I i, Î î, J j, K k, L l, M m, N n, O o, P p, Q q, R r, S s, Ș ș, T t, Ț ț, U u, V v, W w, X x, Y y, Z z.

Din cele 31 de litere **9 sunt litere-vocale**: *a, ă, â, e, i, î, o, u, y,* care notează sunete **vocale** sau **semivocale,** iar celelalte sunt **litere-consoane.**

Sunt totdeauna vocale literele: *a, ă, â, î,* pentru că aceste sunete pot forma singure silabe.

Literele *e, i, o, u, y* pot fi:

– **vocale,** când pot forma singure sau însoțite de consoane o silabă: *me-re, pi-tic, so-lo, cu-nu-nă, y-triu* (element chimic). Când se întâlnesc două vocale care fac parte din silabe diferite formează hiatul: *co-operare;*

– **semivocale,** când nu pot forma silabe și se pronunță cu ajutorul altor vocale, formând diftongi sau triftongi care se rostesc în aceeași silabă: *sea-ră, mâi-ne, soa-re, au, ya-lă.*

Prin **Hotărârea Academiei Române** din anul 1993, sunetul **î–â** este redat grafic în două moduri:

– se scrie **â** în interiorul cuvintelor: *coborâre, târziu, cântând, urcând,* inclusiv în cuvintele derivate cu sufixe: *coborâre, hotărâtor, cântec* etc. Excepție fac numele de familie care pot cuprinde oricare

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

dintre variante: *â* sau *î*, în funcție de tradiție, de hotărârea familiei, de actele de stare civilă etc., de aceea, este posibil să întâlnim același nume, aparținând unor persoane diferite, scris cu grafie diferită: *Rîpeanu – Râpeanu, Cîndea – Cândea* etc.;

– se scrie **î** la începutul și la sfârșitul nemijlocit al cuvintelor: *înger, încăpere, încotro, a coborî, a urî* etc.;

– se scrie **î** în corpul cuvintelor care sunt formate prin derivare cu prefixe și prin compunere, iar **î** de la începutul cuvintelor (prefixe ori cuvinte) devine medial: *subînțeles, neîndoielnic, preîntâmpinare, bineînțeles* etc.

II. Se scriu cu literă mare:

1. primul cuvânt dintr-o comunicare: *Oferta pe care am primit-o de la firma dumneavoastră conține.... Vă rugăm să...*

2. termenii de adresare în corespondență, în cereri: *Domnule Director, Domnule Președinte, Domnule Ministru etc.*

Cuvântul cu care începe prima comunicare, după formula de adresare, urmată de virgulă, se scrie cu literă mare:

Domnule Director,

Subsemnatul, ..., vă rog să binevoiți ...

3. toate componentele numelor proprii (cu excepția cuvintelor ajutătoare), care desemnează:

– **persoane:** *Mihai, Moșandrei, Avădanei, Ștefan cel Mare, Grigore Vasiliu-Birlic* etc. În cazul numelor de familie de proveniență străină se scriu cu literă mare și articolele și alte particule din componența lor: *Vittorio De Sica, Luca Della Robbia, Eugene O'Neill, Gabriele D'Annunzio* etc.

– **personaje religioase, mitologice, folclorice, literare**: *Dumnezeu, Isus Hristos, Sfânta Maria, Sfânta Treime, Sfânta Elena, Păcală, Muma-Pădurii, Sfarmă-Piatră, Zeus, Afrodita, Hercule* etc.

– **animale**: *Grivei, Bubico, Joiana, Prian, Plăvan* etc.

– **entități geografice** sau **administrativ-teritoriale:** *Africa Centrală, America de Sud, Govora-Băi, Țara Românească, Popești-Leordeni, Delta Dunării, Valea Oltului* etc.

– **aștri** și **constelații**: *Ursa-Mare, Saturn, Venus, Marte, Casiopea, Luna, Soarele, Pământul* etc.

– **sărbători religioase** și **sărbători laice:** *Crăciunul, Anul Nou, Învierea, Întâi Mai, 1 Decembrie* etc.

– **instituții**: *Parlamentul României, Camera Deputaților, Cancelaria Primului-Ministru, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul de Finanțe, Teatrul Național, Sfântul Scaun, Uniunea Artiștilor Plastici* etc.

– **ordine de stat**: *Legiunea de Onoare, Ordinul Național „Serviciul Credincios"* etc.

– **soiuri de plante** și **rase de animale:** *Aurora* (soiuri pentru floarea soarelui), *Napoleon* (soiuri pentru struguri, cireșe, mere) *Marele Alb* (rasă de porci), *Mangalița* (rasă de porci) etc.

– **punctele cardinale**, când au valoare de nume propriu: *Est / Răsărit, Vest / Apus* etc.

– **obiecte** desemnate ocazional prin numele creatorului: un *Stradivarius*, un *Grigorescu*, trei *Luchian* etc.

– toate componentele locuțiunilor pronominale de politețe: *Alteța Sa Regală, Excelența Voastră, Sfinția Voastră, Înălțimea Sa, Majestățile Lor Imperiale* etc.

4. numai primul element din numele proprii compuse:

– **titluri de publicații, opere literare, științifice, emisiuni radio** și **TV:** *Adevărul literar și artistic, Declarația universală a drepturilor omului, Limba română, Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, O scrisoare pierdută* etc.

– **mărci de produse:** *Izvorul minunilor, Izvorul alb etc.*

5. abrevierile se scriu cu litere mari când sunt alcătuite din inițiale: *PECO – Produse etilice cu cifră octanică, UE – Uniunea Europeană, GMT – Greenwich Mean Time, O.U. – Ordonanță de urgență, S.N.C.F.R. – Societatea Națională a Căilor Ferate Române* etc.

III. Normele actuale prevăd despărțirea după pronunțare. Este acceptată și despărțirea după structură, însă cu unele restricții**:**

– despărțirea după pronunțare se poate **aplica la toate cuvintele, inclusiv la cuvintele formate** și este modalitatea unică de

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

despărțire pentru toate cuvintele simple și pentru majoritatea derivatelor cu sufixe: *i-ne-gal* ***nu*** *in-e-gal, su-bur-bi-e* ***nu*** *sub-ur-bi-e etc.*;

– despărțirea **după structură** se poate aplica numai la limita dintre elementele componente ale unor cuvinte formate sau scrise cu cratimă ori cu cratimă și linie de pauză, la restul cuvântului putându-se aplica despărțirea bazată pe pronunțare. **La capăt de rând** se poate opta pentru una din cele două modalități: după structură: *arterio-scleroză,* după pronunțare: *ar-te-ri-o-scle-ro-ză;*

– pentru cuvintele a căror structură nu este clară, normele actuale recomandă exclusiv despărțirea după pronunțare: *o-biect* **nu** *ob-iect, su-biect* **nu** *sub-iect, a-bro-ga* **nu** *ab-ro-ga* etc.;

– în cazul cuvintelor scrise cu cratimă sau cu linie de pauză **se admite** – atunci când spațiul nu permite evitarea ei – **și despărțirea la locul cratimei / liniei de pauză:** *aducere-/aminte, aide-/mémoire, plmbându-/se, dintr-/un, flash-/ul* (numai în cazul împrumuturilor la care articolul și desinențele se leagă prin cratimă).

IV. Se recomandă atașarea fără cratimă a articolului la împrumuturile – chiar neadapate sub alte aspecte – **care se termină în litere din alfabetul limbii române pronunțate ca în limba română:** *brandul, trendul, itemul, weekendul, clickul* etc.

Articolul hotărât enclitic (singular și plural) **se leagă cu cratimă:**

– în împrumuturile a căror finală prezintă deosebiri între **scriere** și **pronunțare:** *acquis-ul, show-ul* etc.;

– în împrumuturile care au finale grafice neobișnuite: *dandy-ul, hippy-ul, party-ul, playboy-ul* etc.;

– în cuvintele greu flexionabile*: Ph-ul, RATB-ul, al II-lea, al 10-lea* etc.

V. Normele actuale acceptă la forma de feminin nearticulat a numeralului ordinal *întâi* postpus substantivului și forma *întâia: clasa întâi – clasa întâia.*

Numeralul cardinal *12* și cel ordinal corespunzător trebuie folosite la forma de feminin atunci când se referă la substantive feminine: *ora douăsprezece, clasa a douăsprezecea, douăsprezece cărți* etc.

La indicarea datei se acceptă atât formele de feminin cât și formele de **masculin:** *două mai/doi mai, douăsprezece iunie/ doisprezece iunie, douăzeci și două septembrie/douăzeci și doi septembrie* etc.

În texte, numeralele se scriu, în general, **în cifre,** mai rar în litere (doar în cazul unor documente comercial-administrative care solicită, pentru securizare, scrierea sumelor în cifre și în litere).

VI. Se revine la scrierea într-un cuvânt a tuturor formelor pronumelui negativ: **niciunul, niciuna** și ale adjectivului pronominal corespunzător **niciun, nicio,** așa cum se procedează în cazul pronumelui și adjectivului pronominal nehotărât: *vreunul, vreuna / vreun, vreo.*

Atenție!!!

Nu confundați îmbinările libere asemănătoare:

– *adverb+articol: Nu este* ***nici un înger****, nu este* ***nici o fiară****;*

– *adverb+numeral: În sală nu există* ***nici un băiat****,* ***nici doi****;*

– *adverb+pronume nehotărât: N-a venit la mine* ***nici unul, nici altul.***

În construcția cu prepoziția **de + pronume posesiv, norma actuală admite ca forme corecte:** *un prieten* ***de-al meu****/un prieten* ***de-ai mei,*** *o prietenă* ***de-a mea****/o prietenă* ***de-ale mele.***

Prepoziția pe la acuzativul pronumelui relativ **care,** cu rol de complement direct, **este obligatorie:** *Omul* ***pe care*** *l-ai văzut este tatăl meu. Am văzut fata* ***pe care*** *mi-ai descris-o.*

VII. Verbele:

– **a continua,** conform normei actuale, **la indicativ** și **conjunctiv prezent,** persoanele I singular, **se acceptă** forma: eu **continui**/eu **să continui** (**nu** *continuu*);

– **a absolvi,** inclusiv cu sensul *a termina o formă de învățământ,* trebuie conjugat **fără -esc:** *eu absolv, tu absolvi, el absolvă* (**nu** *eu absolvesc, tu absolvești, el absolvește*);

– imperativul verbului ***a fi:*** afirmativ – *fii* / negativ – *nu fi;*

– **a trebui** are la **indicativ prezent**, persoana a III-a, forma *trebuie,* iar la **conjunctiv prezent:** *să trebuiască;*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

– **a așeza** și **a înșela** au la indicativ prezent, persoana a III-a, formele **fără** *e* după **ș**: *el/ea așază, el/ea înșală* (**nu** *așează,* **nu** *înșeală*).

VIII. Semnele ortografice:

1. apostroful, semn exclusiv ortografic, marchează:

– absența accidentală a unui sunet sau a unui grup de sunete dintr-un cuvânt: *Las' că vine mâine, Dom' profesor* etc.

– absența primei sau a primelor două cifre în indicarea anilor calendaristici: *'918, '44, '89* etc.

Apostroful se regăsește în împrumuturi din alte limbi: *five o'clock, D'Artagnan, Mc Donald's* etc.

2. bara oblică este folosită ca semn ortografic:

– în formule distributive care cuprind unități de măsură sau pentru contravaloare: *km/oră, c/val* etc.

3. blancul, semn ortografic, care constă în absența oricărui semn.

Blancul marchează în scris **o realitate fonetică,** și anume **pauza care separă în vorbire elementele componente:** *Anul Nou, treizeci și doi, Întreprinderea de Distribuție a Medicamentelor, limba română* etc.

4. cratima este semnul ortografic cu cele mai multe funcții:

– **unește cuvinte** diferite din punct de vedere morfologic, care **se rostesc în aceeași silabă**: *și-a luat...*: pronumele reflexiv, forma neaccentuată *și-* + verbul auxiliar *a; las-o* pe Maria...: verbul *las-* + pronumele personal *o,* forma neaccentuată, cu rostirea într-o silabă a sunetului *-s* din verbul *las-* și a pronumelui personal *-o*: la-[**s-o**]; Am venit *de-acasă...*: prepoziția *de* + adverbul *acasă,* cu rostirea într-o silabă a prepoziției *de* și a vocalei *a* din adverbul *acasă,* unește cuvinte identice: *iute-iute, cioc-cioc, mai-mai* etc.

– **desparte** cuvintele în silabe, segmentele unui cuvânt la capăt de rând, articolul hotărât enclitic sau desinența de unele cuvinte greu flexionabile etc.

– **marchează omiterea unei secvențe din interiorul cuvântului în abrevierile discontinue:** *d-ta, d-lui* etc.

5. linia de pauză este utilizată ca semn ortografic numai în scrierea **unor cuvinte complexe** care cuprind cel puțin un cuvânt compus scris cu cratimă: *nord–/nord-vest, sud-est–/nord-vest* etc.

6. punctul este folosit ca semn ortografic:

– după **majoritatea abrevierilor:** *etc., id., nr.* etc.

– se pot scrie **cu sau fără punct abrevierile compuse** din mai multe inițiale majuscule: *C.E.C. – CEC, O.N.U. – ONU, S.U.A. – SUA, U.N.E.S.C.O. – UNESCO* etc. Există, în ultima vreme, tendința de renunțare la punct după abrevieri.

Nu sunt urmate de punct:

– **abrevierile care păstrează finalul cuvântului abreviat:** *d-l, d-na, d-lui, cca* etc.

– **punctele cardinale:** *E V N S;*

– simbolurile unităților de măsură: *m* (metru), *cm* (centimetru), *g* (gram), *kg* (kilogram) etc.

7. virgula este folosită ca semn de ortografie când este utilizată în locul cratimei: *cioc, cioc; cu chiu, cu vai; doar, doar; iute, iute* etc.

IX. Semnele de punctuație

Punctuația se referă la **scriere** și oferă repere grafice de structurare sintactică a discursului. Este alcătuită dintr-un ansamblu de semne convenționale, care corespund cu intențiile unui emițător în vederea transmiterii unui mesaj scris.

Semnele de punctuație sunt instrumente grafice pe care un comunicator le folosește în exprimarea scrisă pentru:

– **a delimita grafic** unitățile sintactice (*părți de propoziție, propoziții, fraze)* într-un discurs;

– **a distinge** vorbirea directă de vorbirea indirectă și de cea indirectă liberă;

– **a substitui** comunicarea nonverbală etc.

Cele mai cunoscute semne de punctuație sunt:

1. semnele citării (ghilimelele) [„..."] marchează grafic un titlu ori o secvență discursivă care nu aparține vorbitorului;

2. punctul [.] delimitează grafic structurile sintactice dintr-un discurs (propoziții, fraze) și identifică un enunț asertiv, declarativ, neexclamativ. Punctul impune pauza cea mai mare între unitățile sintactice ale discursului;

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

3. punctul și **virgula** [;] – semn de punctuație interioară cu rol delimitativ în cazul secvențelor discursive, cărora vorbitorul le acordă o anumită independență sau o dependență ușoară față de restul comunicării. Punctul și virgula este semnul de punctuație întâlnit, mai ales, în discursurile ample;

4. două puncte [:] anunță grafic vorbirea directă, o enumerare, o explicație etc.;

5. semnul exclamării [!] are funcție delimitativă și de identificare; din punct de vedere stilistic, semnul exclamării marchează grafic un substantiv în vocativ, o interjecție, un enunț care exprimă uimirea, bucuria, mirarea;

6. semnul întrebării [?] delimitează și identifică o unitate sintactică interogativă;

7. virgula [,] funcționează ca semn de punctuație în interiorul textului, fiind folosită în numeroase situații contextuale: delimitează părți de propoziție în cadrul propoziției și propoziții la nivelul frazei, izolează unități sintactice nelegate de comunicarea în care apar: vocative, apoziții explicative, interjecții, construcții incidente; desparte unele subordonate de regentele lor etc.;

8. linia de dialog [–] anunță grafic începutul vorbirii directe a fiecărei persoane implicate într-un discurs dialogat; are un important rol în ordonarea structurilor discursive;

9. linia de pauză [–] este semnul de punctuație interioară prin care vorbitorul delimitează anumite secvențe discursive cu scopul de a le pune în evidență; în anumite situații înlocuiește cuvintele de legătură: *Perioada 1–10 noiembrie;*

10. punctele de suspensie [...] marchează grafic întreruperea cursului vorbirii, provocând o discontinuitate discursivă, înlocuind o secvență discursivă ruptă din context; punctele de suspensie sunt folosite cu valoare stilistică în operele literare;

11. parantezele [**(...)**] parantezele sunt semne de punctuație duble care izolează un plus în comunicarea de bază, un adaos pe care vorbitorul a simțit nevoia să-l facă: **o explicație, o indicație, o trimitere la sursă** etc. Din punct de vedere sintactic, comunicarea

din interiorul parantezei se manifestă cu caracter de sine stătător în cazul incidentelor, dar și dependent în cazul apozițiilor;

12. asteriscul [*] poate apărea singur sau multiplicat și este folosit pentru trimiteri la note bibliografice, la explicații etc.

Asteriscul este concurat, pentru comoditate, de grafia cifrică.

13. acolada [{] grupează grafic mai multe enunțuri, cuvinte, cifre, simboluri, formule etc.;

14. semne grafice electronice: scrierea italică, scrierea bold etc. sunt utilizate în scrierea pe calculator.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

GREȘELI COTIDIENE CULESE DIN PRESA SCRISĂ ȘI DIN AUDIOVIZUAL

1. *În soluționarea conflictului juridic dintre președinte și premier, născut după refuzul de a o numi pe Norica Nicolai în frunte Ministerului Justiției, judecătorii Curții Constituționale au admis că legea fundamentală este obscură, drept pentru care au apelat la diferite analogii pentru a umple golurile din Constituție.*

(*România liberă* / 16–17 februarie, 2008)

Greșeală:

… judecătorii Curții Constituționale au admis că legea fundamentală este obscură, drept pentru care au apelat la diferite analogii pentru a umple golurile din Constituție.

Corect

În soluționarea conflictului juridic dintre președinte și premier, născut după refuzul de a o numi pe Norica Nicolai în frunte Ministerului Justiției, judecătorii Curții Constituționale au admis că legea fundamentală este obscură, ***drept care*** au apelat la diferite analogii pentru a umple golurile din Constituție.

Explicație

Construcția drept pentru care este un pleonasm (vezi caseta 1).

2. Lutfi, *care a fost văzut frecvent alături de Britney Spears în ultimele săptămâni,* și părinții *cântăreței, sunt angajați,* de mai multe zile, **într-un schimb de replici prezentate, pe larg, de presa mondenă americană.**

(*Ziua* / 7 februarie 2008)

Greșeli:

Lutfi, … , și părinții *cântăreței, sunt angajați,* de mai multe zile, **într-un schimb de replici prezentate, pe larg, de presa mondenă americană.**

Corect

Lutfi…și **părinții** cântăreței **sunt angajați,** de mai multe zile, într-un schimb de replici prezentate, pe larg, de presa mondenă americană.

Explicație

Virgula nu desparte niciodată subiectul de predicat.
Virgula izolează:
– **un complement circumstanțial de timp** (dezvoltat, în acest context), care aduce o informație suplimentară*: de mai multe zile*;
– **un complement circumstanțial de mod:** *în fond.*

3. *Rugăciune catolică criticată de evrei...*

(*Ziua* / 7 februarie 2008)

Greșeală

Rugăciune catolică criticată…

Corect

Evreii critică rugăciunea catolică.
Rugăciune catolică ***aspru*** criticată de evrei.

Explicație

Cacofonia poate fi evitată:
– prin reformulare;
– prin introducerea unui termen adecvat conținutului între cei doi termeni.

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

4. *Chiar Cătălin Botezatu a revenit numai la insistențele lui Codrin ștefănescu…*

Aleasa lui Codrin ștefănescu…

(*Atac / 7* februarie 2008)

Greșeală:

– scrierea cu literă mică a numelui propriu: ștefănescu.

Corect

Chiar Cătălin Botezatu a revenit numai la insistențele lui Codrin Ștefănescu…

Aleasa lui Codrin Ștefănescu…

Explicație

Se scriu cu literă mare: numele proprii care desemnează persoane: *prenume, nume de familie, patronime, supranume, pseudonime.*

5. *Deși se cunoștea cu solistul de 6 ani de zile și aveau multe cunoștințe comune, abia când a stat cu el, îndelete, de vorbă a observat că mai are încă foarte multe lucruri în comun cu acesta.*

(*Atac / 7* februarie 2008)

Greșeală:

…a stat cu el, îndelete, de vorbă…

Corect:

…a stat cu el, ***pe îndelete,*** de vorbă…

Explicație:

– adverbul ***îndelete*** este însoțit, de regulă, de prepoziția ***pe***: *Îi explica băiatului,* ***pe îndelete****, ce înseamnă viața;*

– complementul circumstanțial de mod *pe îndelete* trebuie încadrat între virgule.

6. a) *De asemenea, magistrații au obligat persoanele condamnate și părțile responsabile civilmente la plata a 1450000 de lei, drept cheltuieli judiciare către stat și a dispus menținerea sechestrului asigurător pe bunurile și conturile condamnaților.*

(*Atac / 7* februarie 2008)

Greșeală:

– cuvântul civilmente ***nu*** este înregistrat în *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române.*

Corect

De asemenea, magistrații au obligat persoanele condamnate și părțile responsabile ***civil*** *la plata a 1450000 de lei, drept cheltuieli judiciare către stat și a dispus menținerea sechestrului asigurător pe bunurile și conturile condamnaților.*

b) *Cred că această decizie aduce o lămurire în plus față de cea în cazul lui Cioroianu și împreună perimetrează prerogativele celor doi gladiatori, președinte și premier, încercând să-i determine să rămână fiecare în țarcul său constituțional.*

(*Jurnalul Național* / 16 februarie, 2008)

Greșeală:

– cuvântul a perimetra (cu forma din text perimetrează) ***nu*** este înregistrat în *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române.*

Corect

Cred că această decizie aduce o lămurire în plus față de cea în cazul lui Cioroianu și împreună ***conturează*** *prerogativele celor doi*

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

gladiatori, președinte și premier, încercând să-i determine să rămână fiecare în țarcul său constituțional.

c) *Statele* se independentează ....

(*Realitatea TV* / 17 februarie, 2008 – ora 20,27)

Greșeală:

– cuvântul se independentează **nu** este înregistrat în *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române.*

Corect

Statele ***devin independente...***

Explicație

În toate exemplele prezentate la punctul **5** există cuvinte create ad-hoc de vorbitori, cuvinte care nu sunt înregistrate în dicționarele de limbă română: *civilmente, perimetrează, se independentează.*

7. *Ar trebui să ne așteptăm să descoperim notele pe care o parte din clasa noastră politică le-a luat la învățământul politic, pe când strângeau cotizația și se făceau remarcați la campionatul de mătănii pe țară.*

(*Formula As* /28 ianuarie – 4 februarie 2008)

Greșeală:

– dezacordul dintre subiectul subînțeles *o parte* și predicatele: *strângeau* și *se făceau*:

...o parte... pe când strângeau cotizația și se făceau remarcați la campionatul de mătănii pe țară.

Corect

Ar trebui să ne așteptăm să descoperim notele pe care o parte din clasa noastră politică le-a luat la învățământul politic, pe când strângea cotizația și se făcea remarcată la campionatul de mătănii pe țară.

Explicație

Subiectul se acordă:

– ***cu predicatul verbal în număr și persoană***: *fata citește, fetele citesc;*

– ***cu predicatul nominal în număr și persoană*** (cu verbul copulativ) ***și în gen, număr și caz*** (cu numele predicativ exprimat prin adjectiv): *Băieții erau harnici / Fata se făcea frumoasă / O parte se făcea remarcată* etc.

8. *La noi e fotbalul și celelalte sporturi.*

(*Ziua* / 7 februarie 2008)

Greșeală:

– dezacord între subiect și predicat.

Corect

La noi există fotbalul și celelalte sporturi.

Explicație:

– vezi exemplul 7;

– verbul *a exista* asigură o construcție gramaticală corectă a frazei și permite exprimarea intenției stilistice a autorului, revoltat că se acordă prea multă atenție fotbalului în dezavantajul altor sporturi.

9. *Întreb pe această cale... costurile necesare sterilizării etc., suportate din banii primăriei, care, de fapt, sunt banii noștrii.*

(*Legea* / 9–15 ianuarie, 2008)

Greșeli:

– absența virgulelor care izolează construcția adverbială *în fond;*

– scrierea incorectă a adjectivului posesiv noștrii.

Corect

Întreb pe această cale... costurile necesare sterilizării etc., suportate din banii primăriei, care, de fapt, sunt banii ***noștri.***

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Explicație

Pronumele și adjectivele pronominale posesive: *ai noștri, ai voștri* ***se scriu întotdeauna cu un*** *i*: *Copiii* ***noștri*** *au crescut* / ***Ai voștri*** *au plecat la munte.*

10. *Avem copii care până la 7 ani n-au ținut un creion în mână și se duce la școală...*

(Radio *Europa FM* / 13 februarie, 2008, ora 7,03)

Greșeală:

– dezacord între subiect și predicat.

Corect

Avem ***copii*** care până la 7 ani n-au ținut un creion în mână și **se duc** la școală...

Explicație: vezi exemplul **7.**

11. *Cred că toată lumea să ne așezăm la masă....*

(*Realitatea TV*, 19 februarie, 2008, ora 13,23)

Greșeală:

– dezacord între subiect și predicat.

Corect

Cred că toată ***lumea*** *trebuie* ***să se așeze*** *la masă...*

Explicație: vezi exemplul **7.**

12. *Vă rog să refaceți din nou lista.*

(*Pro TV, „Dansez pentru tine”*, ora 21, 20)

Greșeală:

– construcție pleonastică.

Corect

Vă rog să ***refaceți*** lista.

Explicație: vezi caseta 1.

13. *Ilie Năstase se pare că a renunțat la conducerea Federației Române de Tenis. E o hotărâre irevocabilă.*

(*Realitatea TV* / 13 februarie, 2008, ora 18,45)

Greșeală:

– confuzie în transmiterea mesajului: ...se pare că a renunțat.../ E o hotărâre irevocabilă.

Corect

Ilie Năstase a renunțat la conducerea Federației Române de Tenis. E o hotărâre irevocabilă.

Explicație:

– lipsă de corelare a sensurilor cuvintelor. Cele două enunțuri se exclud: *se pare că a renunțat* nu este compatibil cu enunțul: *E o hotărâre irevocabilă.*

14. *Gazprom ocupă al treilea loc, la nivel mondial, între companiile energetice din punct de vedere al capitalizării...*

(*România liberă* / 16–17 februarie, 2008)

Greșeală:

... din punct de vedere al capitalizării...

Corect

Gazprom ocupă al treilea loc, la nivel mondial, între companiile energetice ***din punctul de vedere al capitalizării.***

Explicație

Expresia *din punct de vedere:*

– **nu-și schimbă forma când este urmată de un adjectiv**: *din punct de vedere energetic, estetic, geografic* etc.;

– **se articulează enclitic prin substantivul component *punctul:*** *din punctul de vedere*, atunci când urmează un substantiv la genitiv:

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație, ediția a V-a, Editura Academiei, 1995

Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului, Oswald Ducrot, Jean-Marie Schaeffer, Editura Babel, București, 1996

*

* *

Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, ediția a II-a, Editura Humanitas, București, 1997

Diaconescu, Ion, *Sintaxa limbii române*, Editura Enciclopedică, București, 1995

Dimitriu, Cornel, *Gramatica limbii române explicată*, Editura Junimea, Iași, 1982

Gramatica limbii române, Editura Academiei, București, 1966

Gramatica limbii române, Editura Academiei, București, 2005

Gruiță, Gligor, *Gramatica normativă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007

Gruiță, Gligor, *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007

Hristea, Theodor, *Sinteze de limba română*, Editura Albatros, București, 1994

Lefter, Ionela, *Fonetică și vocabular*, Editura Electus, Pitești, 2002

Pană-Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăți, controverse, noi interpretări*, Editura Humanitas Educațional, 2003

Toma, Ion, *Gramatica limbii române*, Editura Niculescu, 1996

Ungureanu, Elena, *Construcția incidentă în limba română*, Editura Conphys, 2002

Nr. plan: 4849/2008
Format: 16/61x86
Bun de tipar: mai 2008

Tiparul executat la: CNI „CORESI"

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)

Ghidul de exprimare corectă în limba română se adresează tuturor celor interesați să vorbească și să scrie corect în limba română, în conformitate cu normele impuse de Academia Română. Ghidul a fost conceput sub forma unui îndreptar al greșelilor pe care elevii, studenții și formatorii din instituțiile de învățământ pot să-l consulte cu ușurință. Lucrarea se adresează, deopotrivă, jurnaliștilor care, prin profesia practicată, sunt, în același timp, moderatori și modelatori ai limbii române actuale.

ISBN 978 973 30 2101 8

Ghid de exprimare corectă în
04 86605 21701 0
LEI: 200.000 LG: 20,00

Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (http://www.novapdf.com/)